

Strategia Rozwoju Gminy Osiek Jasielski 2007-2015

OSIEK JASIELSKI

GRUDZIEŃ 2008

WSTĘP

Strategia Gminy Osiek Jasielski na lata 2007-2015 powstała z inicjatywy władz lokalnych dostrzegających konieczność kompleksowego rozwoju gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Osiek Jasielski na lata 2007-2015 ma na celu ustalenie priorytetów rozwoju gminy, celów rozwoju możliwych do osiągnięcia oraz metod, jakie będą stosowane dla osiągnięcia ustalonych celów.

Kluczowym pytaniem na jakie dokument strategii powinien odpowiedzieć jest: co należy robić, aby w Gminie Osiek Jasielski żyło się lepiej? Jak gmina powinna wyglądać w przyszłości? Jak sobie sprawnie zorganizować prace na terenie gminy aby osiągnąć zakładane w dokumencie cele? Stworzony dokument w założeniu ujmuje wieloletnie cele i uwarunkowania rozwoju gminy.

Lokalny rozwój wymaga wieloletnich, spójnych i konsekwentnych działań. Strategia ułatwia uporządkowanie działań średnio i krótkookresowych zgodnie z przyjętymi celami oraz porządkuje proces podejmowania decyzji. Opracowany dokument Strategii powinien stanowić „plan” gospodarowania dostępnymi zasobami gminy. Niniejsza Strategia ocenia zasoby, jakimi gmina dysponuje oraz wskazuje racjonalne sposoby wykorzystania i powiększenia posiadanych zasobów. Opracowując strategię autorzy dokonali przeglądu wszystkich pozostających do dyspozycji w gminie zasobów finansowych, materialnych, ludzkich i innych.

Strategia Rozwoju Gminy wpisuje się także w układ dokumentów programowych według standardów Unii Europejskiej, zgodnych z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju poczynając od Strategii Rozwoju Kraju, skończywszy na programach operacyjnych. W myśl ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006r. strategia jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki zarówno w skali kraju, regionu jak i w skali lokalnej.

Opracowanie strategii rozwoju jest pomocne zwłaszcza przy pozyskiwaniu środków finansowych z funduszy zewnętrznych oraz Strukturalnych Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą programowania określoną w artykule 10 Rozporządzenia Rady WE nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. cele funduszy realizowane są w ramach systemu wieloletniego programowania zorganizowanego w kilku etapach składających się z określenia priorytetów, finansowania oraz systemu zarządzania i kontroli.

Strategia powinna również stanowić podstawę przy podejmowania decyzji. Zawsze bowiem pojawia się konieczność wyboru pomiędzy wykorzystaniem posiadanych zasobów, w celu stymulowania rozwoju, a wykorzystaniem ich do realizacji innych funkcji gminy.

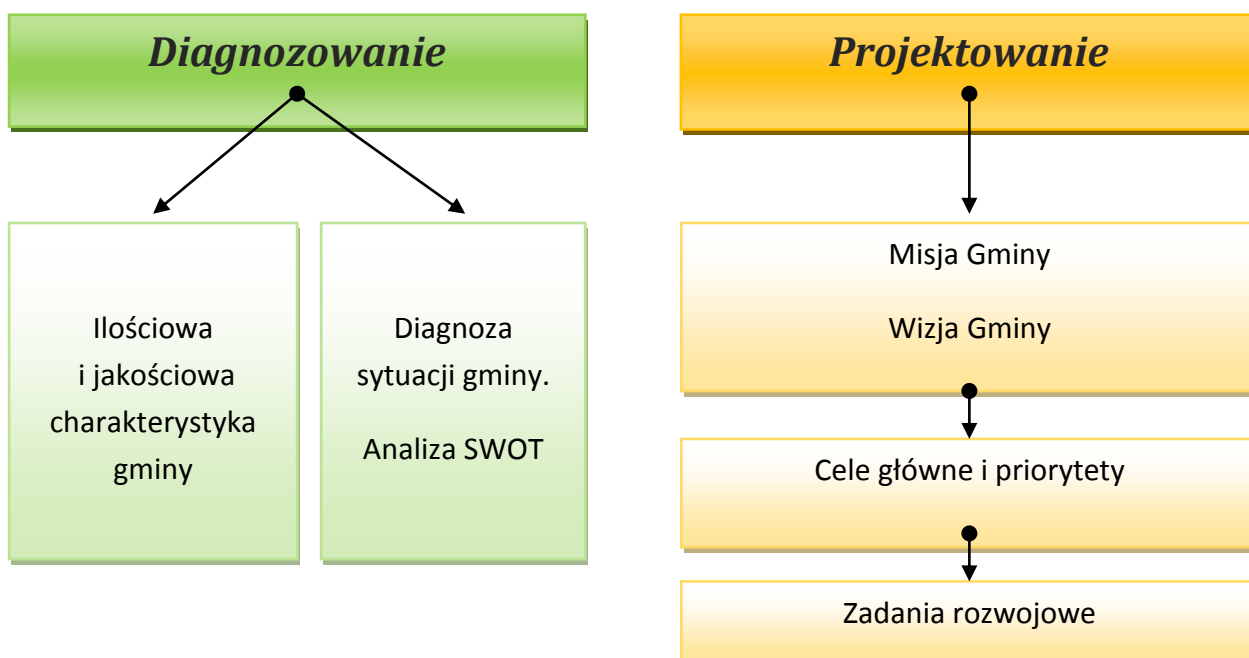
SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
I. METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ	4
II. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY	7
1. PODSTAWY FUNKCJONOWANIA GMINY	7
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
3. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI GMINY	11
4. LUDNOŚĆ GMINY I ZAGADNIENIA SPOŁECZNE	31
5. PRZYRODA I EKOLOGIA.....	47
6. KULTURA, TURYSTYKA I SPORT	51
7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	56
8. GOSPODARKA	58
9. EDUKACJA.....	64
10. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	66
11. BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW	70
III. BILANS STRATEGICZNY GMINY OSIEK JASIELSKI	71
1. DIAGNOZA SYTUACJI GMINY OSIEK JASIELSKI.....	72
2. ANALIZA SWOT	74
3. MISJA GMINY I WIZJA ROZWOJU GMINY	79
4. OBSZARY STRATEGII ROZWOJU GMINY.....	80
5. CELE I ZADANIA STRATEGICZNE	84
6. HARMONOGRAM REALIZACJI NAJWAŻNIEJSZYCH ZADAŃ	92
7. PROPONOWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ	95
IV. MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI STRATEGII	96
1. HARMONOGRAM MONITOROWANIA	97
2. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA	98
V. ZGODNOŚĆ CELÓW STRATEGII Z INNYMI STRATEGIAMI I DOKUMENTAMI	102
VI. PODSUMOWANIE	103
VII. SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL	104
A. SPIS RYSUNKÓW	104
B. SPIS WYKRESÓW.....	104
C. SPIS TABEL	105
VIII. ZAŁĄCZNIKI	106
1. BIBLIOGRAFIA I ŹRÓDŁA DANYCH.....	106
2. SCHEMAT PRIORYTETÓW I CELÓW STRATEGII	1067

I. METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ

Strategia Rozwoju Gminy Osiek Jasielski na lata 2007-2015 została przygotowana w oparciu o dostępną literaturę, dane statystyczne oraz dokumenty i materiały pochodzące z Urzędu Gminy Osiek Jasielski. Proces przygotowywania danych metodą uspołecznioną rozpoczął się w 2007 roku podczas prowadzonych konsultacji społecznych w ośmiu miejscowościach przynależnych do Gminy Osiek Jasielski: Załęże, Świerchowa, Osiek Jasielski, Mrukowa, Czekaj, Zawadka Osiecka, Pielgrzymka, Samokłęski. Konsultacje społeczne miały na celu usystematyzowanie danych na temat walorów gminy i hierarchizacji planowych zadań w danych miejscowościach w latach 2007-2015.

RYSUNEK 1 . ETAPY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Strategia Rozwoju Gminy Osiek Jasielski na lata 2007-2015 jest dziełem zbiorowym społeczności lokalnej. Dokument ten, pomimo, że jest przede wszystkim dokumentem orientującym działania Rady Gminy Osiek Jasielski i Rad Sołeckich poszczególnych miejscowości, powinien zyskać powszechne poparcie społeczności oraz mobilizować ją do wspólnych wysiłków w jej realizacji. Sam dokument powinien być promowany wśród mieszkańców gminy i działających na jej terenie instytucji. Nadrzędnym celem niniejszej strategii jest zapewnienie przewagi konkurencyjnej gminy w powiecie jasielskim i regionie zwłaszcza w dziedzinie turystyki. Poprzedzenie opracowania strategii poprzez dogłębną analizę problemów gminy wyznacza ścieżkę jej rozwoju.

Analiza dokumentów

Analizy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy dokonano biorąc pod uwagę istniejące dokumenty o charakterze strategicznym różnego poziomu oraz dokumenty opisujące programy związane z funduszami pomocowymi Unii Europejskiej.

Dokumentami, jakie zostały wzięte pod uwagę podczas prac nad Strategią były m.in.:

- Strategia Lizbońska;
- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015;
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013;
- Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju;
- Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020;
- Strategia Rozwoju Turystyki dla Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013;
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodnie 2007-2013j;
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013;
- Strategia Rozwoju Powiatu Jasielskiego na lata 2007-2015;
- Plan Strategiczny dla Gminy Osiek Jasielski- wypracowany w 1998 roku;
- Plan Odnowy Miejscowości (dla wszystkich miejscowości na terenie Gminy);
- Roboczy dokument Strategii Integracji i rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Osiek Jasielski.

W trakcie opracowania dokumentu Strategii zostały wzięte pod uwagę wnioski wypracowane przez społeczność wiejską podczas konsultacji społeczności wiejskiej na temat analizy sytuacji społeczno-gospodarczej w poszczególnych miejscowościach gminy. Poprzez ankiety zebrane podczas spotkań wiejskich zostały zestawione informacje służące m.in.: poznaniu problemów i potrzeb społeczności lokalnej, działań koniecznych do podjęcia w najbliższej przyszłości służących rozwojowi gminy oraz ustaleniu hierarchii działań w celu rozwiązania najważniejszych problemów.

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Osiek Jasielski przewidziana została na najbliższe 9 lat, to jest w okresie od 2007 do 2015 roku. Horyzont czasowy strategii wynika z przyjętych okresów programowania polityki regionalnej Unii Europejskiej. Uwzględnia nowy okres

programowania budżetu Unii Europejskiej oraz następujący po nim dwuletni okres rozliczania otrzymanej pomocy zgodnie z zasadą „n+2”. Okres realizowania zaktualizowanego dokumentu jest ponadto spójny z okresem funkcjonowania Strategii Rozwoju Kraju.

Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone za pośrednictwem spotkań z mieszkańcami oraz radnymi gminy. W trakcie spotkań i pracownikami Urzędu Gminy Osiek Jasielski.

Konsultacje społeczne z mieszkańcami miejscowości położonych na terenie gminy trwały od 2007 do grudnia 2008.

W czasie konsultacji omówiono najważniejsze problemy mieszkańców gminy, przeprowadzono analizę SWOT gminy oraz omówiono proponowane do osiągnięcia cele służące rozwiązaniu istniejących problemów.

Przy opracowaniu dokumentu strategii dla gminy wykorzystano również wyniki badań opinii mieszkańców gminy /metoda badań ankietowych/ w ramach przygotowania Strategii Integracji i rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Osiek Jasielski.

II. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY

1. Podstawy funkcjonowania gminy

Gmina Osiek Jasielski jest lokalną wspólnotą samorządową tworzoną przez jej mieszkańców. Na podstawie ustawy o samorządzie lokalnym do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawowo dla innych podmiotów.

Do zadań gminy należy przede wszystkim zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Do zadań własnych gminy zaliczyć należy sprawy z zakresu:

- a. infrastruktury technicznej gminy (np.: gminne drogi, ulice, place, kanalizacja, komunalne budownictwo mieszkaniowe),
- b. infrastruktury społecznej (np.: ochrona zdrowia, oświata, kultura),
- c. porządku i bezpieczeństwa publicznego (np.: organizacja ruchu drogowego, ochrona przeciwpożarowa),
- d. ładu przestrzennego i ekologicznego (planowanie przestrzenne, gospodarka terenami, ochrona środowiska).

Zadania własne wykonuje gmina w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Gmina ma obowiązek wykonywać zadania własne.

Do zadań gminy należy również wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Gmina wykonuje te zadania po zapewnieniu jej środków finansowych na ich realizację. Gmina może również wykonywać zadania zlecone dobrowolnie, na podstawie porozumienia z właściwym organem administracji rządowej. Ustawa określa również katalog spraw, należących do wyłącznej właściwości gminy.

Gmina jest podzielona terytorialnie na jednostki pomocnicze, takie jak miejscowości (**sołectwa**) na obszarach wiejskich. Organizacja i zakres działania sołectwa ustala rada gminy indywidualnie w formie odrębnego statutu.

Podmiotami upoważnionymi do rozstrzygania w sprawach gminy są władze gminy. Głównym organem władz gminy jest wspólnota samorządowa, którą z mocy prawa tworzą mieszkańcy gminy, Rada Gminy oraz Rady Sołectkie danych miejscowości.

2. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Osiek Jasielski jest gminą wiejską, położoną w południowo-zachodniej części województwa podkarpackiego. Zajmuje powierzchnię 61 km² i liczy 5.382 mieszkańców (stan na 31.12.2007 r.), a gęstość zaludnienia wynosi 88 osób /km².

Gmina Osiek Jasielski jest jedną z dziesięciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu jasielskiego. Do gminy należy osiem sołectw: Mrukowa, Samokłęski, Pielgrzymka, Czekaj, Osiek Jasielski, Świerchowa, Załęże i Zawadka Osiecka. Gmina graniczy z gminami: Dębowiec, Tarnowiec, Nowy Żmigród i Krempna.

RYSUNEK 2. WOJEWÓDZTWO PODKARPACIE-POWIATY

Źródło: www.wikipedia.pl

RYSUNEK 3. GMINY POWIATU JASIELSKIEGO

Źródło: www.gminy.pl

Podstawową dziedziną życia gospodarczego na terenie gminy jest rolnictwo, nadając jej funkcję typowo rolniczą. Gospodarstwa rolne specjalizują się w produkcji zwierzęcej i roślinnej. Spośród zatrudnionych mieszkańców większą część stanowią zatrudnieni w sektorze rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa, w usługach rynkowych i handlu. Architektonicznie zabudowa jest w większości rozproszona.

RYSUNEK 4. MAPA GMINY OSIEK JASIELSKI

Źródło: www.osiekjasielski.pl

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina położona jest w obrębie dwóch makroregionów: Beskidów i Pogórza. Jej południowa część leży w obszarze Beskidu Niskiego – szerokiego wału (do 20 km), złożonego z niewysokich pasm (do 1000 m n.p.m.), charakteryzującego się dużą różnorodnością rzeźby terenu. Środkową i północną część gminy obejmują natomiast leżące na północ od Beskidu Niskiego Doły Jasielsko-Sanockie –

ciąg większych i mniejszych kotlin, rozdzielonych przez niskie pogórza, który jest drenowany przez rzeki płynące z Beskidu Niskiego.

Południowa część gminy stanowi teren górzysty Beskidu Niskiego. Północna część gminy jest lekko pofalowana i równinna, głównie wykorzystywana na cele rolnicze.

Malownicze położenie gminy sprzyja rozwojowi turystyki. Warunki klimatyczne pozwalają na utworzenie ośrodka sportów narciarskich oraz tras do narciarstwa biegowego. Miejsca chętnie odwiedzane przez turystów to obiekty leżące na Szlaku Architektury Drewnianej: kościół drewniany z XV wieku w Osieku Jasielskim, ogrodzony starym kamiennym murem oraz cerkiew drewniana prawosławna z XVI wieku w Pielgrzymce, zbudowana w oryginalnym stylu bizantyjskim oraz drewniany kościół w Załężu, pochodzący z XVIII wieku, otoczony kamiennym murem i starymi drzewami.

Przez teren Gminy Osiek Jasielski przebiegają trzy znakowane szlaki turystyczne, które dostarczą turystom niepowtarzalnych wrażeń. Pierwszym ze szlaków jest, szlak (żółty) Mrukowa - Kotań - Krempana, drugi to (zielony) zaczyna się w Nowym Żmigrodzie- biegnie do Mrukowej i Folsza. Trzeci, biegnący południową granicą gminy to główny szlak beskidzki oznaczony kolorem czerwonym. Przez teren Osieka Jasielskiego przebiegają również cztery szlaki rowerowe, między innymi szlak biorący swój początek we wsi Ożenna i biegnący przez Świątkową Wielką, Desznicę, Jaworze, Brzezową, Nowy Żmigród, Mytarz, Osiek Jasielski, Załęże, Wolę Dębowiecką, Dębowiec do Jasła.

Południowa części gminy objęta jest systemem obszarów chronionych, do którego należą:

- Magurski Park Narodowy wraz z otuliną;
- Obszar chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego;
- Obszar NATURA 2000 Ostoja Magurska i obszar NATURA 2000 Specjalnej Ochrony Ptaków.

Bogata flora i fauna tworzy niepowtarzalny klimat okolic, szczególnie cenne są zachowane kompleksy drzewostanów o charakterze naturalnym.

Ważnym układem odniesienia dla gminy Osiek Jasielski jest położenie powiatu jasielskiego w sąsiedztwie ze **Słowacją** oraz położenie na szlaku drogowym i kolejowym prowadzącym na **Ukrainę**. Otwarta granica polsko-słowacka sprzyja wzmocnieniu międzynarodowej współpracy. Położenie, zasoby i uwarunkowania geograficzne gminy są korzystne dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej, tranzytowego transportu międzynarodowego oraz funkcji rolniczej i leśnej.

3. Charakterystyka miejscowości gminy

W skład gminy wchodzi osiem miejscowości: Osiek Jasielski- pełniący funkcję siedziby gminy oraz będący centrum administracyjno-gospodarczym, Czekaj, Mrukowa, Pielgrzymka, Samokłęski, Świerchowa, Załęże i Zawadka Osiecka.

Dotrzeć do miejscowości gminy można jadąc szlakiem komunikacyjnym prowadzącym z Polski na Słowację drogą krajową z Jasła przez Świerchową do Ożennej oraz drogą z Gorlic przez Pielgrzymkę i Samokłęski do drogi z Dukli do Barwinka- Granica Państwa. Można dojechać tu również drogą powiatową z Jasła przez Dębowiec do Załęża i Osieka.

3.1 Osiek Jasielski

Miejscowość Osiek Jasielski zajmuje powierzchnię 724,35ha, a zamieszkuje ją ok. 700 mieszkańców (stan na 31.12.2007r). Miejscowość położona jest u ujścia Szczawy do Wisłoki i wzniesiona jest od 260 do 284 m n.p.m.

Zarys historii miejscowości.

Istnieje co najmniej od czasów wczesnego średniowiecza. Świadczyć o tym może obronne położenie wzgórza oraz miejsce zwane Zamczyskiem.

Mógł to być dawny słowiański gród opolny, mający obronne położenie na wzgórzu w widłach rzek i usytuowanie przy trakcie handlowym biegnącym doliną Wisłoki. W 1365 roku król Kazimierz Wielki nadał osadzie prawa miejskie oraz zbudował tu zamek obronny, tworzący ogniwo podkarpackich grodów broniących Polski w drugiej linii od napadów Węgiei. Osiek był nie tylko grodem zabezpieczającym południowe granice Polski, ale również ważnym ośrodkiem handlu i rzemiosła. Będąc własnością królewską stanowił siedzibę starostwa niegrodowego, czyli klucza dóbr królewskich na tym terenie. Starostwo znajdowało się w rękach dzierżawców sprawujących rządy w imieniu króla, co nie zawsze wychodziło mu na dobre. Długi czas dzierżawcami starostwa osieckiego byli Stadniccy.

W miasteczku przeważała drewniana zabudowa, co było powodem licznych pożarów. Nie omijały Osieka wojny w 1474, 1655-56, 1657, 1704-1709. W czasie austriackiego zaboru Osiek stał się własnością księcia Giedrojcia, ostatniego od 1762 roku starosty królewskiego. Z rąk Giedrojciów poszedł Osiek na własność Sanguszków, później Gaszyńskich i Janiszewskich. W XIX wieku nastąpiło ożywienie życia gospodarczego w miasteczku. Rozwijać się zaczęło tkactwo, które objęło całą miejscowość oraz ponownie handel, szczególnie koni. Osieckie jarmarki aż do ostatniej wojny słynęły na całą okolicę. Mieszkała tu licznie ludność żydowska. Pierwsza wojna światowa obeszła się z miasteczkiem dość łaskawie. Głównym źródłem dochodów tutejszych mieszkańców było rolnictwo. Po I wojnie światowej, w 1919 roku Osieka nie uznano za miasto, został zdegradowany do gromady i do dziś pozostaje wsią. W Osieku nie było przemysłu i tylko niewielka ilość chłopów była zatrudniona w kopalnictwie naftowym, a wiele osób dojeżdżało do pracy w Rafinerii Jasło. Trudna sytuacja chłopów prowadziła do powszechnych wystąpień przeciwko władzy sanacyjnej.

Wybuch II wojny światowej był dla mieszkańców Osieka wielkim zaskoczeniem. Drastycznie pogorszyły się warunki życia. Niemcy różnymi środkami przymusu eksploatowali przemysł i rolnictwo, a także siłę roboczą, dostarczając robotników do III Rzeszy. Z samego Osieka wywieziono 56 osób na roboty przymusowe. Cała ludność pochodzenia żydowskiego została przez Niemców wywieziona i wymordowana w pobliskim Hałbowie.

Zasoby miejscowości

Miejscowość Osiek Jasielski posiada różnorodny typ zabudowy. Centrum Osieka Jasielskiego jest o zabudowie zwartej przechodzące następnie w stopniowym oddaleniu w zabudowę rozproszoną jednorodziną i zagrodowa. Centrum miejscowości stanowi rynek z kilkoma ciekawymi budynkami mieszkalnymi zarówno konstrukcji murowanej jak i drewnianej.

Rynek o kształcie trapezu z zabudowanymi 4 pierzejami z rozchodzącymi się w narożnikach drogami gminnymi i przecinającą przez środek drogą powiatową. Rynek i jego otoczenie (z ciekawymi pod względem architektonicznym budynkami mieszkalnymi) znajduje się pod ochroną konserwatorską.

Wśród zabytków należy wymienić kościół Przemienienia Pańskiego w Osieku Jasielskim z 1419 roku. Z tutejszego kościoła pochodzi gotycko renesansowy tryptyk św. Piotra malowany w 1527 roku przechowywany w Muzeum Archidiecezjalnym w Przemyślu. Świątynia uległa przebudowie w 1640 roku. Jest to budowla trzynawowa o konstrukcji zrębowej z wieżą wzniesioną na rzucie kwadratu o pochyłych ścianach, z nadwieszoną izbicą. We wnętrzu zachowała się polichromia z 1840 roku, a także kamienna chrzcielnica z XVI

wieku. Warto zobaczyć łaskami słynący obraz Przemienienia Pańskiego, pochodzący z klasztoru oo. Dominikanów ze Żmigrodu oraz olejny tryptyk z 1527r., a na wieży dzwon z 1540 roku. Świątynia stoi wśród starodrzewu, na stromej skarpie.

W miejscowości zachowało się kilkanaście drewnianych domów, stanowiących pozostałość dawnej zabudowy i kilka ciekawszych murowanych z początku XX wieku. W południowej części miejscowości znajdują się niktłe ślady kazimierzowskiego zamku. Nazwany został „kocim zamkiem”, co wskazywałoby, na to, iż ruiny mogły być wykorzystane czasowo na obozowisko przybyłych z południa wychodźców religijnych.

W rynku usytuowany jest zabytkowy pomnik św. Floriana, którego renowacji dokonano w 2006r., przywracając pierwotny wygląd figury i cokołu. Na obszarze całej miejscowości porzucanych jest również kilka murowanych kapliczek z przełomu XIX i XX wieku.

Osiek Jasielski posiada nowy kompleks obiektów szkolnych z Gimnazjum Integracyjnym, a także usytuowany w pobliżu budynek Gminnego Ośrodka Kultury, który wykorzystywany jest do przeprowadzania różnorodnych imprez artystycznych. Sala widowiskowa natomiast służy jako miejsce organizowanych zebrań wiejskich a także sesji tutejszej Rady Gminy. W budynku GOK mieści się biblioteka gminna oraz wiejska świetlica, która służy nie tylko dzieciom i młodzieży, jest również miejscem spotkań działającego tu prężnie Koła Gospodyń Wiejskich. W sąsiedztwie położony jest budynek przedszkola wybudowany na początku XX

wieku, wykorzystywany przez wiele lat jako szkoła podstawowa, a następnie jako przedszkole.

Osiek Jasielski posiada również tereny wykorzystywane na cele przemysłowe i magazynowe o pow. 10 ha, oraz tereny rekreacyjno-sportowe nad rzeką Wisłoką o pow. 5 ha. Jest to stadion sportowy sąsiadujący z remizą tutejszej Ochotniczej Straży Pożarnej. Stadion jest miejscem organizacji wszelkiego typu imprez plenerowych odbywających się w gminie Osiek Jasielski będący jednocześnie miejscem integracji społecznej nie tylko mieszkańców samego Osieka, ale całej gminy.

W pobliżu rynku zlokalizowany jest kompleks budynków sakralnych z XV wiecznym zabytkowym kościołem drewnianym oraz nowy kościół i plebania.

3.2 Czekaj

Miejscowość Czekaj zajmuje powierzchnię 217,14ha i zamieszkuje ją ok. 250 mieszkańców. (stan na 31.12.2007r). Położona jest na wysokości ok. 260 m npm.

Zarys historii miejscowości.

Wieś została założona prawdopodobnie na przełomie XIV i XV wieku. Tutaj osiedlili się zubożali mieszkańcy Osieka i Samokłęsk. Było tu zaledwie kilka zagród. Stanowiła wtedy przysiółek Osieka. Na przełomie XVII i XVIII wieku została powołana jako samodzielna wieś, powoli zaczęła się rozwijać. Nazwa wsi pochodzi od nazwiska właściciela karczmy – Czekajskiego mieszkańca Osieka. Stanowił własność tych samych właścicieli co Samokłęski. Wieś przechodziła wszystkie wzloty i upadki społeczno - gospodarcze razem z mieszkańcami Osieka. Czekaj doświadczył tragicznych lat w okresie I i II wojny światowej. Wprawdzie nie była wysiedlona ale zawsze znajdowała się w czasie tych wojen w rejonie linii frontu i przemarszu wojsk: niemieckich, austriackich, rosyjskich, radzieckich.

Zasoby miejscowości

Miejscowość Czekaj jest położona nad potokiem Szczawa, posiada zabudowę zagrodową w centralnej części oraz zabudowę jednorodzinną na obrzeżach wsi. Jest to najmniejsza wieś

w gminie Osiek Jasielski, ale posiada okazały Dom Ludowy, który służy nie tylko mieszkańcom wsi ale również całej społeczności gminy. Jest miejscem organizowanych zebrań wiejskich, spotkań działającego tu Koła Gospodyń Wiejskich. W budynku tym mieści się również remiza tutejszej Ochotniczej Straży Pożarnej.

Ponadto na terenie wsi znajduje się kilka zabytkowych kapliczek pochodzących z przełomu XIX i XX wieku.

3.3 Mrukowa

Miejscowość Mrukowa zajmuje powierzchnię 813,31 ha i liczy ok. 620 mieszkańców (stan na 31.12.2007r). Jest położona na wysokości od 290 do 370m n.p.m.

Zarys historii miejscowości.

Miejscowość Mrukowa jest osadą dawną, zamieszkałą nie tylko przez ludność narodowości polskiej. Ks. Władysław Sarna podaje, iż Mrukowa miała zawsze tych samych właścicieli co Samoklęski oraz należała do parafii w Samoklęskach.

Nazwa miejscowości pochodzi od założyciela Mruka. Data założenia wsi jest sprawą kontrowersyjną. Źródła historyczne podają datę lokacji osady na 1391r. Inne natomiast rok założenia 1465 i pod tą datą występuje w aktach Sądu Grodzkiego w Bieczu. Od Jana Długosza dowiadujemy się, że na górze Mruków są ślady starego zamku. Do dnia dzisiejszego są ślady zamczyska, co potwierdza, że było to grodzisko, duża osada, a może i zamek obronny. W trakcie ostatnich wykopalisk znaleziono srebrną monetę - tetradrachma Aleksandra Wielkiego z lat 324- 323 p.n.e. Ten fakt potwierdza, że na tym terenie jeszcze przed naszą erą znajdowały się większe skupiska ludności

Od 1581 roku Mrukowa wraz z Samoklęskami była własnością Jana Mniszcha. W drodze dziedziczenia lub umowy kupna - sprzedaży miejscowość przechodziła w różne ręce. Jednym z ostatnich właścicieli był Piotr Steinkleller. Mieszkańcy przeżywali wzloty i upadki, zazwyczaj żyli skromnie i ubogo. Za rządów austriackich mimo, że wprowadzono reformy administracyjne i kulturalno-oświatowe stan życia na wsi nie uległ poprawie. Na czele wsi stał wójt, szkoły parafialne przekształcono w ludowe. Dzieci z Mrukowej uczęszczały do szkoły w Samoklęskach, bo w ich miejscowości szkoła powstała dopiero w okresie międzywojennym (4-klasowa).

W 1880 – 1885r. na terenie wsi były kopalnie ropy naftowej, a w 1881 kopalnie zajmowały 32ha powierzchni gruntów i w jednym roku wydobyto 1212 metrycznych cetnarów nafty.

Takie dane podaje ks. Sarna. W związku z rozwojem przemysłu naftowego w 2 połowie XIX wieku ludność Mrukowej i okolic znalazła dobrze płatne prace przy budowie szybów naftowych, zwózce materiałów na budowę, a także bezpośrednio w kopalni.

Wieś Mrukowa jest położona w bardzo malowniczych terenach pagórkowatych, w dolinie potoku Szczawa. Na wzniesieniu góry 480m n.p.m. wśród potężnych głazów znajdują się ruiny dawnego zamczyska.

O wsi krążą ciekawe legendy co do jej założenia, podobne do „Króla Kraka”. Podobnie i tu, w Mrukowej, żył ponoć Król Mruk, zbudował zamek na górze, gdzie mieszkał, a u podnóża góry założył wieś Mrukową. Zamek podupadał, a w końcu zapadł się. Może był to efekt trzęsienia ziemi? Na zamku było bardzo dużo złota. W piwnicach stały dwa kufry. Na jednym siedział kogut a na drugim kura z kurczętami. Wg kolejnej z legend ustnych kufer koguta ukradli zbójce, a kwoka do swojego nie pozwoliła nikomu podejść. Może gdzieś pod ziemią dalej jest ten kufer pełen kosztowności!

Druga legenda ma charakter religijny, w lesie gdzie stoi gotycka kaplica kiedyś odpoczywały osoby niosące cudowną statuę Matki Boskiej. Kamień, na którym stała statua podczas odpoczynku, do dzisiaj się zachował i nie wiadomo skąd ludzie wzięli datę figury 1444.

Wg strażackiej ankiety historycznej kaplica jest „miejszem cudownym, bo wielu ludzi chorych odchodziło z tego miejsca uzdrowionych”.

Zasoby miejscowości

Miejscowość Mrukowa to wieś usytuowana w południowej części gminy, częściowo w granicach Magurskiego Parku Narodowego, a w pozostałej części w jego otulinie. Na terenie wsi znajduje się obszar ochrony konserwatorskiej (góra zamczysko z ruinami średniowiecznego zamku), a także obszary natura 2000- Ostoja Magurska. Zabudowa wsi wzdłuż potoku Szczawa i drogi powiatowej, rozproszona o charakterze zagrodowym i jednorodinnym. Na terenie obszarów leśnych usytuowana jest kaplica pochodząca z okresu międzywojennego, oraz droga krzyżowa ze stacjami ufundowanymi przez miejscową ludność. Mrukowa jest wsią o charakterze turystycznym, przez tereny leśne przebiegają szlaki turystyki leśnej przebiegające w kierunku Magurskiego Parku Narodowego. Funkcjonuje klub sportowy – „Zamczysko Mrukowa”.

Na terenie miejscowości Mrukowa znajduje się :

- 670 ha otuliny Magurskiego Parku Narodowego (31 ha jego powierzchni pokrywa się z obszarem Natura 2000 „Ostoja Magurska”)
- Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego

Ważnym punktem miejscowości Mrukowa jest plac zabaw z miejscem na ognisko, bezpośrednio graniczący z lasem. Jest to również miejsce organizowanych tu często festynów i zabaw, na które licznie przybywa lokalna społeczność.

Na południe od wsi w odległości około 2,5 km, w lesie, na wysokości 480 m n.p.m. znajduje się kaplica z kamienia ciosowego wybudowana w 1906r. w stylu gotyckim. Według podania, stoi w miejscu, w którym odpoczywali wiozący statuetkę Matki Bożej z Węgier do Klasztoru oo. Karmelitów w Jaśle, (obecnie w Tarnowcu). Postawili oni statuetkę na kamieniu, dotąd zachowanym i wmurowanym w ścianie kaplicy. Poniżej kaplicy znajduje się źródło wody mineralnej, uważanej za uzdrawiającą. Z inicjatywy księdza kustosa Sanktuarium Matki Bożej Zawierzenia w Tarnowcu w 1999 roku padła propozycja budowy kaplic drogi krzyżowej we wsi Mrukowa wiodącej przez las kamienną drogą do kaplicy Matki Bożej. Jeszcze w tym samym roku rozpoczęto budowę kapliczek.

Prace zakończono w 2000r. przy pomocy i ofiarności mieszkańców wsi. Kapliczki zostały wykonane przez miejscowych rzemieślników.

W dzień zesłania Ducha Świętego 11.06.2000r. w Kaplicy Matki Bożej została odprawiona uroczysta msza święta, którą celebrował je ks. bp Kazimierz Górny ordynariusz diecezji rzeszowskiej, w asyście licznych księży. Podczas mszy zostały poświęcone kaplice drogi krzyżowej. W uroczystości tej brało udział ponad 2000 pielgrzymów z okolicznych miejscowości.

3.4 Pielgrzymka

Pielgrzymka leży przy drodze głównej z Gorlic do Dukli. Zajmuje powierzchnię 1967,05 ha i zamieszkuje ją ok. 750 mieszkańców. (stan na 31.12.2007r). Wieś położona jest w dolinie potoku będącego dopływem Kłopotnicy, na wysokości od 290 do 330m npm.

Zarys historii miejscowości.

Osada pochodzi z XIV wieku, choć w dokumentach po raz pierwszy występuje w 1400r. Założona została na prawie niemieckim, po czym przeniesiona na wołoskie. Była wsią

rycerską. Stanowiła w historii tą samą własność co Samokłęski i Mrukowa. Od 1581 roku była własnością Jana Mniszcha, a dzierżawił ją Piotr Broniowski. Zamieszkiwana była głównie przez ludność łemkowską. Według legend tutaj właśnie, w miejscowej cerkwi, miał się odbyć ślub Maryny Mniszchówny z Dymitrem Samozwańcem. Według tej samej legendy Maryna po odnowieniu ślubów na Kremlu miała przesać parodiowi z Pielgrzymki ornat, który do dziś jest w cerkwi przechowywany. Wg ks. Sarny Pielgrzymka posiadała (koniec XIX w.) szkołę parafialną, czytelnię Michała Kaczkowskiego, kasę gminną i cerkiewną, a liczyła sobie 1608 mieszkańców. W 1914r. władze austriackie osadziły kilku mieszkańców wsi w obozie dla internowanych w Thaiehofie (powrócili oni w 1916r.). W 1915 roku poległo tu kilku żołnierzy niemieckich, których pochowano na placu cerkiewnym (dzisiaj po tych grobach nie ma już żadnych śladów).

Życie ludzi w Pielgrzymce w okresie międzywojennym nie uległo żadnej zmianie: pracowali i utrzymywali się z roli, byli drwalami, zbierali leśne runo. Produkty leśne sprzedawali na targu w Żmigrodzie. We wsi był sklep gminny, który zaopatrywał mieszkańców w najpotrzebniejsze artykuły. Po II wojnie ludność łemkowska została w 1947 przesiedlona na tereny Związku Radzieckiego.

Do wsi Pielgrzymka należy przysiółek Kłopotnica. Była kiedyś oddzielną wsią leżącą w dolinie rzeki o tej samej nazwie na wysokości 300m n.p.m. Osada powstała za panowania Kazimierza Wielkiego, założona na prawie niemieckim, w XV wieku przeniesiona została na prawo wołoskie. Zamieszkiwana była przez Łemków, należała do parafii Pielgrzymka

Zasoby

Miejscowość Pielgrzymka to miejscowość położona częściowo na terenie Magurskiego Parku Narodowego, częściowo w jego otulinie. Zabudowa wsi rozproszona głównie zagrodowa. Na terenie wsi znajduje się kościół katolicki, cerkiew prawosławna, Dom Ludowy oraz Szkoła Podstawowa usytuowane w centrum miejscowości. W roku 1994 został poświęcony kościół katolicki pod wezwaniem Św. Jana z Dukli. Kościół powstał w wyniku przebudowy budynku dawnej „agronomówki”.

Dom Ludowy jest miejscem organizowanych zebrań wiejskich i spotkań działającego tu Koła Gospodyń Wiejskich. W budynku tym mieści się również remiza tutejszej Ochotniczej Straży Pożarnej.

Na uwagę zasługuje drewniana cerkiew p.w. Św. Michała Archanioła, pierwotnie grekokatolicka, obecnie prawosławna. Cerkiew pochodzi z XVI wieku, przebudowana w latach siedemdziesiątych XIX wieku. Zbudowana w oryginalnym stylu bizantyjskim. W cerkwi znajduje się zabytkowa kamienna chrzcielnica z 1636 r. Jest też obraz Matki Bożej, która trzyma na rękach Dzieciątko Jezus, artystycznie wykonany z 1649 roku. Godny uwagi jest grób Pański z 1684r. Ma formalny kształt grobu, na czterech rogach wznoszą się filary dźwigające kamień grobowy, a na czterech rogach kamienia grobowego filary dźwigające strop nieba, na którym wznosi się godło Zbawiciela - Krzyż Pański.

Nie jest wykluczone, że była to świątynia obronna, zachowały się ślady stawów - okopów i wałów.

W przysiółku Kłopotnica funkcjonują gospodarstwa agroturystyczne z miejscowymi noclegami dla ok. 25 osób oraz wyznakowane są szlaki turystyki pieszej. W terenach leśnych wsi Pielgrzymka wyznaczony jest obszar górniczy, na którym kopalnia Folusz nadal eksploatuje szyby naftowe.

Na terenie miejscowości znajduje się 825 ha otuliny Magurskiego Parku Narodowego (771 ha jego powierzchni pokrywa się z obszarem Natura 2000, ostoja Magurska"- część Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego).

3.5 Samokłęski

Miejscowość Samokłęski zajmuje powierzchnię 1043,59 ha i liczy 973 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2007r.). Wieś położona jest w dolinie potoku Szczawa, na wysokości od 270 do 290m n.p.m.). W kierunku południowo – wschodnim wznosi się góra Bucznik (519m) z opadającym ku Samokłęskom wzgórzem Gamracz (436 m)

Zarys historii miejscowości.

Samokłęski zostały założone na prawie polskim na początku XII wieku. Była wsią królewską do 1332 roku, została nadana wiczyście przez Władysława Łokietka Piotrowi Petkow. Według J. Długosza wieś nazywała się Sowiekłęski i posiadała kościół parafialny, a jej właścicielem byli Jan i Stanisław Gamrat herbu Sulima. Od 1581 Samokłęski należały do Jana Mniszcha i w tej rodzinie pozostała do XVIII wieku. W 1629 roku, mieszkający w Samoklęskach młody szlachcic Hermolaus Jordan porwał do wsi z Dębowca pannę Eufrozinę Mniszchównę córkę wojewody sandomierskiego, a siostrę Maryny carycy moskiewskiej. Panna nie zapomniała ze sobą zabrać złota srebra, klejnotów, a nawet garderoby przez to sąd, na skargę rodziny, uznał, że wykroczyła przeciw poczciwości stanu swego i skazał ją na utratę połowy posagu. W 1704 roku część wsi spaliły wojska szwedzkie, a w 1769r. w rejonie Samoklęsk stacjonowały oddziały konfederatów barskich. W rękach Mniszchów wieś utrzymała się do 1779 roku, później była własnością kolejno Ossolińskich, Stadnickich, Steinklerów, Wilczków, Kalischera, od którego nabyła dobra spółka żydowska.

W 1914 i 1915 roku wieś dwukrotnie znalazła się w zasięgu działań wojennych podczas „operacji gorlickiej”. W czasie okupacji na Buczniku były obozowiska oddziałów partyzanckich.

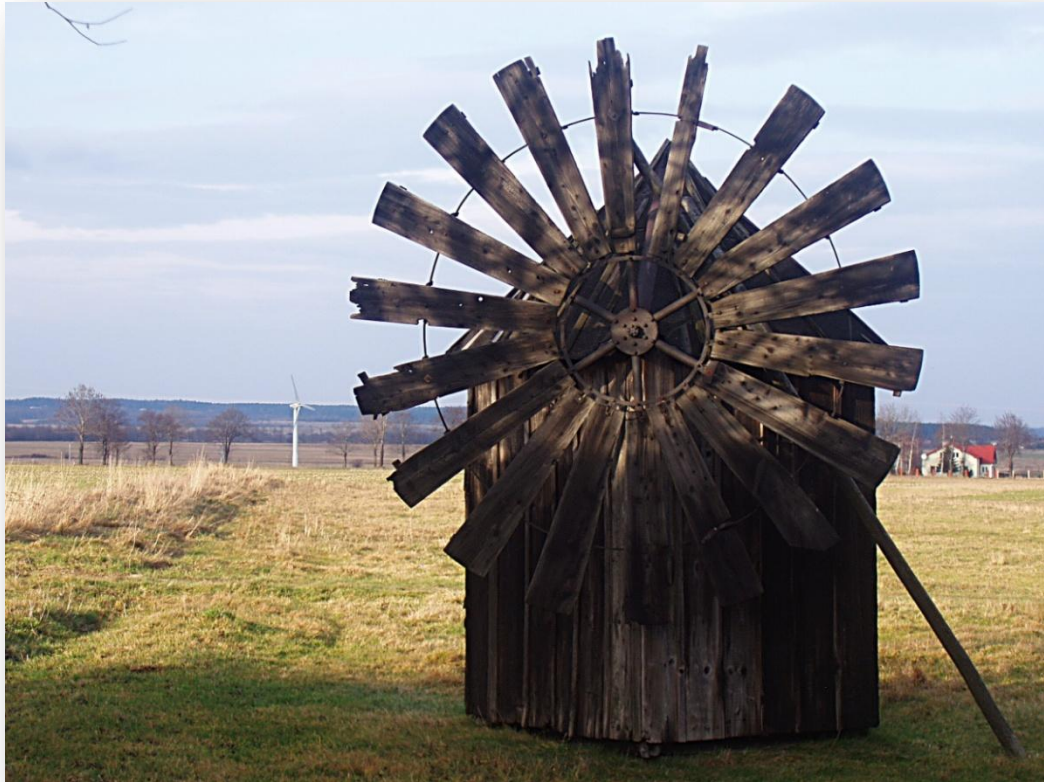
W XVIII wieku na południe od Samoklęsk, w lesie, założona została Huta Samokłęska. Ludność osady składała się ze ziemczonych Czechów i miała w większości niemieckie nazwiska. Czesi zbudowali hutę szkła i produkowali szkło na potrzeby dworów i okolicznych mieszkańców. Huta szkła działała do połowy XIX wieku. Dzisiaj wieś ta nie istnieje.

Zasoby

Samokłęski to największe sołectwo położone na terenie gminy Osiek Jasielski pod względem ilości mieszkańców. Posiada zabudowę rozproszoną, zagrodową i jednorodziną. Funkcjonuje tu Dom Ludowy, oraz Zespół Szkół Integracyjnych wraz z kompleksem sportowym: salą gimnastyczną i stadionem. Dom Ludowy jest miejscem organizowanych zebrań wiejskich, spotkań lokalnej społeczności oraz działającego tu Koła Gospodyń Wiejskich. W budynku tym mieści się również remiza OSP.

Wieś położona jest w otulinie Magurskiego Parku Narodowego. Na terenie tej miejscowości znajduje się 138 ha otuliny Magurskiego Parku Narodowego, a także część Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego.

Na terenie wsi znajduje się kilka zabytkowych kapliczek i starych, drewnianych wiatraków.

Na uwagę zasługuje XIX wieczny klasyczny kościół, konsekrowany w 1857 roku. Budowla stoi na miejscu wcześniejszego kościoła z 1605r. , fundacji Jana Mniszcha.

Na pagórku, niedaleko drogi, zachowały się resztki murów obronnego dworu. W pobliżu wioski nad potokiem Szczawa znajduje się źródło siarczkowej wody mineralnej. Wieś ma dużą sieć dróg gminnych głównie o nawierzchni utwardzonej asfaltowej.

3.6 Świerchowa

Miejscowość zajmuje powierzchnię 445,92 ha i zamieszkuje ją 611 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2007r). Wieś leży w rozległej kotlinie na wysokości ok. 270m n.p.m., po prawej stronie Wisłoki, nad dwoma potokami, które często wylewały doprowadzając do powodzi i niszcząc cały dorobek mieszkańców.

Zarys historii miejscowości.

Pierwsza wzmianka o niej była w dokumencie z 1365r., należała do parafii w Załężu i starostwa niegrodowego w Osieku. Z tym, że Długosz dodaje iż była własnością rycerza, a pierwotnie nazywała się „Schirchowa”. Nie jest wykluczone, że osada istniała jeszcze wcześniej.

Osadnictwo na jej terenie sięga czasów neolitu. Świadectwem jest rozległe cmentarzysko kurhanowe w pobliżu wsi. Jest to największe skupisko liczące ponad 400 mogił kurhanów w Małopolsce.

Świerchowa przez kilka wieków była wsią w dzierzawie. Należała kolejno do Wojrzyków, Stadnickich, Mniszców. Po likwidacji starostwa osieckiego była w rękach Zborowskich, później Bodowskich i Włodków, a u schyłku XIX wieku kupił ją Ferdynand Kaikstein.

W czasie I i II wojny światowej Świerchowa dzieliła losy Osieka Jasielskiego i całej okolicy.

Zasoby

Miejscowość Świerchowa położona jest wzdłuż drogi wojewódzkiej w kierunku Nowego Żmigrodu i drogi powiatowej w kierunku Osieka Jasielskiego. Wieś o rozproszonym charakterze zabudowy, głównie zabudowy zagrodowej i w mniejszym stopniu zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej. Centralnym punktem miejscowości jest Dom Ludowy sąsiadujący z budynkiem Szkoły Podstawowej będący jednocześnie miejscem organizowanych zebrań wiejskich i spotkań działającego tu Koła Gospodyń Wiejskich. Wydzieloną częścią Domu Ludowego jest remiza działającej tu prężnie Ochotniczej Straży Pożarnej. Mieści się tu również wiejska świetlica stanowiąca dla tutejszej młodzieży alternatywną formę spędzania wolnego czasu.

Wieś nie posiada obiektów zabytkowych ani budynków podlegających ochronie konserwatorskiej. Na terenie wsi nie występują formy ochrony prawnej przyrody ani też pomniki przyrody.

3.7 Załęże

Miejscowość zajmuje powierzchnię 476,19 ha i zamieszkuje ją ok. 654 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2007r). Miejscowość położona jest po lewej stronie Wisłoki. Jej zabudowania rozłożyły się na wysokości 280 m n.p.m., w szerokiej w tym miejscu dolinie rzeki.

Zarys historii miejscowości.

Nazwa wsi jest pochodzenia topograficznego — za łągiem. Osada istniała już w XI wieku, ale pewne ślady wskazują, że jeszcze wcześniej. Badania archeologiczne wykazały znaleziska przedmiotów z brązu, które według polskiej klasyfikacji pochodzą z III - IV okresu brązu. Rozwój osadnictwa w okresie wczesnego średniowiecza był bardzo żywy (XII -XIV w). W świetle materiałów historycznych osada była pierwotnie lokowana na prawie polskim, a dopiero w 1332 roku została przeniesiona na prawo niemieckie, czyli została lokowana po raz drugi. Była jedną z osad należących do królewskiej i równocześnie była najstarszą wsią książęcą. WXV wieku wsią władali Kobyleńscy, a w XVI Mniszchowic. Przeciwno

Mniszchom i Zborowskim (kolejna rodzina dzierżawiąca) chłopcy często podnosili bunty. Załęża nie omijały wojny, klęski żywiołowe, epidemie, powódzie i pożary. W czasie pożaru w 1753 roku spłonął drewniany, przedkazimierzowski kościół. W drugiej połowie XIX wieku zaczął rozwijać się przemysł naftowy. Miejscowy majątek nabył w 1871 roku Seweryn Stawiarski, przemysłowiec naftowy. Na przełomie XIX i XX wieku była tu kopalnia ropy naftowej, szkoła, karczma, prężnie działające kółko rolnicze, czytelnia parafialna. Wielu mieszkańców pracowało w kopalniach nafty, a nawet wyjeżdżali na wiercenia do Rumuni i za ocean.

Pierwsza wojna światowa przerwała rozwój gospodarczy wsi. Wieś znalazła się w zasięgu działań frontowych. Załęże w okresie międzywojennym znane było z bogatego i rozwiniętego ruchu kulturalnego i gospodarczego. Szczególną rolę odegrało kółko rolnicze i spółka wodna. W okresie okupacji istniał tu pluton placówki AK „Osa”.

Zasoby

Miejscowość Załęże zlokalizowane wzdłuż drogi powiatowej Osiek Jasielski- Dębowiec-Jasło i Załęże-Wola Dębowiecka-Dębowiec. Zabudowa miejscowości rozproszona. Wieś ma obecnie wygląd nowoczesny. Wiele tu nowych, okazałych domów. Przez wieś przeprowadzona jest linia wodociągowa, gazowa i telefoniczna. Na miejscu jest szkoła, Dom Ludowy, remiza OSP, nowy, monumentalny kościół. Na uwagę zasługuje cenny zabytek, a mianowicie drewniany kościół z 1760 roku.

Wystrój wnętrza pochodzi z XVIII i XIX wieku. Szczególny jest ołtarz główny z obrazem patrona kościoła św. Jana Chrzciciela. Niezwykle cenne elementy wyposażenia to: zachowane ze średniowiecznego kościoła: malowany na desce obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem w typie Hodegetrii z ok. 1480 roku. W ołtarzu głównym, obraz na desce Matki Boskiej Apokaliptycznej z ok. 1480 roku oraz drewniany krucyfiks z 1 poł. XVI wieku.

Znajduje się tu również nowy kościół pod wezwaniem Narodzenia Matki Bożej, a także budynek plebani wybudowany prawdopodobnie w okresie międzywojennym z ciekawą architekturą typu dworkowego.

W pobliżu obiektów sakralnych usytuowany jest budynek szkoły podstawowej wybudowany na przełomie XIX i XX wieku, o ciekawej architekturze typowych obiektów szkolnych zaboru austriackiego.

W Miejscowości Załęże istnieją do tej pory budynki mieszkalne konstrukcji drewnianej objęte ochroną konserwatorską pochodzące prawdopodobnie z początku XX w.

Tereny przylegające do rzeki Wisłoki w centralnej części Załęża są terenami rekreacyjno-sportowymi, które szczególnie w okresie letnim służą lokalnej społeczności jako atrakcyjne miejsce wypoczynku, miejsce organizacji imprez plenerowych i festynów. Obok znajduje się budynek remizy OSP, w której prężnie funkcjonuje najstarsza na terenie gminy, bo założona w 1875r. jednostka straży pożarnej. Dom Ludowy zlokalizowany jest w centralnej części miejscowości i służy nie tylko mieszkańcom wsi ale również całej społeczności gminy. Jest miejscem organizowanych zebrań wiejskich, spotkań działającego tu Koła Gospodyń Wiejskich.

We wsi zachowały się drewniane domy, pochodzące z początku XX wieku i z okresu międzywojennego, a także kilka ciekawych kapliczek

3.8 Zawadka Osiecka

Miejscowość Zawadka Osiecka obejmuje obszar 358,49 ha i zamieszkuje ją 825 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2007r). Położona jest w dolnym biegu potoku Kłopotnica, przy drodze z Osieka do Pielgrzymki. Wioska leży na wysokości ok. 280 m n.p.m.

Zarys historii miejscowości.

Zawadka Osiecka założona została przez rycerza Zawodę, prawdopodobnie w XV wieku. Zawsze należała do tych samych właścicieli co Samokłęski. Jednym z ostatnich właścicieli był dr Henryk Kolischaer, który nieruchomości nabył od Banku Galicyjskiego. W 1903 roku sprzedał Zawadkę, ale nie wiadomo komu.

Zasoby

Zawadka Osiecka to wieś o rozproszonej zabudowie, głównie zagrodowej oraz jednorodzinnej. W centrum wsi zlokalizowano budynek szkoły oraz budynek przedszkola, a także nowy, wybudowany w 1985 roku kościół pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego.

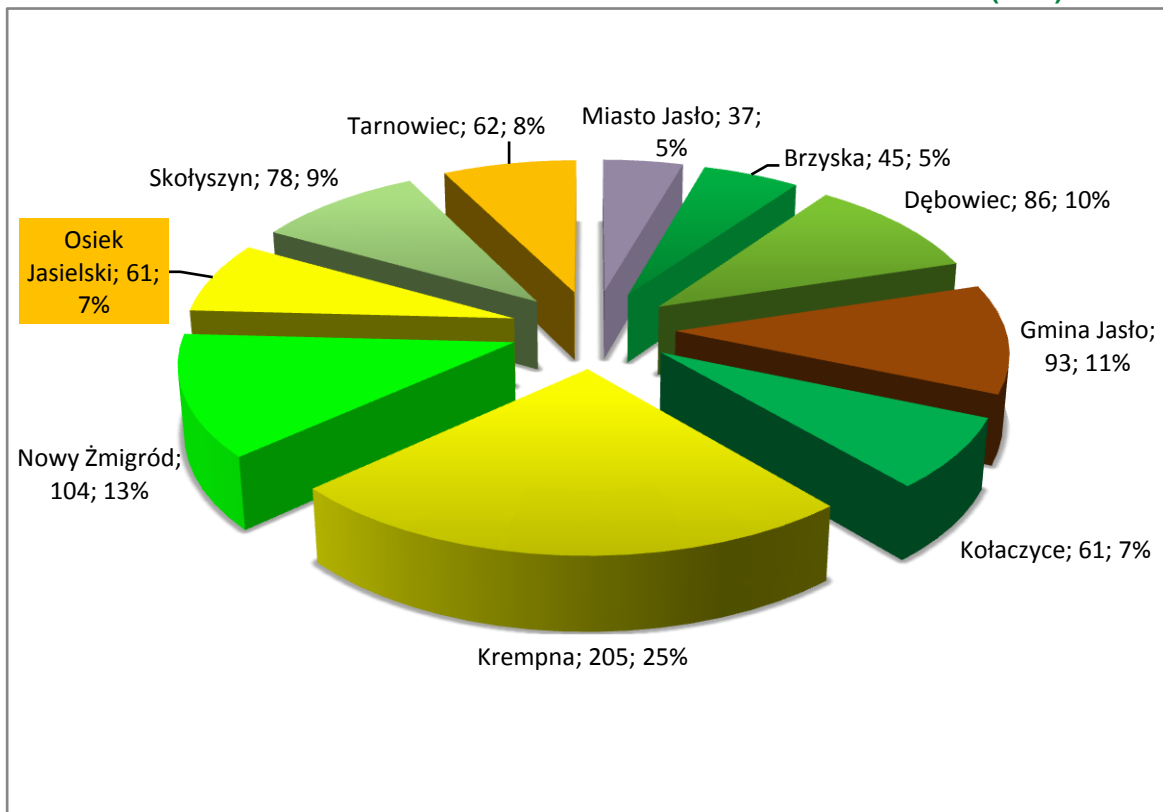
Znaczący wpływ na życie kulturalno-rozrywkowe mieszkańców Zawadki Osieckiej miała budowa Domu Ludowego będącego jednocześnie miejscem organizowanych zebrań wiejskich i spotkań działającego tu Koła Gospodyń Wiejskich. Wydzieloną częścią Domu Ludowego jest remiza Ochotniczej Straży Pożarnej. We wsi zachowało się kilka domów starego budownictwa.

Wieś znana jest w regionie z ze swoich wyrobów rękodzielniczych wykonywanych z wikliny i łyka, głównie koszy i opatek.

4. Ludność gminy i zagadnienia społeczne

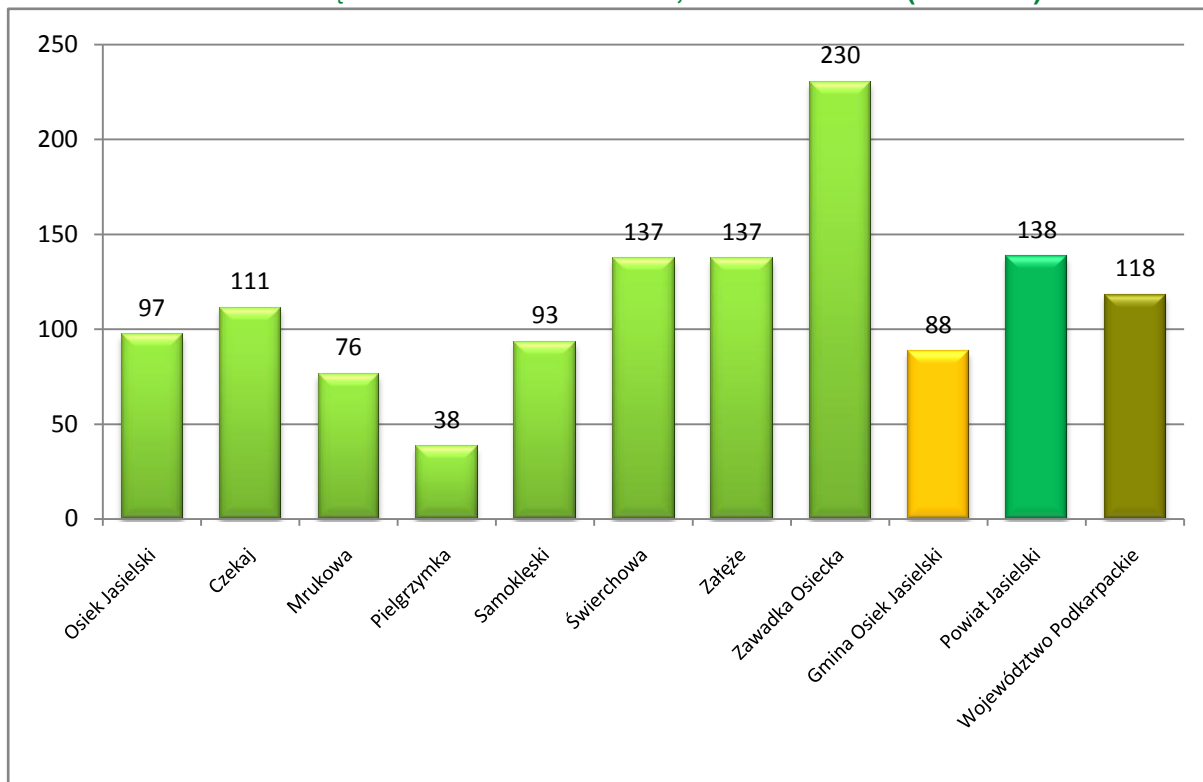
Gmina Osiek Jasielski jest jedną z mniejszych gmin na terenie powiatu jasielskiego.

WYKRES 1. POWIERZCHNIA POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU JASIELSKIEGO (W HA)

Źródło: GUS Warszawa, stan na 31.12.2007 oraz dane Urzędu Gminy Osiek Jasielski

Według danych Urzędu Gminy w Osieku Jasielskim z 31 grudnia 2007 roku teren gminy zamieszkiwały 5.382 osoby, w tym 2.652 mężczyzn i 2.730 kobiet. Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosił 88 osób/ km².

WYKRES 2. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W GMINIE, WG MIEJSCOWOŚCI (OSÓB/KM²)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS Warszawa oraz danych Urzędu Gminy Osiek Jasielski

(stan na 31.12.2007 r.)

Dla porównania gęstość zaludnienia w powiecie jasielskim wynosi on 138 osób/km², natomiast w województwie podkarpackim 118 osób/km². Powierzchnia gminy Osiek Jasielski stanowi 7,22 % powierzchni powiatu jasielskiego oraz blisko 0,34 % powierzchni województwa podkarpackiego.

4.1 Ludność gminy

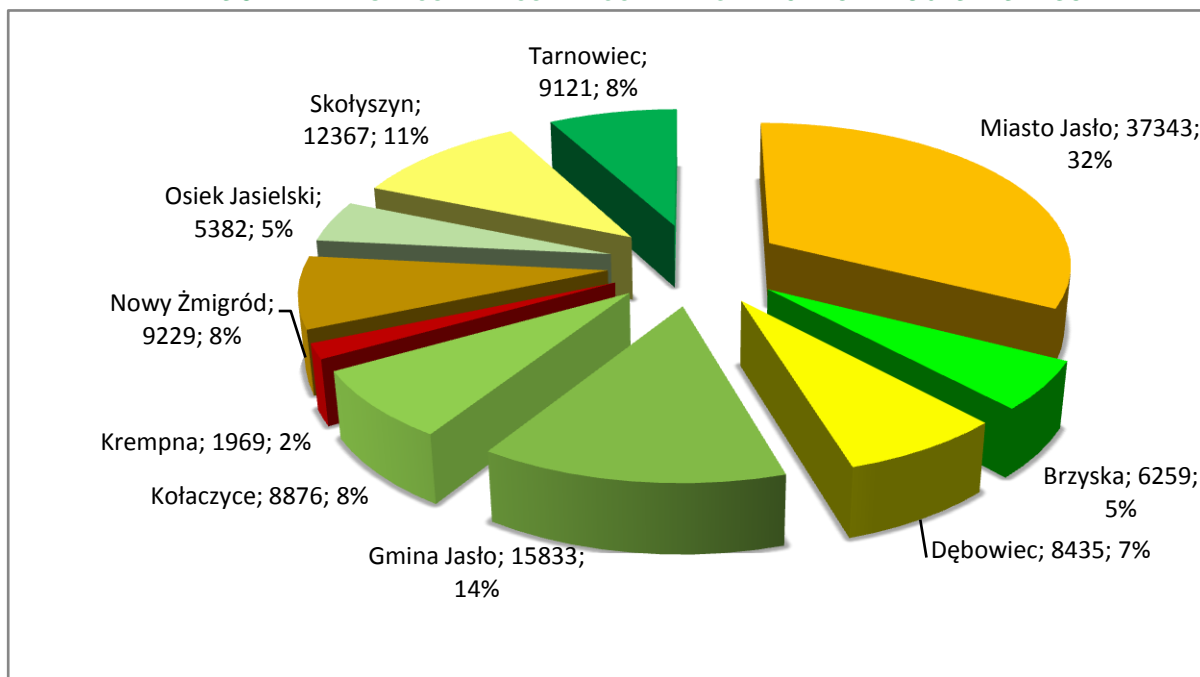
Ludność gminy Osiek Jasielski stanowi prawie 5% ludności powiatu jasielskiego.

TABELA 1. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ GMINY NA KONIEC 2007 ROKU

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²	Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na km ²	
Województwo	17 845	2 097 564	1 025 598	1 071 966	118	105
Powiat jasielski	831	114 997	56 270	58 727	138	104
Gmina Osiek Jasielski	61	5 382	2 652	2 730	88	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Rzeszowie oraz danych Urzędu Gminy Osiek Jasielski

WYKRES 3. LICZBA LUDNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU JASIELSKIEGO

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS Warszawa oraz danych Urzędu Gminy Osiek Jasielski (stan na 31.12.2007 r.)

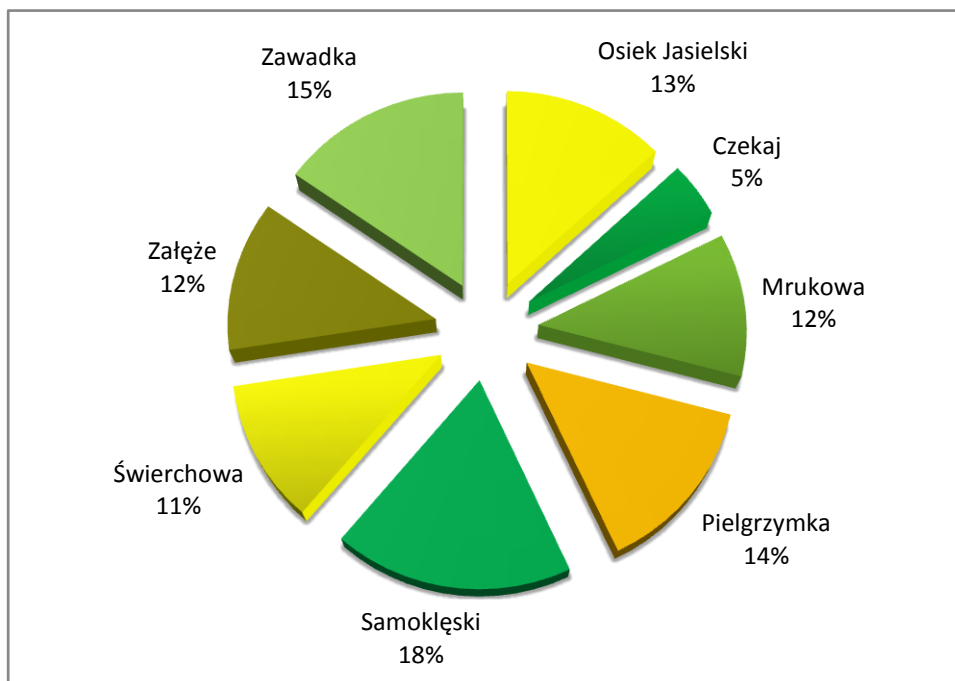
TABELA 2. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ MIEJSCOWOŚCI GMINY NA KONIEC 2007 ROKU

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²	Ludność	
		Ogółem	na km ²
Gmina Osiek Jasielski, w tym miejscowości:	61	5 382	88
Osiek Jasielski	7,2	703	97
Czekaj	2,2	242	111
Mrukowa	8,1	622	76
Pielgrzymka	19,7	752	38
Samokłęski	10,4	973	93
Swierchowa	4,5	611	137
Załęże	4,8	654	137
Zawadka Osiecka	3,6	825	230

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS Warszawa oraz danych Urzędu Gminy Osiek Jasielski

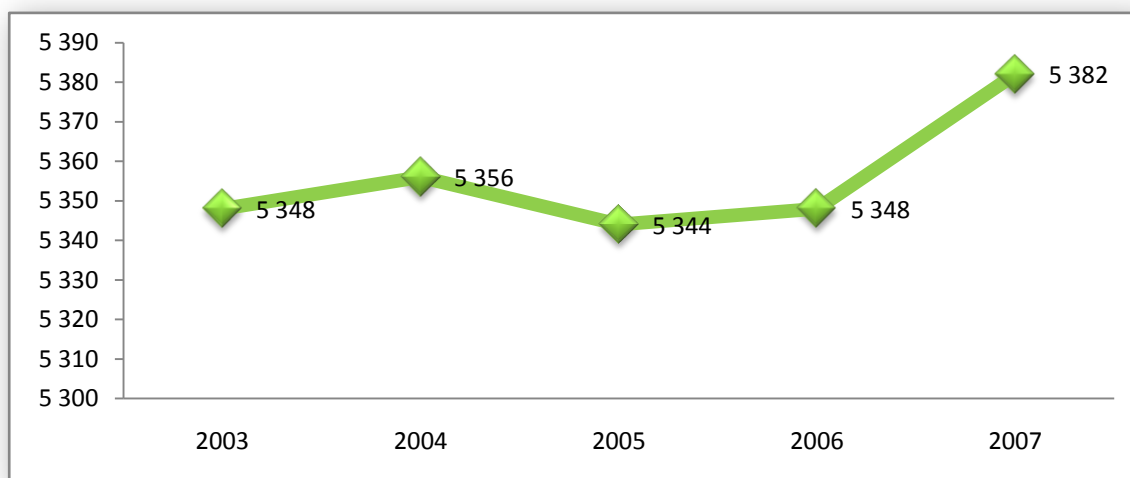
Miejscowością o największej powierzchni jest Pielgrzymka. Największą liczbę ludności posiada miejscowość Samokłęski a najmniej zaludnioną jest miejscowością jest Czekaj.

WYKRES 4. STRUKTURA LUDNOŚCI GMINY WG MIEJSCOWOŚCI 2003-2007

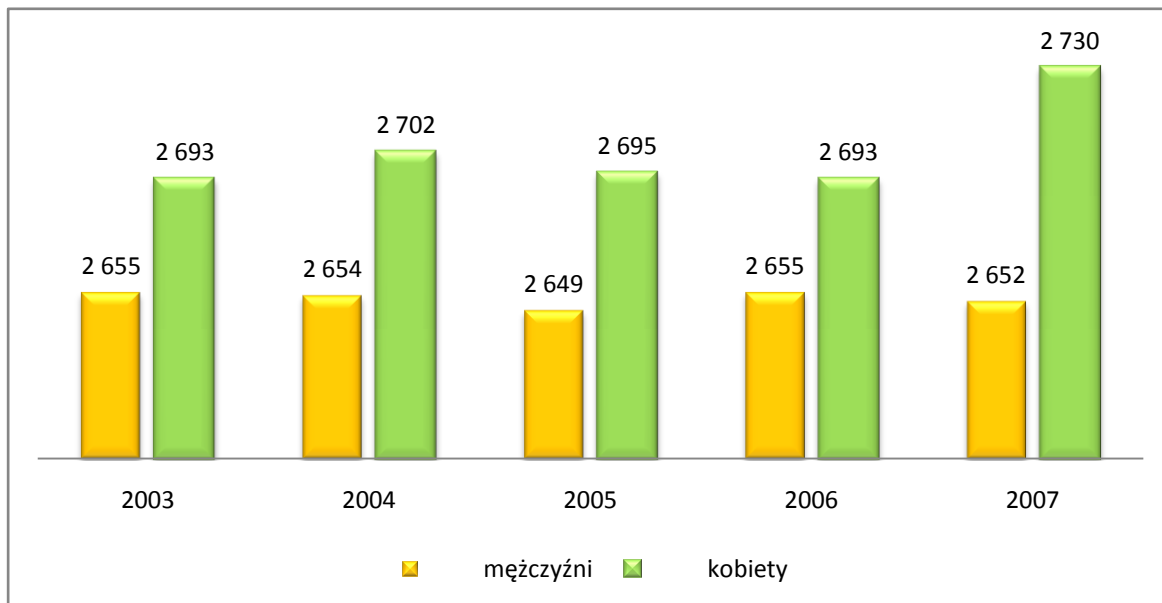
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS Warszawa oraz danych Urzędu Gminy Osiek Jasielski (stan na 31.12.2007 r.)

WYKRES 4. LUDNOŚĆ GMINY OSIEK JASIELSKI W LATACH 2003-2007

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS Warszawa oraz danych Urzędu Gminy Osiek Jasielski

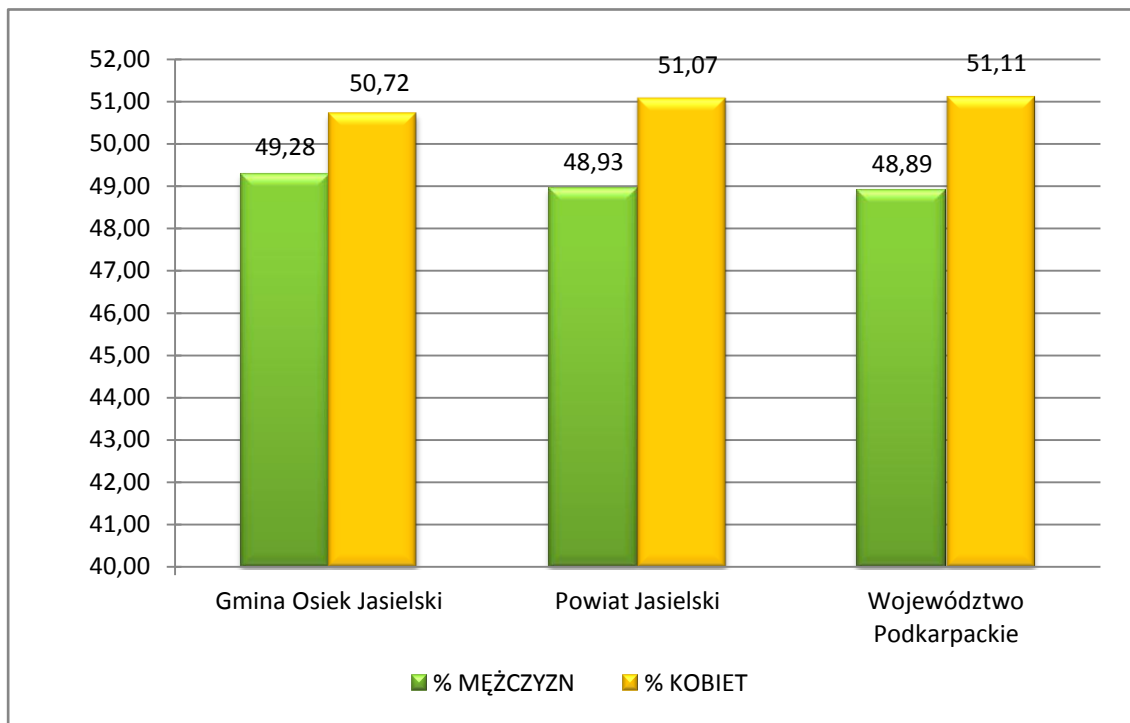
WYKRES 5. LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY WG PŁCI W 2003- 2007 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS Warszawa oraz danych Urzędu Gminy Osiek Jasielski

Według danych Urzędu Gminy w Osieku Jasielskim z 31 grudnia 2007 roku teren gminy zamieszkiwały 5 382 osoby, w tym 2 730 kobiet i 2 652 mężczyzn , co stanowi, że 50,72% stanowią kobiety ogółu mieszkańców, a 49,28% to mężczyźni.

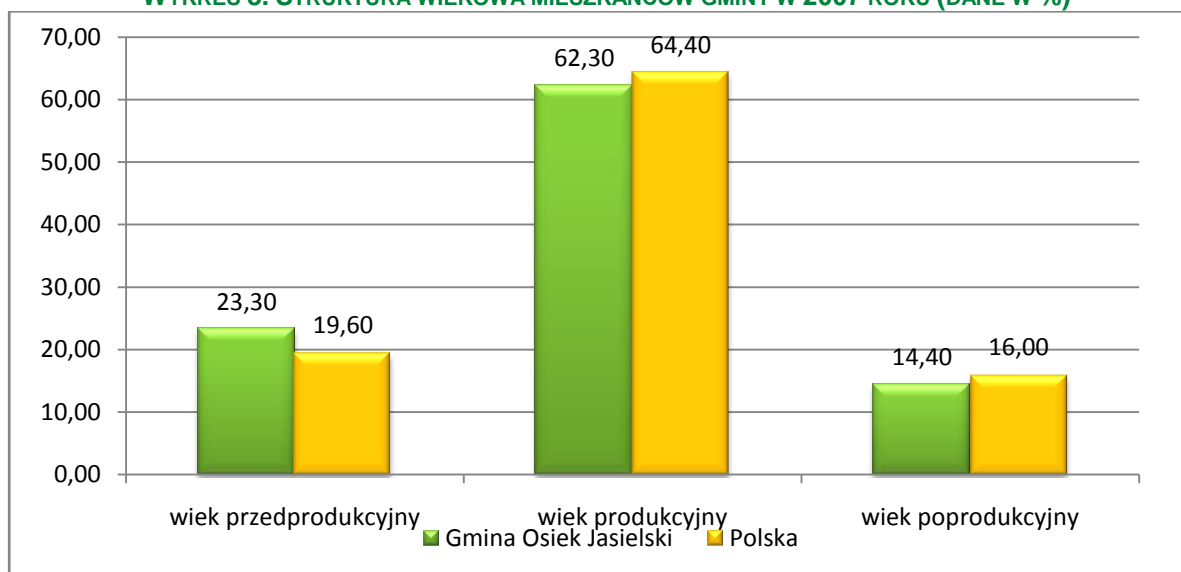
WYKRES 7. STRUKTURA LUDNOŚCI GMINY WG PŁCI NA TLE WOJEWÓDZTWA I POWIATU W 2007

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS Warszawa oraz danych Urzędu Gminy Osiek Jasielski (stan na 31.12.2007 r.)

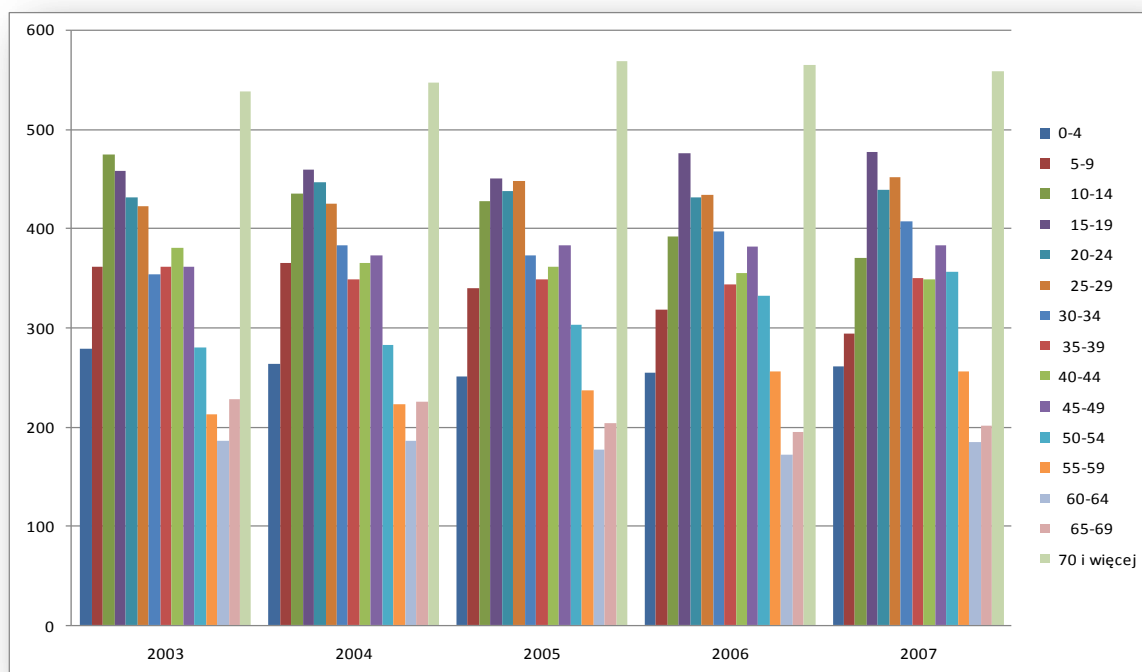
Proporcje relacji kobiet i mężczyzn do całości mieszkańców w powiecie jasielskim wynoszą odpowiednio 51,07% i 48,93%, natomiast województwie podkarpackim 51,11% i 48,89%.

WYKRES 8. STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW GMINY W 2007 ROKU (DANE W %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS Warszawa oraz danych Urzędu Gminy Osiek Jasielski (stan na 31.12.2007 r.)

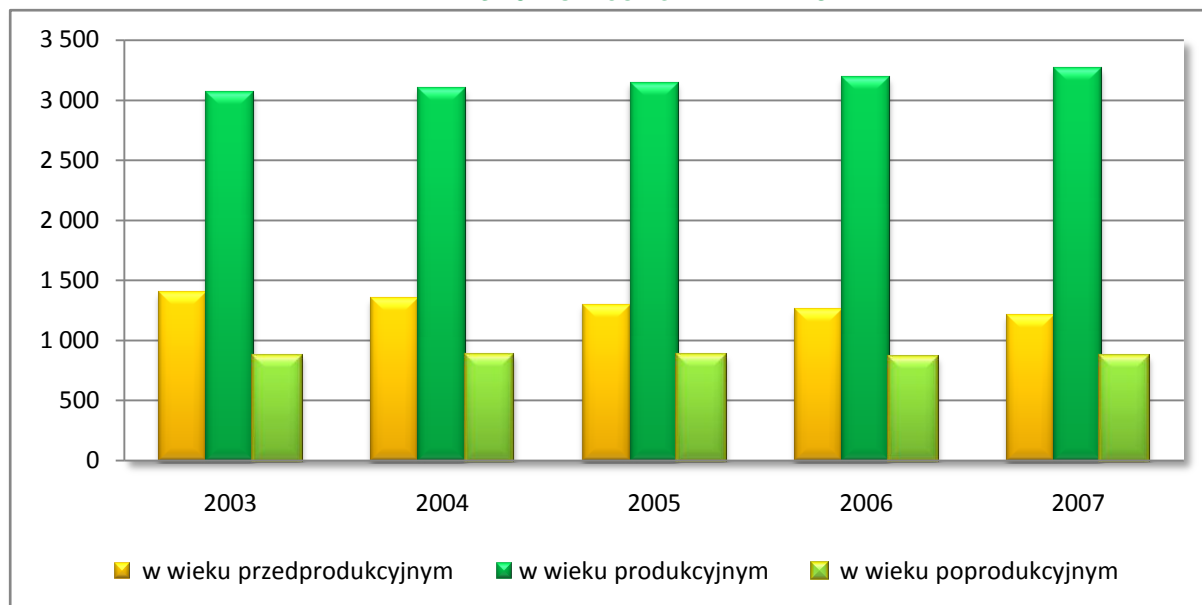
WYKRES 9. LUDNOŚĆ GMINY OSIEK JASIELSKI – STRUKTURA WIEKOWA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS Warszawa oraz danych Urzędu Gminy Osiek Jasielski (stan na 31.12.2007 r.)

Struktura ekonomiczna ludności w gminie ze względu na płeć kształtuje się dość interesująco, przy czym tendencje te pojawiają się nie tylko w gminie Osiek Jasielski, ale i w całym powiecie. Liczba mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym przewyższa liczbę kobiet, podobnie kształtuje się sytuacja społeczeństwa w wieku produkcyjnym. Odwrotna tendencja pojawia się w przypadku wieku poprodukcyjnego, gdy liczba kobiet znacznie przewyższa liczbę mężczyzn.

WYKRES 10. LUDNOŚĆ GMINY W WIEKU

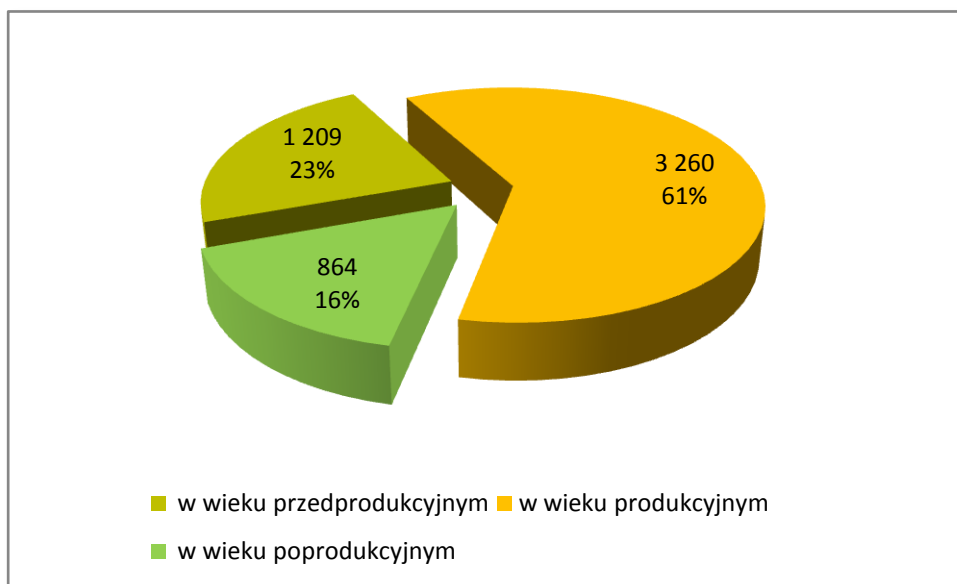
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2007 teren gminy Osiek Jasielski zamieszkiwało 1.252 osób w wieku przedprodukcyjnym, 3.354 osób w wieku produkcyjnym oraz 776 osób w wieku poprodukcyjnym.

Analizując strukturę wiekową mieszkańców gminy Osiek Jasielski w 2007 roku, należy stwierdzić, iż nieznacznie odbiegała od struktury demograficznej Polski. W 2007 roku odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym zamieszkujących w gminie był nieco wyższy od średniej krajowej, a wskaźnik procentowy mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym – niższy. Podobnie, odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w gminie był niższy od średniej krajowej.

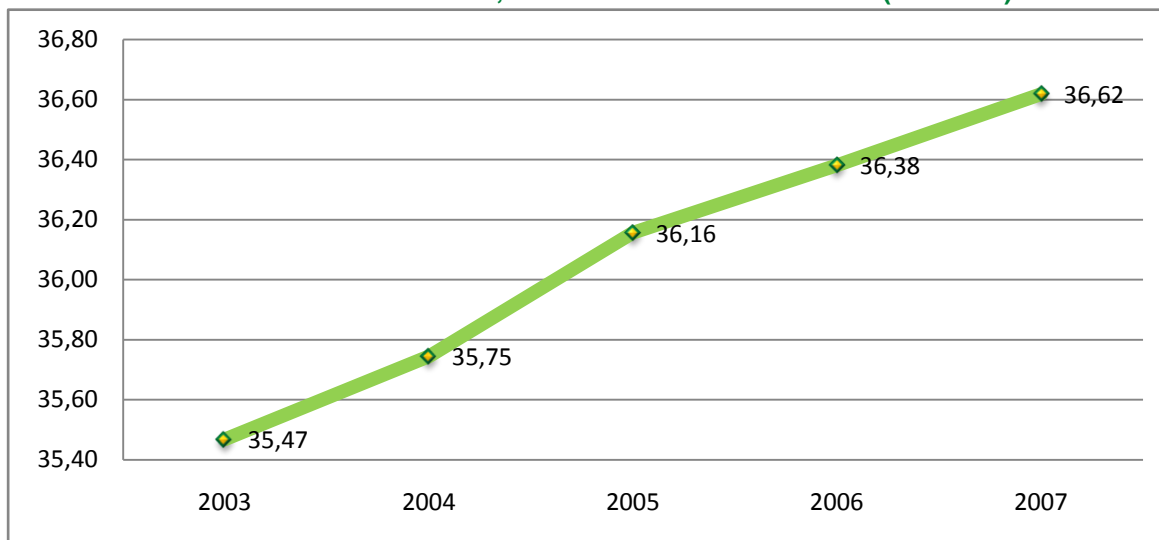
WYKRES 11. STRUKTURA LUDNOŚCI GMINY – WG WIEKU

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Osieku Jasielskim- 2007r

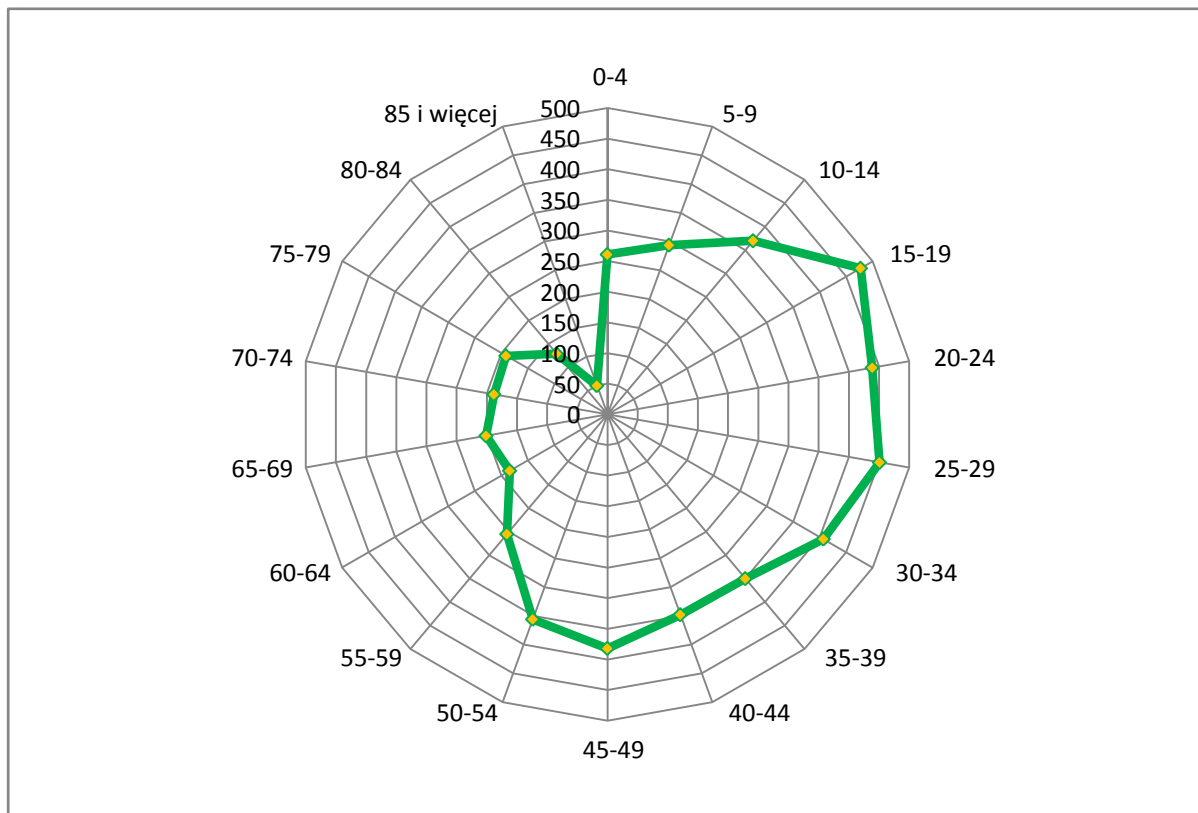
Spółeczeństwo gminy można określić, jako młode. Największą liczbę mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym.

WYKRES 12. SZACUNKOWY, ŚREDNI WIEK MIESZKAŃCA GMINY (W LATACH)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

WYKRES 13. LUDNOŚĆ GMINY WG GRUP WIEKOWYCH W 2007R

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura ludności według wieku w 2007 r. w analizowanej gminie wykazuje podobną tendencję, jaka występuje w województwie podkarpackim. Jedną z najliczniejszych pod względem wieku grup mieszkańców gminy stanowi młodzież w przedziale wiekowym 15-19 lat, co jest zjawiskiem bardzo korzystnym. Liczną grupę stanowią także dorośli w wieku 20-29 lat, oraz dzieci w wieku 15-19 lat.

Wzrost udziału osób starszych w populacji może przyczynić się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności – obecnie prawie 60% niepełnosprawnych jest wśród osób po 55. roku życia. Dodajmy, że proces starzenia się lokalnej społeczności wynika także skądinąd z pozytywnej przesłanki – wydłużania się średniego czasokresu życia.

Przewaga liczebności mężczyzn stopniowo zanika wraz z postępującym starzeniem się społeczeństwa na korzyść udziału kobiet w populacji. Jest to szczególnie widoczne w populacji dorosłych w wieku powyżej 54 roku życia. Przyczyną zjawiska jest fakt, że kobiety dożywają zwykle późniejszego wieku niż mężczyźni. Tendencja ta jest charakterystyczna nie tylko dla gminy Osiek Jasielski, ale także dla powiatu jasielskiego, województwa podkarpackiego oraz Polski.

TABELA 3. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI GMINY W LATACH 2003-2007

Ruch naturalny ludności	2003	2004	2005	2006	2007
Urodzenia żywe	55	60	43	60	48
Zgony ogółem	45	47	52	55	49
Przyrost naturalny	10	13	-9	5	-1

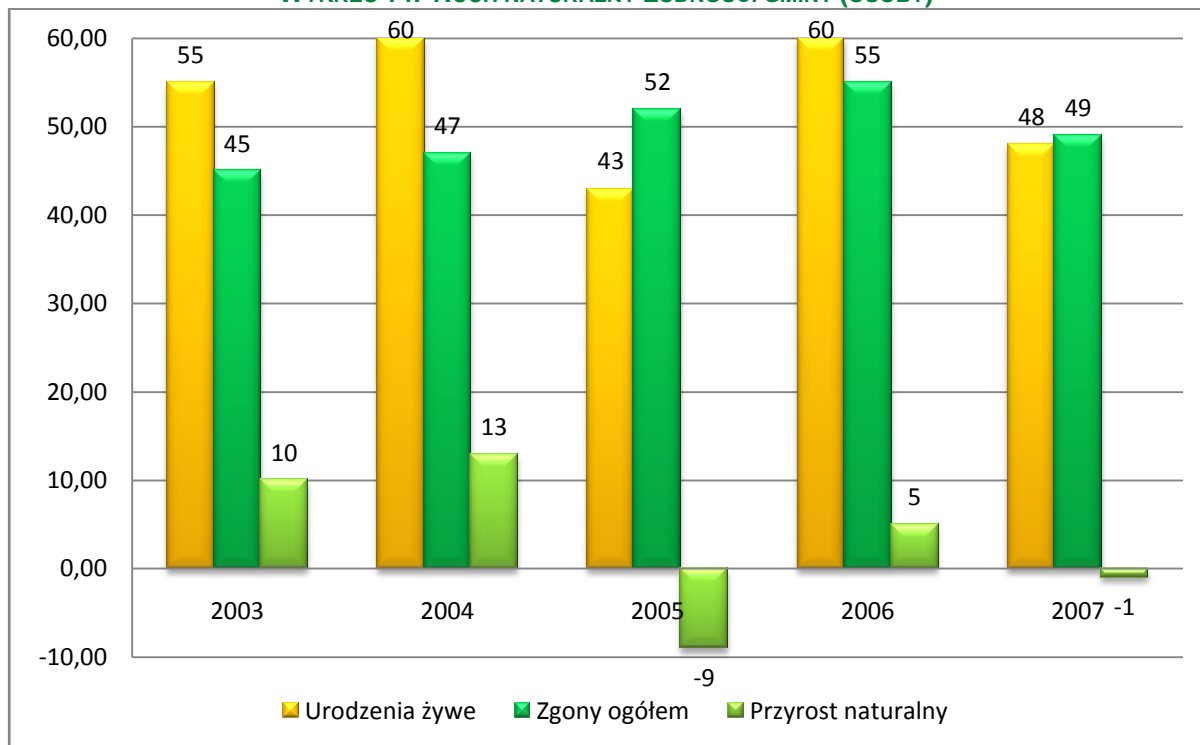
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z powyższych danych można zaobserwować ujemny przyrost naturalny w gminie. Jest to odmienna tendencja niż w całym powiecie jasielskim, w którym można zaobserwować dodatni przyrost naturalny. Współczynnik przyrostu naturalnego tj. różnica pomiędzy współczynnikiem urodzeń (czyli liczbą żywych urodzeń na 1000 mieszkańców) a współczynnikiem zgonów (czyli liczbą zgonów na 1000 mieszkańców) wynosił w gminie -1.

Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w gminie Osiek Jasielski w 2007 r. wyniósł -1 i był niższy niż w województwie podkarpackim oraz w Polsce, gdzie osiągnął on poziom kolejno 1,3 oraz 0,12. Taka tendencja grozi poważnymi konsekwencjami demograficznymi.

Jest to bardzo niebezpieczna tendencja, gdyż wskazuje na starzenie się społeczeństwa gminy.

WYKRES 14. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI GMINY (OSOBY)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Należy jednak zaznaczyć, iż obecnie w skali całego kraju odnotowujemy systematycznie zmniejszającą się liczbę dzieci i młodzieży (w przedziale wiekowym 0-17 lat), co jest związane z malejącą dzietnością rodzin, wzrasta natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym (60 lat dla kobiet i 65 dla mężczyzn). W niedalekiej przyszłości znaczna grupa osób w wieku produkcyjnym będzie kończyć swą działalność zawodową i zasila one grono seniorów. Z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego jest to o tyle ważne, że wymaga dostosowania do potrzeb tej grupy odpowiedniej sfery usług społecznych.

Migracja, będąca jednym z istotnych czynników wpływających na liczbę ludności, wpływa także na możliwości rozwojowe danego obszaru.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2006 roku saldo migracji było ujemne i wynosiło – 1 osobę, co plasuje gminę na przedostatnim miejscu w powiecie pod względem liczby osób, które opuściły swoje miejsce zamieszkania. Niewiele więcej osób zdecydowało się wyjechać z gminy, niż w niej zamieszkać. Jest to jedyna gmina w której tendencja odpływu ludności jest zbliżoną do tendencji napływu. Ogólnie w powiecie obserwuje się znaczny odpływ ludności spowodowany emigracją znacznej liczby ludności za granicę, oraz odpływem osób do miast i wsi do innych powiatów, czy też województw w poszukiwaniu pracy.

TABELA 4. MIGRACJE LUDNOŚCI W GMINIE OSIEK JASIELSKI NA TLE POWIATU JASIELSKIEGO

Gmina	Napływ				Odpływ				Saldo
	ogółem	z miast	ze wsi	zagranica	ogółem	do miast	na wieś	zagranica	
Miasto Jasło	421	75	314	32	630	140	359	131	-209
Brzyska	67	40	25	2	64	25	28	11	3
Dębowiec	109	47	60	2	76	26	42	8	33
Gmina Jasło	228	148	80	0	229	107	96	26	-1
Kołaczyce	73	38	35	0	74	35	38	1	-1
Krempna	13	4	9	0	33	9	21	3	-20
Nowy Żmigród	68	39	27	2	113	53	50	10	-45
Osiek Jasielski	47	21	24	2	40	17	23	0	7
Skołyszyn	118	54	60	4	161	73	67	21	-43
Tamowiec	98	41	56	1	124	84	40	0	-26
Razem powiat	1242	507	690	45	1544	569	764	211	-302

Źródło: GUS Warszawa, dane za 2007 r.

4.2 Bezrobocie w gminie

Gmina Osiek Jasielski jest gminą typowo rolniczą, dlatego też niewielu mieszkańców znajduje zatrudnienie poza rolnictwem. Związane jest to z brakiem jakiegokolwiek przemysłu i słabą siecią usług, handlu czy lokalnej turystyki. Gmina podejmuje szereg działań mających na celu przeciwdziałanie oraz ograniczanie jego poziomu. Przeciwdziałając bezrobociu, gmina rozwija infrastrukturę m.in. poprzez budowę i modernizację dróg, budowę kanalizacji, telefonizację oraz rozbudowę wodociągów, ponadto, dba o korzystny system podatkowy dla nowo uruchomionych zakładów produkcyjnych i usługowych

TABELA 5. STOPA BEZROBOCIA W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE, POWIECIE JASIELSKIM W LATACH 2004-2007

	2004 rok	2005 rok	2006 rok	2007 rok
Polska	19,0	17,6	14,8	11,4
Województwo Podkarpackie	19,1	18,5	16,4	14,4
Powiat Jasielski	23,3	22,0	19,5	16,8

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego .

Stopa bezrobocia to procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, ale bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Analizując powyższe dane, należy stwierdzić, iż w latach 2003-2007, powiat jasielski charakteryzował się wyższą, w stosunku do województwa podkarpackiego i kraju, stopą bezrobocia. Generalnie w skali całego kraju – z uwagi na poprawę kondycji gospodarki – mamy do czynienia z powolnym zmniejszaniem się stopy bezrobocia.

Omawiając poziom bezrobocia możemy łatwo dostrzec, jego wielkość kształtowała się w bardzo podobny sposób jak poziom bezrobocia w całej Polsce. W 2000 roku ogólna liczba bezrobotnych w powiecie wynosiła 13 436 bezrobotnych, a jego poziom był wyższy od bezrobocia w Polsce (15,1%) i wynosił 18,7%. W kolejnym roku liczba bezrobotnych wzrosła, a w 2004 roku stopa bezrobocia osiągnęła rekordowy poziom 23,4%. W następnych latach wykazywała tendencję zniżkową i w 2007 roku wynosiła 8 291 osób (stopa bezrobocia 16,8%). W dalszym ciągu jednak utrzymuje się na wysokim poziomie.

TABELA 6. BEZROBOCIE W POWIECIE JASIELSKIM W LATACH 2000-2007

Wyszczególnienie		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007		
		na koniec roku									
Stopa bezrobocia	Polska	15,1	17,5	18	18	19	17,6	14,8	11,4		
	Województwo	16,2	17,4	16,9	16,7	19,1	18,5	16,4	14,4		
	Powiat	18,9	20,2	19,1	19,7	23,3	22	19,5	16,8		
Liczba osób na koniec roku	Ogółem liczba bezrobotnych		13 436	14 229	13 326	12 653	12 179	11 215	9 789	8 291	
	w tym: kobiety		7 015	7 239	6 636	6 383	6 296	6 103	5 662	4 898	
	Z prawem do zasiłku		2 721	2 664	2 226	1 877	1 643	810	747	1 176	
	w tym: kobiety		1 048	982	834	724	619	274	258	491	
	Absolwenci /od roku 2004 osoby w okr. do 12 m-cy od ukończ. nauki	ogółem	942	848	712	857	727	594	503	390	
		kobiety	541	469	365	439	430	365	343	249	
	Czas pozostawania bezrobotnych bez pracy w miesiącach	do 12	6 338	6 099	5 477	5 722	5 484	5 020	4 186	4 398	
		powyżej 12	7 098	8 130	7 849	6 931	6 695	6 195	5 603	3 893	
Liczba bezrobotnych w roku	zarejestrowani	ogółem	9 365	8 851	8 708	9 191	9 237	9 215	8 543	9 361	
		w tym	kobiety	3 757	3 378	3 532	3 721	3 719	3 885	3 621	3 974
			z prawem do zasiłku	2 542	3 084	2 719	2 478	2 397	2 021	1 931	1 898
			po raz pierwszy	3 744	3 086	2 689	2 363	2 079	1 800	1 709	1 691
	wyjściowi z powodu	ogółem	7 164	8 058	9 611	9 832	9 711	10 179	9 969	10 859	
	podjęcia pracy	3 968	3 879	4 174	3 901	4 234	4 296	4 197	4 001		
Liczba ofert pracy w roku		1 484	1 526	1 574	1 677	1 556	1 735	1 943	2 036		

Źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Jasielskiego na lata 2007-2015

TABELA 7. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W GMINACH POWIATU JASIELSKIEGO

Lp.	Gmina	Liczba bezrobotnych																	
		Ogółem	W wieku - lata						Z wykształceniem					Pozostających bez pracy - w miesiącach					
			Do 24	25-34	35-44	45-54	55-59	60-64	wyższe	policealne i śr. zaw.	L.O.	ZSZ	gimnazjalne i poniżej	do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24
1.	Jasło Miasto	2599	444	817	567	627	126	18	252	756	188	689	714	254	485	356	354	288	862
2.	Brzyska	470	130	141	119	68	9	3	20	114	24	158	154	46	108	58	46	50	162
3.	Dębowiec	614	136	195	154	103	23	3	33	144	29	218	190	53	139	82	78	64	198
4.	Jasło Gmina	1130	201	331	316	233	46	3	58	286	40	391	355	86	180	162	117	122	463
5.	Kolaczyce	775	136	254	213	141	25	6	33	172	35	261	274	66	155	103	73	68	310
6.	Krempna	180	47	45	42	38	8	0	6	31	14	49	80	12	31	17	29	27	64
7.	Nowy Żmigród	663	166	205	144	126	21	1	33	176	34	172	248	48	118	114	84	75	224
8.	Osiek Jasielski	401	115	133	78	66	8	1	8	111	18	147	117	33	79	66	53	32	138
9.	Skolyszyn	911	164	287	244	183	29	4	41	254	38	305	273	77	141	98	106	117	372
10.	Tarnowiec	548	110	175	129	112	19	3	33	148	29	176	162	43	87	84	77	65	192
POWIAT		8291	1649	2583	2006	1697	314	42	517	2192	449	2566	2567	718	1523	1140	1017	908	2985

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Jasło (dane na 31.12.2007 r.)

Wśród osób bezrobotnych na terenie powiatu dominują osoby w wieku od 25 do 34 lat oraz osoby młode w wieku do 24 lat. Na przestrzeni ostatnich lat wśród bezrobotnych zanotowano spadek liczby zarejestrowanych osób młodych do 24 lat. Natomiast nastąpił wzrost wśród bezrobotnych w wieku 25 – 34 lata. Może to wynikać z faktu, że duża część młodych ludzi nie kończy edukacji na szkole średniej, ale podejmuje dalszą edukację, aby wzmocnić swoją pozycję na rynku pracy. Niestety, po ukończeniu szkół wyższych duża część tej młodzieży również nie może znaleźć pracy.

Bezrobocie jest najważniejszym czynnikiem wpływającym na potencjał rozwojowy gminy.

TABELA 8. BEZROBOTNI WEDŁUG MIAST I GMIN POWIATU JASIELSKIEGO

Lp.	Gmina	Liczba bezrobotnych w dniu 31.12.2007 r.	
		Ogółem	z prawem do zasiłku
1.	Jasło Miasto	2599	361
2.	Brzyska	470	78
3.	Dębowiec	614	92
4.	Jasło Gmina	1130	142
5.	Kołaczyce	775	102
6.	Krempna	180	29
7.	Nowy Żmigród	663	87
8.	Osiek Jasielski	401	70
9.	Skolyszyn	911	126
10.	Tarnowiec	548	89
POWIAT		8291	1176

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Jaśle

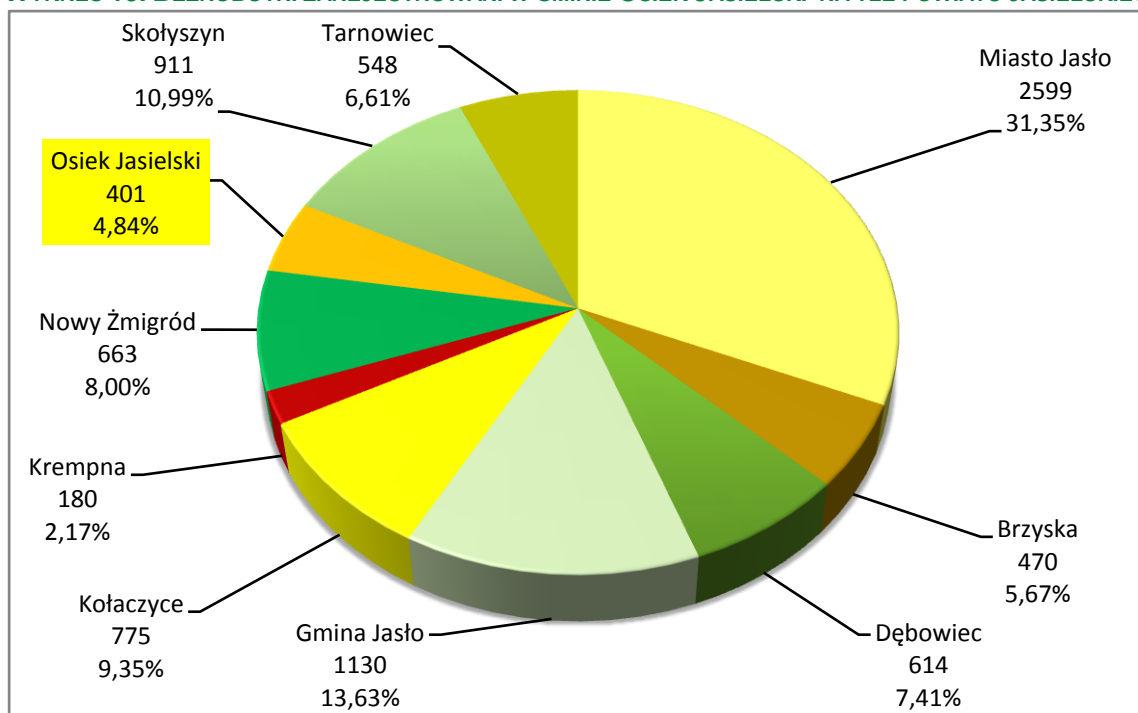
Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Jaśle na dzień 31 grudnia 2007 roku w gminie Osiek Jasielski pozostawało zarejestrowanych było 401 bezrobotnych. Wśród nich większą liczebność posiadały kobiety, które stanowiły 51,5% ogółu bezrobotnych w gminie (217 osób). Prawo do zasiłku posiadały 70 osób, w tym 17 kobiet. Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Wiadomo jednak, że część mieszkańców gminy pracuje w Jaśle i choć jest to niewątpliwie duża grupa, nie można określić jej wielkości nawet w przybliżeniu, ponieważ nie prowadzi się w tej dziedzinie żadnych badań. Ponadto równie duża grupa osób znajduje zatrudnienie

bądź w sąsiednich gminach, bądź też i za granicą, przy czym również w tym zakresie brak jest szczegółowych danych. Dodatkowo ze względu na charakter rolniczy gminy spora liczba osób prowadzi indywidualne gospodarstwa rolne i tam znajduje zatrudnienie.

Gmina Osiek Jasielski pod względem stosunkowo niewielkiego bezrobocia zajmuje drugie miejsce na terenie powiatu jasielskiego. Ponad połowę osób bezrobotnych stanowią kobiety. Podobna tendencja występuje na terenie całego powiatu jasielskiego.

WYKRES 15. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W GMINIE OSIEK JASIELSKI NA TLE POWIATU JASIELSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Jasło (stan na 31.12.2007 r.)

Osoby bezrobotne terenu Gminy Osiek Jasielski stanowią 4,84% wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych powiatu jasielskiego.

Duże bezrobocie na terenie gminy wynika głównie z braku większych zakładów pracy, braku turystyki, która dawałyby możliwość zatrudnienia w miejscu zamieszkania, słabo rozwiniętej sieci handlu i usług oraz braku odpowiedniego wykształcenia, jak również niechęci ze strony bezrobotnych do dalszego poszukiwania pracy, gdyż są przekonani, że nie ma szans na jej znalezienie.

5. Przyroda i ekologia

Gmina Osiek Jasielski usytuowana jest na terenie powiatu jasielskiego położonego w środkowej części Beskidu Niskiego, w której występują najciekawsze formy przyrodnicze i krajobrazowe.

5.1. Przyroda

Gmina posiada rozległe tereny krajobrazowe i bogate środowisko przyrodnicze. Bogata flora i fauna tworzy niepowtarzalny klimat okolic, szczególnie cenne są zachowane kompleksy drzewostanów o charakterze naturalnym, głównie starodrzewy jodłowe i bukowe. Południowa część gminy stanowi teren górzisty Beskidu Niskiego. Północna część gminy jest lekko pofalowana i równinna, głównie wykorzystywana na cele rolnicze. Niewątpliwie atutem gminy jest nieskażone powietrze, do czego przyczynia się położenie z dala od głównych ośrodków zanieczyszczeń. Otulina Magurskiego Parku Narodowego oraz krajobraz Beskidu Niskiego tworzą klimat sprzyjający rozwojowi agroturystyki. Występują tu liczne gatunki gadów i płazów oraz rzadkie owady. Gmina charakteryzuje się znaczną lesistością, malowniczymi i urokliwymi krajobrazami gór i dolin, terenami o nieskażonym i mało przekształconym środowisku naturalnym.

Dla zachowania tych walorów podejmowane są kompleksowe działania ochrony wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem ściekami komunalnymi, uporządkowana gospodarka odpadami oraz redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Pomimo faktu, że powiat jasielski posiada dobre środowiskowe warunki do rozwoju turystyki rekreacyjnej, aktywnej, kwalifikowanej i kulturowej oraz biznesowej, to naturalne walory wykorzystywane są w niewielkim stopniu. Dla zapewnienia rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku oraz efektywniejszego wykorzystania istniejących walorów przyrodniczo-krajobrazowych, niezbędna jest stała rozbudowa i modernizacja szeroko rozumianej infrastruktury turystycznej i podnoszenie, jakości usług związanych z tą dziedziną gospodarki.

Teren gminy Osiek Jasielski charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami klimatycznymi ściśle uzależnionymi od położenia nad poziom morza. Znaczna część gminy znajduje się w strefie klimatu podgórskiego, natomiast w części południowej (znacznie wyżej położonej) występuje klimat górski. Na terenach o klimacie podgórskim okres wegetacji wynosi od 180 do 210 dni, w górach 180 – 190 dni. Średnia temperatura w roku wynosi 5,4 stopni C, dla lipca 16 stopni C, a dla stycznia –3,7 stopni C.

5.2. Ekologia

Gmina z uwagi na swoje położenie i swoistą charakterystykę „róży wiatrów” jest wyjątkowa pod względem usytuowania na jej terenie farm wiatrowych. Program czystej energii zakłada odzyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych i gmina jest przychylna właśnie takim przejawom inicjatyw.

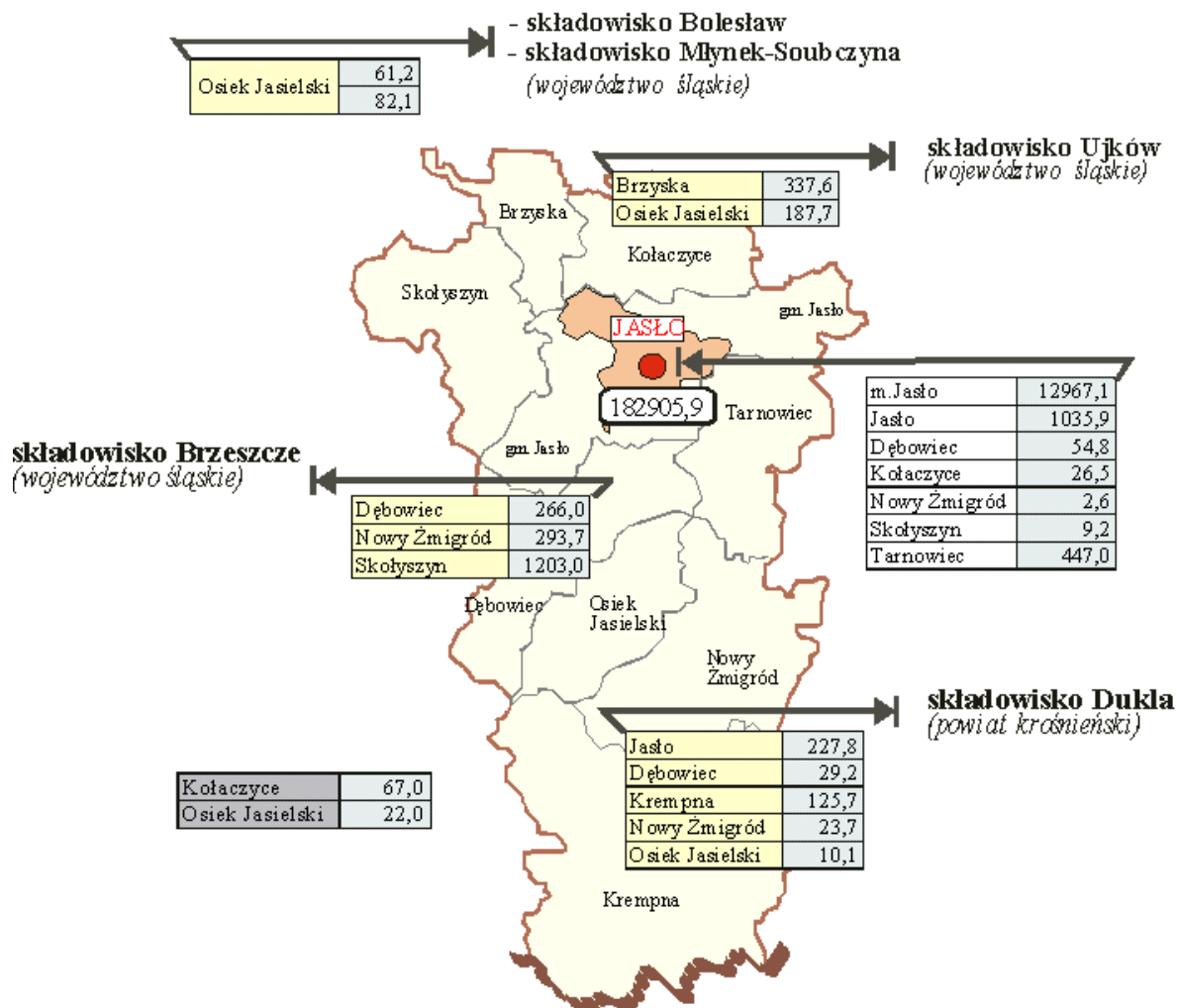
5.3. Odpady komunalne

Gmina Osiek Jasielski posiada Plan Gospodarki odpadami przyjęty Uchwałą nr VII/120/2004r. Rady Gminy w Osieku Jasielskim z dnia 29.12.2004 r., który powstał w ramach przynależności do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki pn: „Program Ochrony środowiska wraz z planem Gospodarki odpadami dla Związku Gmin Dorzecza Wisłoki”. Uchwałą nr XXV /171/ 2005 Rady Gminy z dnia 29 grudnia 2005r. został przyjęty regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Osiek Jasielski.

Opis systemu gospodarki odpadami: Stałe odpady komunalne są segregowane w gospodarstwach domowych w odpowiednio oznaczonych workach foliowych, worek koloru zielonego przeznaczony jest do zbierania szkła, do czerwonego worka metal, niebieski – papier, żółty plastik, pozostałe odpady komunalne – worek czarny. Odbiór odpadów komunalnych jest raz w miesiącu z gospodarstw domowych i dwa razy w miesiącu od podmiotów gospodarczych, szkół oraz instytucji.

Schemat przepływu odpadów komunalnych w powiecie jasielskim przedstawiono poniżej.

RYСУNEK 5. SCHEMAT PRZEPLYWU ODPADÓW KOMUNALNYCH W POWIECIE JASIELSKIM W ROKU 2006

OBJAŚNIENIA

- składowisko komunalne
- 182905,9** ilość odpadów komunalnych w tonach nagromadzonych na składowisku w Jasle
- 337,6** ilość wywiezionych na składowiska odpadów w tonach
- Krempna** gminy, z których odpady zdeponowano na składowiskach zlokalizowanych poza powiatem jasielskim
- Kołaczyce** gminy, z których odpady odbierane są przez podmioty gospodarcze posiadające zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów
- Jasło** gminy, z których odpady zdeponowano na składowisku w Jasle
- ➔ kierunek przemieszczania odpadów
- 📍 granice miasta
- granice gmin
- granica powiatu
- granica państwa

Źródło: <http://www.powiat.jaslo.pl>

6. Kultura, turystyka i sport

Rozwój aktywności społecznej mieszkańców gminy zapewniają działające na jej terenie instytucje kulturalne i kluby sportowe.

6.1. Działalność kulturalna

W celu wykonywania swych zadań statutowych gmina oprócz szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz przedszkoli posiada następujące jednostki organizacyjne:

- Gminny Ośrodek Kultury (GOK) w Osieku Jasielskim ;
- Domy Ludowe w każdej miejscowości;

Podstawowym zadaniem GOK jest prowadzenie działalności kulturalnej. Najważniejszym celem jest edukacja kulturalna, gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury, tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, folkloru oraz rękodzieła i sztuki ludowej. Jest organizatorem imprez kulturalnych. Organizuje sekcje, zespoły, kółka zainteresowań oraz inne formy działalności kulturalnej. Ścisłe współpracuje z ośrodkami kultury z terenu powiatu jak również całego województwa. Jest też on współorganizatorem imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych.

Najważniejsze imprezy kulturalne, turystyczne i sportowe organizowane w gminie to :

- „Dni Osieka Jasielskiego”;

- „Niedziela w Osieku” - festyn parafialny;
- „Święto Chleba w Gminie Osiek Jasielski”;
- Wyścig Rowerowy „GRAND PRIX” Rowerów Górskich o Puchar Wójta Gminy Osiek Jasielski;
- Zawody Strażackie
- pikniki kulturalne organizowane na terenie poszczególnych miejscowości;
- zawody sportowe organizowane przez kluby sportowe.

Większość z tych imprez plenerowych jest organizowana w miejscowości Osiek Jasielski między innymi z uwagi na to, że posiada dostatecznie duże i łatwo dostępne miejsce do organizacji imprez plenerowych. Są to tereny rekreacyjno-sportowe położone nad rzeką Wisłoką sąsiadujące z remizą tutejszej Ochotniczej Straży Pożarnej.

6.2. Turystyka

Południową część ziemi jasielskiej zamieszkiwała ludność łemkowska, po której pozostały liczne drewniane i murowane cerkwie, chyże, w których mieszkali, oraz liczne krzyże i kapliczki, często znajdujące się w opuszczonych dolinach.

Gmina Osiek Jasielski ze względu na swoje położenie geograficzne, na terenie Beskidu Niskiego, posiada duże atrakcje turystyczne.

Szlaki turystyczne:

Przez teren Gminy Osiek Jasielski przebiegają trzy szlaki turystyczne. Szlak pierwszy (żółty) Mrukowa - Kotań - Krempna, czas przejścia 5 godzin. W Mrukowej szlak przebiega w sąsiedztwie stacji drogi krzyżowej oraz kaplicy leśnej z kamienia ciosowego wybudowanej w 1906 roku. Corocznie leśne stacje drogi krzyżowej i kaplicę odwiedza parę tysięcy pielgrzymów. Drugi szlak (zielony) zaczyna się w Nowym Żmigrodzie- biegnie do Mrukowej i Folusza. Czas przejścia to 4,5 godziny. Umożliwia podziwianie rozległej panoramy Magury Wątkowskiej i otoczenia doliny Wisłoki. Dużą popularnością cieszą się również liczne szlaki piesze, które koncentrują się na terenie Magurskiego Parku Narodowego oraz jego otuliny, z Głównym Szlakiem Beskidzkim Ustroń – Wołosate znakowanym kolorem czerwonym.

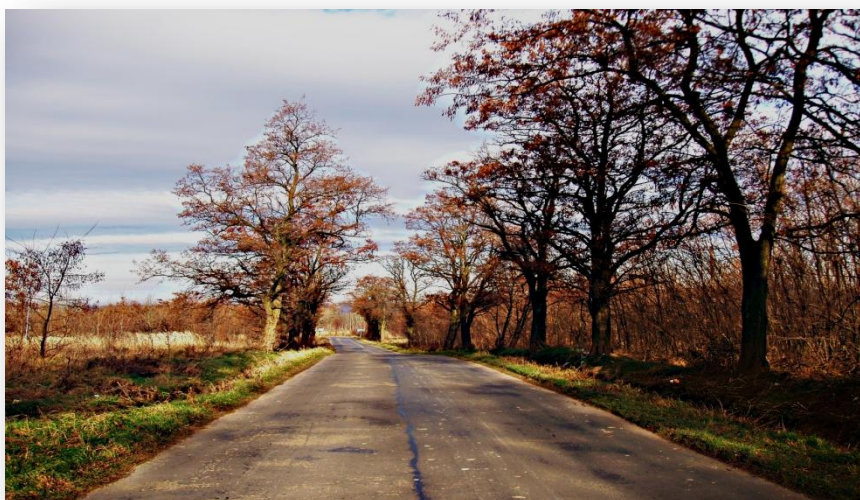
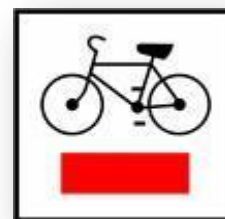
Przez teren gminy lub w jej najbliższej okolicy przebiegają też 4 szlaki rowerowe.

Szlak czerwony: Jasło - Dębowiec - Wola Dębowiecka - Załęże - Osiek Jasielski - Nowy Żmigród - Brzezowa wzgórze Walik - Jaworze - Desznica -Świątkowa Wielka - Świątkowa Mała – Rozstajne - Grab - Ozenna - Granica Państwa

Szlak niebieski – zabytkowych świątyń: Osiek Jasielski – Czekaj –Samokłęski – Mrukowa – Pielgrzymka – Zawadka Osiecka – Załęże – łązyny – Osiek Jasielski

Szlak zielony - śladami św. Wojciecha: Nowy Żmigród - Podgóry - Góra Grzywacka - Kąty-Skalnik - Góra Jeleń - wzgórze Walik - Brzezowa - wzgórze Bucznik - Mytarz - Nowy Żmigród

Szlak czarny - cmentarzy wojennych: Folsz - Wola Cieklińska - Cieklin - Duląbka - Dębowiec - Dobrynia – Folsz.

Warto również zwrócić uwagę na Szlak Architektury Drewnianej biegnący przez Świerchową, Osiek Jasielski, Załęże, Samokłęski i Pielgrzymkę.

Gościom odwiedzającym ofertę polecają gospodarstwa agroturystyczne, zapraszające na tani wypoczynek, w pobliżu rzeki, lasu z możliwością nauki rękodzieła.

Wykaz największych gospodarstw agroturystycznych stanowiących bazę noclegową na terenie Gminy:

- gospodarstwo agroturystyczne „Kuźnia” w Pielgrzymce,
- gospodarstwo agroturystyczne – Danuta , Edward Bilski – Mrukowa,
- gospodarstwo agroturystyczne – Socha Dorota – Mrukowa,
- gospodarstwo agroturystyczne – Rak Grażyna – Pielgrzymka,
- gospodarstwo agroturystyczne – Danuta, Stanisław Bolek – Załęże,
- gospodarstwo agroturystyczne – Piotr Bolek – Załęże,
- gospodarstwo agroturystyczne - Witusik Robert – Załęże,
- gospodarstwo agroturystyczne – Witusik Dorota – Załęże,
- gospodarstwo agroturystyczne – Witusik Lucyna – Załęże,
- gospodarstwo agroturystyczne – Bolek Grzegorz – Załęże,

- gospodarstwo agroturystyczne – Mastej Stanisław – Załęże,
- pola biwakowe w Mrukowej i Pielgrzymce.

Zabytki

Wśród głównych zabytków na terenie gminy należy wymienić:

- Kościół wybudowany w 1419 r. pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego w Osieku Jasielskim,
- Kościół pod wezwaniem Św. Jana Chrzciciela w Załężu z 1760 roku,
- Drewniana cerkiew grekokatolicka Św. Michała Archanioła z końca XVIII wieku mieszcząca się w miejscowości Pielgrzymka,
- Figura św. Floriana mieszcząca się w rynku w Osieku Jasielskim,

- piwnice kazimierzowskiego zamczku w Osieku Jasielskim.

7. Infrastruktura techniczna

7.1. Sieć komunikacyjna

System komunikacji stanowi jeden z podstawowych elementów zagospodarowania układu przestrzennego gminy. Spełnia on w stosunku do niego funkcję usługową, która polega na zaspokojeniu podstawowych potrzeb w zakresie przewozu ludzi i towarów. Sprawne funkcjonowanie systemu komunikacji jest czynnikiem decydującym o szybkości rozwoju danego regionu. Atrakcyjna komunikacja oznacza dobrą dostępność nawet przy zwiększonej ruchliwości ludności poruszającej się własnym samochodem.

Główne, drogowe szlaki komunikacyjne przebiegające przez gminę to:

- droga wojewódzka nr 992 (Jasło- Ożenna –Granica Państwa),
- droga wojewódzka nr 993 (Gorlice-Dukla).

Wg danych z 2007 roku /dane pochodzące z Urzędu Gminy/, przez teren Gminy Osiek Jasielski przebiegają: drogi wojewódzkie, których łączna długość wynosi 9,08 km. Ponadto przez teren gminy przechodzi łącznie 25,1 km dróg powiatowych oraz 327 km dróg gminnych. Nawierzchnie większości istniejących dróg są w nienajlepszym stanie technicznym i wymagają sporych nakładów na ich poprawę i bieżące utrzymanie.

7.2. Wodociągi i kanalizacja

Gmina Osiek Jasielski posiada niewystarczającą infrastrukturę wodociągowo- kanalizacyjną. Kanalizacja jest trakcie prac w kilku miejscowościach. Ogólnie stopień wyposażenia w infrastrukturę wodno- kanalizacyjną przedstawia się następująco:

- Szacunkowy % zwodociągowania Gminy Osiek Jasielski w 2007 - 23%
- Szacunkowy % skanalizowania Gminy Osiek Jasielski w 2007 - 0,04%

Aktualnie na terenie Gminy Osiek Jasielski funkcjonuje sieć wodociągowa o długości łącznej 14 km, w tym 6,5 km w miejscowości Załęże i 7,5 km w miejscowości Mrukowa. W Załężu czynne jest ujęcie wody na studniach głębinowych, oraz stacja uzdatniania wody. W Mrukowej czynne jest ujęcie wody powierzchniowej na potoku Szczawa, oraz stacja uzdatniania wody ze zbiornikiem wyrównawczym o poj. 100m³ . Wydajność obydwu czynnych ujęć wody przy obecnym stanie zużycia wody przez mieszkańców zabezpiecza ich potrzeby. Stan istniejącej sieci wodociągowej pomimo wykonania wymiany przyłączy wodociągowych w miejscowości Załęże jest niezadowolający. Sieć wymaga remontu i wymiany rur, oraz modernizacji ujęcia wody wraz ze zmianą systemu rozprowadzania wody przechodząc na dwustopniowy system.

Długość sieci wodociągowej Gminy Osiek Jasielski przedstawia się następująco w poszczególnych latach:

TABELA 9. DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ W GMINIE, W LATACH 2003-2007

<i>Lata</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>
Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	14 km	14 km	14 km	14 km	14 km
Długość rozdzielczej sieci kanalizacyjnej	0,3 km	0,3 km	0,3 km	0,3 km	0,3 km
Liczba podłączeń do sieci wodociągowej	270	274	276	278	280
Liczba podłączeń do sieci kanalizacyjnej	8	8	8	8	8
Liczba ludności korzystająca z sieci wodociągowej	1250	1250	1250	1250	1250
Liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej	20	20	20	20	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osiek Jasielski

Stan techniczny sieci wodociągowej i stan uzdatniania wody wraz ze zbiornikiem wyrównawczym w miejscowości Mrukowa jest dobry. Na ujęciu wody w miejscowości Mrukowa problemy występują tylko w przypadkach nadmiernych i długotrwałych opadach, kiedy filtr żwirowo-piaskowy nie jest w stanie wyeliminować zmełnienia wody. Koniecznym jest więc rozbudowanie systemu filtracji wody przy ujęciu w miejscowości Mrukowa.

Na terenie Gminy, w miejscowości Osiek Jasielski, znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków (oczyszczalnia biologiczna) obsługująca budynek szkoły, przedszkola, Gminny Ośrodek Kultury oraz pięć budynków mieszkalnych. Stopień jej wykorzystania wynosi 90%.

7.3. Sieć gazowa, elektryczna i telefoniczna

Wszystkie miejscowości położone na terenie gminy Osiek Jasielski są zgazyfikowane, zelektryfikowane oraz stelefonizowane. Prowadzenie prac w tym zakresie konieczne jest jedynie w przypadkach planowych konserwacji lub stopniowej wymiany, wynikającej z okresu użytkowania. Prowadzenie prac modernizacyjnych sieci energetycznych lub gazowych wiązać się może ze zwiększonym zapotrzebowaniem w określonych miejscowościach, wynikającym z rozwoju poszczególnych miejscowości lub ich części.

7.4. Infrastruktura sieci informatycznej

Na terenie gminy jest wystarczająca infrastruktura informatycznej. Działają formy przesyłu liniowego i radiowego od komercyjnych dostawców.

8. Gospodarka

Gmina Osiek Jasielski jest gminą typowo rolniczą, dlatego też mieszkańcy znajdują zatrudnienie poza jej terenem. Związane jest to z mało rozwiniętym przemysłem i słabą siecią usług, handlu i lokalnej turystyki.

TABELA 10. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ZAREJESTROWANE W SYSTEMIE REGON WG FORM WŁASNOŚCI

<i>Gmina/miasto</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Sektor publiczny</i>	<i>Sektor prywatny</i>
Miasto Jasło	3 510	154	3 356
Brzyska	226	15	211
Dębowiec	378	23	355
Gmina Jasło	791	34	757
Kołaczyce	305	29	276
Krempna	101	13	88
Nowy Żmigród	445	31	414
Osiek Jasielski	271	19	252
Skołyszyn	537	24	513
Tarnowiec	370	27	343
Razem Powiat Jasielski	6 934	369	6 565

Źródło: GUS, dane za 2007 rok

8.1 Działalność gospodarcza

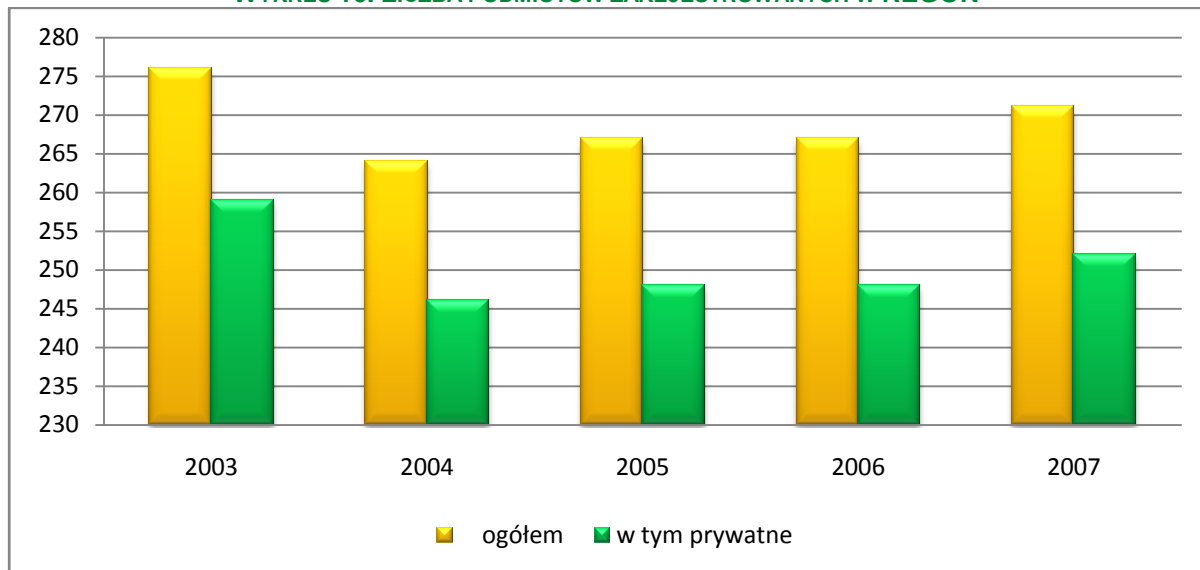
Biorąc pod uwagę przedmiot działalności gospodarczej, na terenie Gminy Osiek Jasielski przeważają usługi budowlane i transportowe (zarówno BUS-em jak i samochodami ciężarowymi). Wśród typów działalności dominuje produkcja wyrobów tartacznych, stolarskich, ciesielskich i wyrobów z drewna.

Do produktów regionalnych należy zaliczyć wyroby z tyka i wikliny, których produkcją trudni się ludność Zawadki Osieckiej i Pielgrzymki.

W rejestrze REGON w roku 2007 zarejestrowanych było 252 podmioty gospodarcze. Główne branże to: usługi, produkcja, handel oraz działalność handlowo-usługowa.

Wciąż postępujące zmiany w gospodarce spowodowały wzrost znaczenia sektora prywatnego nad sektorem publicznym.

WYKRES 16. LICZBA PODMIOTÓW ZAREJESTROWANYCH W REGION

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Rzeszowie

Efektywne wykorzystanie wewnętrznego potencjału gminy mogłoby spowodować przyspieszenie jej ekonomicznego rozwoju. Powstanie nowych firm, zajmujących się pozyskiwaniem i wykorzystaniem bogactw naturalnych, przyniosłoby wzrost zatrudnienia. Malownicza okolica może sprzyjać rozwojowi gospodarstw agroturystycznych, zaś usprawnienie i unowocześnienie działalności rolniczej przełoży się na zwiększenie dochodów mieszkańców.

OPIS SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI:

A – rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; B – rybactwo; C – górnictwo; D – przetwórstwo przemysłowe; E – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę; F – budownictwo; G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego; H – hotele i restauracje; I – transport, gospodarka magazynowa i łączność; J – pośrednictwo finansowe; K – obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej; L – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne; M – edukacja; N – ochrona zdrowia i pomoc społeczna; O – działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała; P – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; Q – organizacje i zespoły eksterytorialne.

TABELA 11. WYBRANE PODMIOTY ZAREJESTROWANE W SYSTEMIE REGON W POWIECIE WG PKD W 2007 R.

Gmina	Sekcje																	Ogółem
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	
Miasto Jasło	23	0	3	325	1	234	1270	96	225	102	537	19	133	233	309	0	0	3510
Brzyska	7	0	0	19	0	42	83	0	20	4	11	8	11	5	16	0	0	226
Dębowiec	12	0	1	48	1	52	117	10	38	8	32	12	14	5	28	0	0	378
Gmina Jasło	29	0	1	93	0	76	295	12	86	15	66	11	33	13	61	0	0	791
Kołaczyce	7	0	0	34	1	36	103	7	20	7	28	7	26	6	23	0	0	305
Krempna	28	0	0	6	0	5	15	9	7	0	5	7	3	4	12	0	0	101
Nowy Żmigród	19	0	0	43	0	39	157	14	48	6	29	18	24	13	35	0	0	445
Osiek Jasielski	9	0	1	54	0	28	73	7	38	2	17	10	13	2	17	0	0	271
Skolyszyn	13	0	2	75	1	70	201	14	39	12	31	12	22	10	35	0	0	537
Tarnowiec	11	0	0	65	0	30	102	8	30	11	24	16	23	8	42	0	0	370
Razem powiat	158	0	8	762	4	612	2416	177	551	167	780	120	302	299	578	0	0	6934

Źródło: GUS, dane za 2007 rok

Duża powierzchnia lasów na terenie gminy, a także w jej sąsiedztwie sprzyja rozwojowi usług w zakresie podstawowego przetwórstwa drewna. Gmina znana jest z produkcji wyrobów z drewna, wikliny czy tyka.

Możliwości rozwoju usług turystycznych w gminie są bardzo duże. Naturalne warunki, jakie posiada gmina w bardzo dużym stopniu predysponują ją do szerokiego rozwoju turystyki

Gmina jest obszarem słabo rozwiniętym gospodarczo. Brakuje zakładów przemysłowych. Podobnie jak w całym regionie przeważają tu drobne przedsiębiorstwa, co zmniejsza finansowe możliwości rozwijania działalności gospodarczej na szeroką skalę. Takie czynniki jak wysokie oprocentowanie kredytów, wysokie podatki i ubezpieczenia ZUS oraz ceny środków produkcji rolnej wpływają niekorzystnie na kondycję finansową przedsiębiorstw. Nie bez znaczenia jest też zła jakość sieć dróg czy niemal stukilometrowe oddalenie od gospodarczego centrum województwa – Rzeszowa, które nie sprzyja napływowi zewnętrznego kapitału oraz aktywności gospodarczej.

8.2. Rolnictwo

W gminie Osiek Jasielski - podobnie jak w całym powiecie jasielskim i województwie podkarpackim - rolnictwo jest rozdrobnione. Znajduje się tu ok. 3200 gospodarstw rolnych, w tym do 1 ha – 1961 i powyżej 1ha – 1239.

Gmina dysponuje terenami, które należą do czystych ekologicznie. Zachowało się tu jeszcze najmniej zanieczyszczone środowisko przyrodnicze, co stwarza sprzyjające warunki do prowadzenia gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych.

Klasy gruntów i ich powierzchnia na terenie Gminy Osiek Jasielski:

- **Klasa III – 1 262,5983 ha**
- **Klasa IV – 2 766,6572 ha**
- **Klasa V – 679,2274 ha**
- **Klasa VI – 208.0557 ha**

W gminie przeważają gleby dobre, jednak ich jakość znacząco obniża duże zakwaszenie. Około 70% gleb to gleby o odczynie kwaśnym i bardzo kwaśnym. Ogólnie, jakość gleb pogarsza się a kolejnym poważnym utrudnieniem dla rolnictwa jest także niesprzyjająca rzeźba terenu.

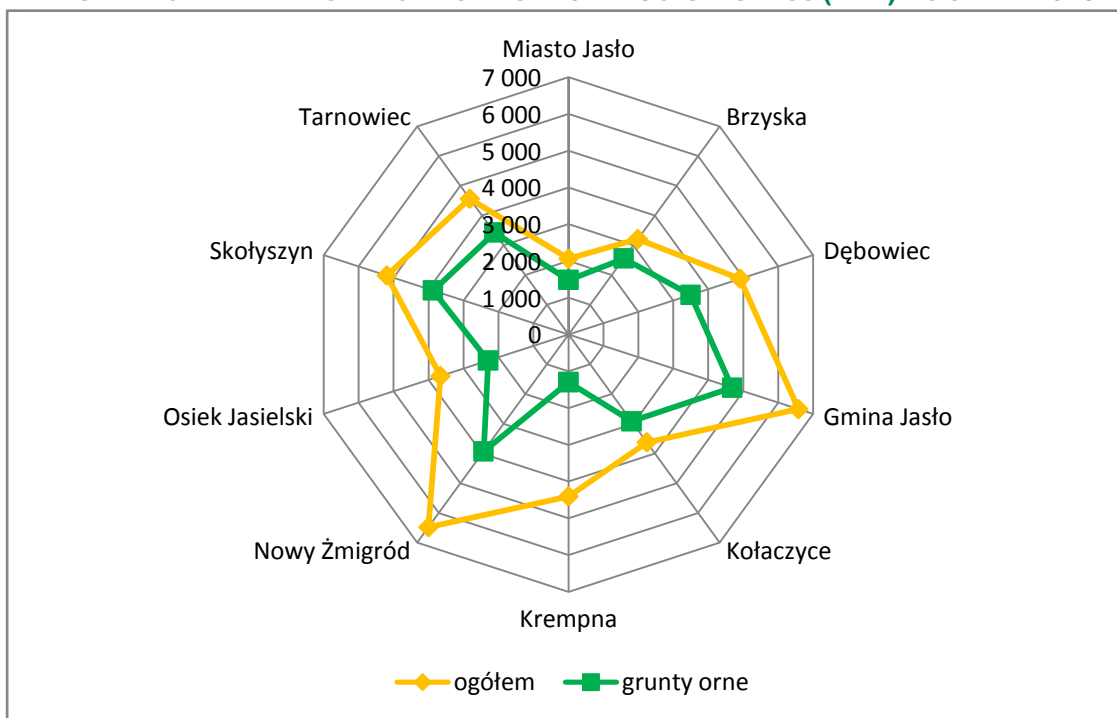
Duża koncentracja ludności w małych gospodarstwach wpływa na niski poziom dochodów rodzin rolniczych w wypadku braku dochodów z poza rolniczej działalności. Zwykle praca w gospodarstwie stanowi dodatkowe źródło utrzymania.

TABELA 12. UŻYTKI ROLNE W ROKU 2005 WG GMIN

LP.	Jednostka terytorialna	powierzchnia użytków rolnych (w ha)	Udział % w stosunku do całego powiatu	w tym grunty orne (w ha)	Udział % w stosunku do całego powiatu
1.	Miasto Jasło	2 063	4,6%	1 484	5,0%
2.	Brzyska	3 209	7,2%	2 557	8,5%
3.	Dębowiec	4 911	11,0%	3 489	11,6%
4.	Gmina Jasło	6 575	14,7%	4 680	15,6%
5.	Końaczyce	3 626	8,1%	2 918	9,7%
6.	Krempna	4 407	9,9%	1 297	4,3%
7.	Nowy Żmigród	6 482	14,5%	3 930	13,1%
8.	Osiek Jasielski	3 662	8,2%	2 300	7,7%
9.	Skołyszyn	5 197	11,6%	3 876	12,9%
10.	Tarnowiec	4 566	10,2%	3 427	11,4%
11.	Powiat jasielski razem	44 698	100%	29 958	100%

Źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Jasielskiego na lata 2007-15

WYKRES 17. POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH POWIATU JASIELSKIEGO (W HA) WG GMIN W ROKU 2005

Źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Jasielskiego na lata 2007-15

Jedną z form działalności dodatkowej w gospodarstwie jest prowadzenie działalności agroturystycznej. Walory przyrodniczo krajobrazowe oraz czyste środowisko i dużo niewykorzystanej siły roboczej stwarzają korzystne warunki dla jej rozwoju.

8.3. Leśnictwo

Lasy tworzą ekosystem w przyrodzie i umożliwiają egzystencję wielu gatunkom roślin i zwierząt.

Południowa części lasów gminy objęta jest systemem obszarów chronionych, do którego należą:

- Magurski Park Narodowy wraz z otuliną;
- Obszar chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego;
- Obszar NATURA 2000 Ostoja Magurska i obszar NATURA 2000 Specjalnej Ochrony Ptaków.

Istnienie zalesionych terenów (zwłaszcza terenów chronionych) tworzy możliwości rozwoju turystyki.

Ważna dla gospodarki gminy jest gospodarka leśna, od której zależy lokalny przemysł przetwórstwa drewna oraz pośrednio rękodzieło (wiklina, łyko). Z uwagi na objęcie ochroną większości lasów na terenie gminy, gospodarka leśna podlega licznym ograniczeniom.

8.4. Usługi około - biznesowe

Na terenie Gminy Osiek Jasielski działa Bank Spółdzielczy w Bieczu O/Dębowiec, Punkt Filialny w Osieku. Również w Osieku działa placówka Poczty Polskiej.

9. Edukacja

Gmina Osiek Jasielski posiada 2 przedszkola, 7 szkół podstawowych oraz 1 gimnazjum.

TABELA 13. PRZEDSZKOLA W 2007 R.

<i>Lp.</i>	<i>Placówka</i>	<i>Liczba dzieci</i>	<i>Liczba nauczycieli</i>
1.	Przedszkole - -Osiek Jasielski	25	2
2.	Gminne Przedszkole - Samokłęski	18	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Osiek Jasielski

TABELA 14. SZKOŁY PODSTAWOWE W 2007 R.

<i>Lp.</i>	<i>Placówka</i>	<i>Liczba uczniów</i>	<i>Liczba nauczycieli</i>
1.	SP. Osiek Jasielski	73	17
2.	SP. Samokłęski	74	16
3.	SP. Mrukowa	29	11
4.	SP. Pielgrzymka	59	15
5.	SP. Zawadka Osiecka	66	13
6.	SP. Załęże	36	13
7.	SP. Świerchowa	41	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Osiek Jasielski

TABELA 15. SZKOŁY GIMNAZJALNE W 2007 R.

<i>Lp.</i>	<i>Placówka</i>	<i>Liczba uczniów</i>	<i>Liczba nauczycieli</i>
1.	Gimnazjum Integracyjne – Osiek Jasielski	212	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Osiek Jasielski

Potrzeby związane ze szkolnictwem ponadpodstawowym zaspokajane są przez szkoły istniejące na terenie powiatu jasielskiego. Tylko nieliczni uczniowie wybierają szkoły poza terenem powiatu jasielskiego. Młodzież dojeżdża przede wszystkim do Jasła.

Młodzież może korzystać dodatkowo na terenie powiatu jasielskiego z 5 szkół zawodowych, 8 liceum profilowanych, 8 liceum ogólnokształcących, 1 liceum uzupełniającego, 7 techników, 3 technika uzupełniające, 3 szkoły artystyczne (w tym 1 dającą uprawnienia zawodowe). Dla osób dorosłych do dyspozycji pozostają 2 szkoły zawodowe oraz 3 technika zawodowe.

Stan techniczny i funkcjonalność obiektów oświatowych wskazuje na konieczność przyspieszenia prac remontowych i modernizacyjnych.

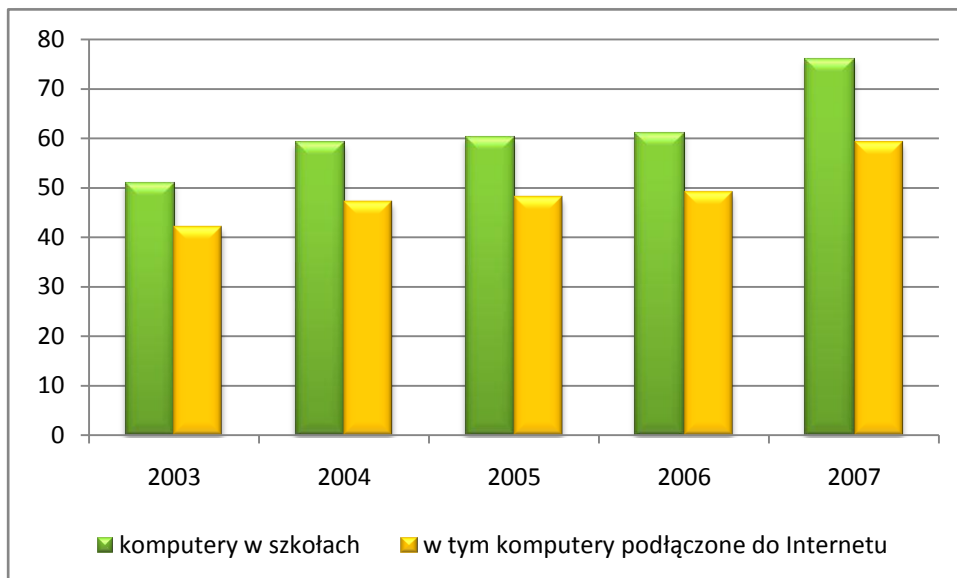
TABELA 16. LICZBY KOMPUTERÓW I INTERNET W SZKOŁACH POWIATU WG GMIN, W ROKU 2007.

LP.	Jednostka terytorialna	Liczba komputerów w szkołach	Udział % w stosunku do całego powiatu	komputery podłączone do Internetu	Udział % w stosunku do całego powiatu	Uczniowie przypadający na 1 komputer	Uczniowie przypadający na 1 komputer podłączony do Internetu
1.	Miasto Jasło	337	23,2%	316	24,5%	12,6	13,4
2.	Brzyska	83	5,7%	68	5,3%	10,2	12,4
3.	Dębowiec	199	13,7%	148	11,5%	4,7	6,4
4.	Gmina Jasło	181	12,5%	180	13,9%	7,8	7,8
5.	Końaczyce	104	7,2%	103	8,0%	11,4	11,5
6.	Krempna	39	2,7%	27	2,1%	5,9	8,6
7.	Nowy Żmigród	96	6,6%	88	6,8%	11,3	12,3
8.	Osiek Jasielski	76	5,2%	59	4,6%	7,6	9,8
9.	Skotyszyn	190	13,1%	170	13,2%	7,5	8,4
10.	Tarnowiec	145	10,0%	133	10,3%	7,1	7,8
11.	Powiat jasielski razem	1 450	100%	1 292	100%	8,9	10,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pozycja Gminy Osiek Jasielski w relacji do całego powiatu jasielskiego pod względem wskaźnika komputerów w szkołach jest niezadowalająca. Działania gminy będą ukierunkowane na to, aby zmienić te wskaźniki.

WYKRES 18. KOMPUTERY W SZKOŁACH GMINY

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

10. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

10.1. Ochrona zdrowia

W gminie funkcjonuje jeden Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Społecznej.

Najważniejszym problemem dotyczącym ochrony zdrowia mieszkańców gminy jest niewielka liczba lekarzy specjalistów przyjmujących w ośrodku zdrowia.

TABELA 17. PLACÓWKI OPIEKI ZDROWOTNEJ W 2007 R.

Lp.	Nazwa placówki	Adres placówki	Liczba lekarzy	Liczba pielęgniarów
1.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	38-223 Osiek Jasielski	2-lekarzy 2- rehabilitacja	4- pielęgniarki 1- położna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Osiek Jasielski

Placówka umiejscowiona w Osieku Jasielskim świadczy usługi ambulatoryjne i pomoc doraźną. Świadczy on usługi medyczne dla ludności gminy w zakresie podstawowym oraz w zakresie rehabilitacji i stomatologii. Usługi specjalistyczne świadczone są na terenie miasta Jasła m.in. w Szpitalu Specjalistycznym.

10.2. Pomoc społeczna

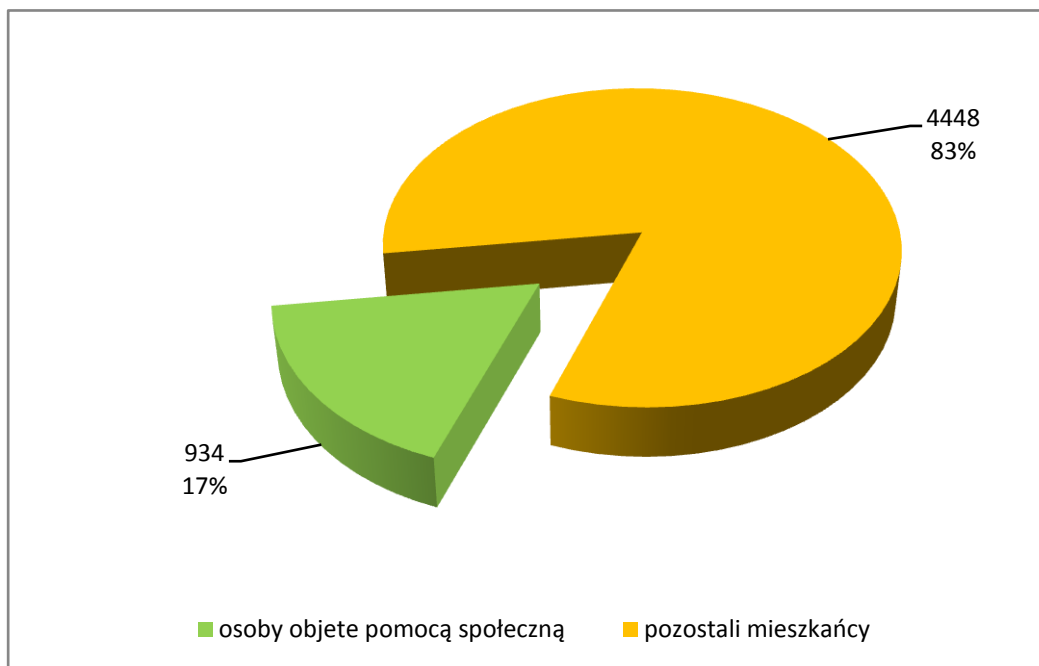
Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Osiek Jasielski odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) mieszczący się w Osieku Jasielskim.

Do jego obowiązków należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
- bezpośrednio i pośrednio udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych);
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, m.in. koordynuje rozwiązywanie problemów społecznych w gminie. Działania ośrodka skierowane są do mieszkańców gminy, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej.

WYKRES 19. OSOBY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE W 2007 ROKU

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim

Z danych Gminy Osiek Jasielski wynika, że w 2007 roku GOPS w Osieku Jasielskim udzielał wsparcia osobom i rodzinom z następujących przyczyn:

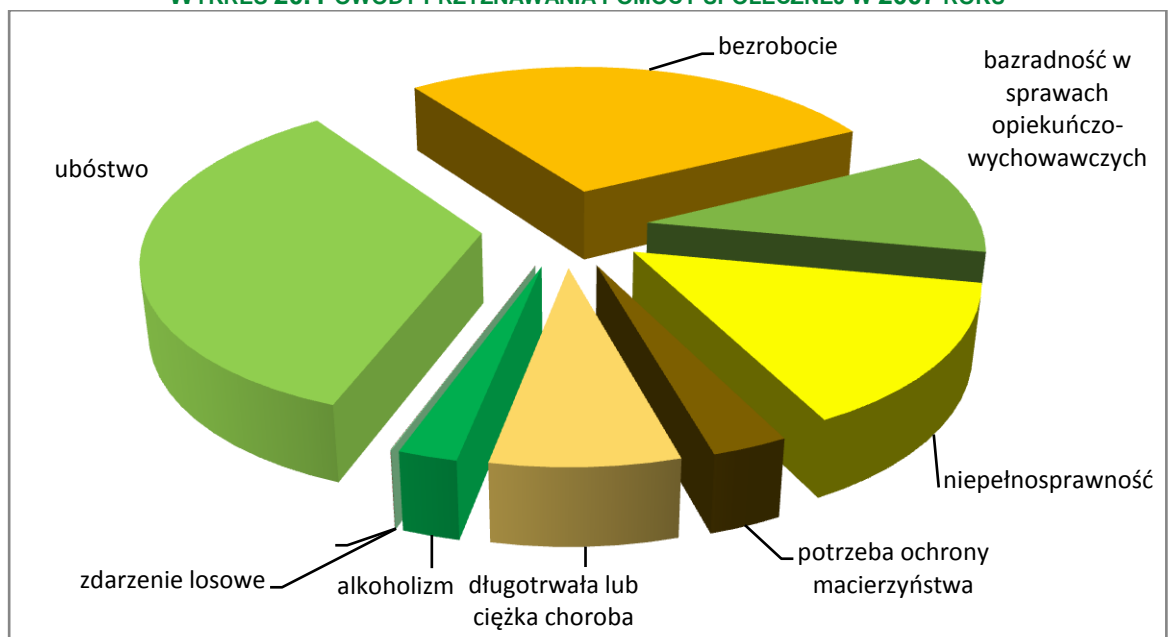
- ubóstwo – 714 osób w 169 rodzinach,
- bezrobocie – 569 osób w 133 rodzinach,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 215 osób w 35 rodzinach,
- niepełnosprawność – 301 osób w 80 rodzinach,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 63 osoby w 13 rodzinach,
- długotrwała lub ciężka choroba – 156 osób w 47 rodzinach,
- alkoholizm – 49 osób w 14 rodzinach,
- zdarzenie losowe – 1 osoba w 1 rodzinie,

TABELA 18. POWODY UDZIELANIA POMOCY SPOŁECZNEJ RODZINOM W LATACH 2002-2006:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin objętych pomocą					Liczba osób w rodzinach w 2006 r.
	2002	2003	2004	2005	2006	
Ubóstwo	202	230	220	190	190	826
Niepelnosprawność	119	121	94	72	75	284
Długotrwała choroba	45	36	34	22	23	79
Bezrobocie	166	190	174	148	146	-
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	81	72	67	59	42	257
Alkoholizm	10	10	14	12	16	45
Potrzeba ochrony macierzyństwa	26	41	31	19	11	58
Bezdomność	0	0	0	0	0	0
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	1	0	0	1	3	10
Narkomania	-	0	0	0	0	0
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	9	0	5	14
Inne	2	2	2	3	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Osiek Jasielski

WYKRES 20. POWODY PRZYZNAWANIA POMOCY SPOŁECZNEJ W 2007 ROKU

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim

TABELA 19. MIESZKAŃCY GMINY OSIEK JASIELSKI OBJĘCI POMOĄ SPOŁECZNĄ W ROKU 2007

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2007 rok</i>
Liczba osób w rodzinach	934
Liczba osób	238
Liczba rodzin	442

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim

TABELA 20. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE W 2007 ROKU WG MIEJSCOWOŚCI (W ZŁ)

<i>Forma pomocy</i>	<i>Samokleski</i>	<i>Mrukowa</i>	<i>Pielgrzymka</i>	<i>Zawadka Osiecka</i>	<i>Załęże</i>	<i>Świerchowa</i>	<i>Osiek Jasielski</i>	<i>Czekaj</i>
<i>Zasiłki stałe</i>	14 868,00	1 106,00	5 339,00	8 339,00	-	5 328,00	7 645,00	2 641,00
<i>Zasiłki okresowe</i>	28 681,00	6 182,00	33 935,00	35 615,00	6 886,00	8 436,00	5 634,00	2 205,00
<i>Zasiłki celowe</i>	6 420,00	4 124,00	10 907,00	7 109,00	3 664,00	3 433,00	5 499,00	1 140,00
<i>Zasiłki celowe specjalne</i>	5 042,00	3 791,00	6 174,00	2 300,00	1 465,00	2 052,00	3 865,00	1 440,00
<i>Dożywianie dzieci</i>	9 719,00	3 422,00	7 045,00	13 694,00	3 366,00	4 174,00	24 884,00	-
<i>Doposażenie punktów: dożywianie dzieci</i>	4 494,00	-	3 499,00	2 531,00	1 516,00	1 599,00	6 707,00	-
<i>Posiłek dla potrzebujących innych osób</i>	592	620	1 810,00	3 558,00	590	284	3 056,00	-
<i>Dom pomocy społecznej</i>	13 912,00	-	-	-	-	-	23 965,00	-
RAZEM	83 728,00	19 245,00	68 709,00	73 401,00	17 487,00	25 306,00	81 255,00	7 426,00

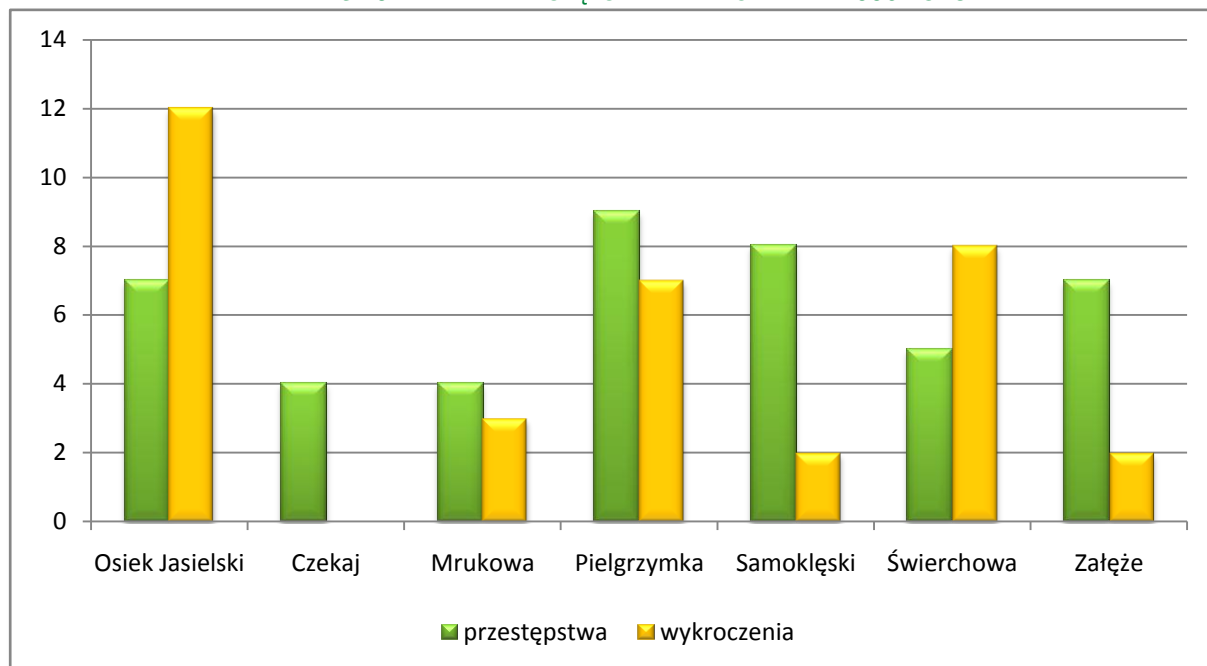
ŹRÓDŁO: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku Jasielskim

Spośród 5.382 mieszkańców gminy, 934 osoby skorzystały z systemu pomocy społecznej w roku 2007. Liczba ta obejmuje również członków rodzin osób, którym decyzją administracyjną przyznano wsparcie.

11. Bezpieczeństwo mieszkańców

Powiat jasielski jest jednym z najbezpieczniejszych powiatów w województwie, a nawet w całym kraju. Liczba przestępstw jest niewielka i są to głównie przestępstwa drogowe i drobne kradzieże.

WYKRES 20. LICZBA PRZESTĘPSTW I WYKROCZEŃ W 2006 ROKU

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Osiek Jasielski

Ważnymi problemami, stojącymi przed powiatem w dziedzinie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców jest zmieniający się charakter zagrożeń związanych z przestępczością oraz niski poziom współpracy społeczeństwa z policją w zwalczaniu tych zagrożeń.

Do pozostałych zagrożeń bezpieczeństwa w gminie należą powodzie i zagrożenia związane z działalnością przemysłu chemicznego i spożywczego a także transportem materiałów niebezpiecznych.

III. BILANS STRATEGICZNY GMINY OSIEK JASIELSKI

Tworzony dokument Strategii Rozwoju Gminy Osiek Jasielski 2007-2015 odpowiada za potrzebę kompleksowego długofalowego podejścia planowania rozwoju gminy w szybko zmieniającym się i coraz bardziej konkurencyjnym otoczeniu. Planowanie strategiczne nie daje gwarancji sukcesu, ale znacznie zwiększa jego prawdopodobieństwo. Aby osiągnąć maksymalny efekt konieczna jest współpraca międzygminna, zlecenie zadań publicznych organizacjom społecznym, inwestycyjne działania rządu, władz regionalnych, powiatowych, pomocy zagranicznej (uczestnictwo w realizacjach partnerów zagranicznych). We współczesnym świecie gmina osiąga sukces dzięki umiejętnemu łączeniu elementów konkurencji, współpracy, rynku i polityki wspierania najbardziej efektywnych podmiotów oraz pomocy nieprzystosowanym do warunków wolnej konkurencji. Oznacza to, że samorząd gminy nie jest jedynym i wyłącznym podmiotem strategii rozwoju, chociaż ponosi odpowiedzialność za jej sformułowanie i uchwalenie.

Przedmiotowa strategia opracowana została na podstawie Planu Strategicznego opracowanego przez Urząd Gminy Osiek Jasielski oraz analizy słabych i mocnych stron gminy Osiek Jasielski, wypracowanych podczas spotkań społeczności wiejskiej (lub Rad Sołeckich) w 2007r., które pozwoliły na określenie jej problemów, zweryfikowanie i wypracowanie stosownych rozwiązań z uwzględnieniem szans rozwojowych oraz pozwoliły na stworzenie listy zadań dla poszczególnych miejscowości.

Część strategiczna opracowanego dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Osiek Jasielski na lata 2007-2015 zawiera:

- diagnozę sytuacji Gminy Osiek Jasielski- zawierających informacje o sytuacji społeczno- ekonomicznej Gminy Osiek Jasielski;
- analizę SWOT – zawierającej analizę zasobów Gminy Osiek Jasielski (mocnych, słabych stron oraz określenia szans i zagrożeń);
- określenie misji i wizji rozwoju Gminy Osiek Jasielski;
- –określenie obszarów strategicznych gminy- zawierających kluczowych dla rozwoju gminy obszarów działalności;
- –określenie celów i zadań strategicznych – zdefiniowanie priorytetowych celów i zadań strategicznych dla rozwoju gminy;
- opracowanie harmonogramu realizacji zadań- (czas rozpoczęcia i zakończenia);
- określenia sposobów monitorowania (badania realizacji dokumentu strategii z pomocą wskaźników i mierników w niej ujętych).

1. Diagnoza sytuacji Gminy Osiek Jasielski.

Na podstawie informacji (w formie raportów) uzyskanych z Gminy Osiek Jasielski oraz korzystając z dokumentu Planu Strategicznego Gminy Osiek Jasielski jak również z informacji uzyskanych podczas spotkań w miejscowościach wchodzących w skład gminy- opracowano wnioski, które wyszczególniono poniżej w poszczególnych priorytetach.

1.1 Strefa infrastruktury technicznej i ochrony środowiska naturalnego

<i>Czynniki sprzyjające</i>	<i>Czynniki niesprzyjające</i>
<ul style="list-style-type: none"> dogodne połączenia komunikacyjne-bliskość dróg wojewódzkich, krajowych; 	<ul style="list-style-type: none"> drogi niedostosowane do występującego natężenia, zła jakość nawierzchni dróg, złe oznakowanie dróg, konieczność remontu i modernizacji dróg;
<ul style="list-style-type: none"> wolne budynki i budowle- możliwość wykorzystania ich pod działalność gospodarczą 	<ul style="list-style-type: none"> brak planu zagospodarowania przestrzennego
<ul style="list-style-type: none"> zorganizowana gospodarka odpadami; 	<ul style="list-style-type: none"> zły stan techniczny sieci energetycznej (przewody, transformatory)
<ul style="list-style-type: none"> skanalizowana część gminy; 	<ul style="list-style-type: none"> nie rozwiązane problemy gospodarki wodno-ściekowej;
<ul style="list-style-type: none"> istniejące zasoby energii odnawialnej: wiatr, woda 	<ul style="list-style-type: none"> niska świadomość wiedzy ekologicznej;
<ul style="list-style-type: none"> istniejące szlaki turystyczne: piesze i rowerowe; 	<ul style="list-style-type: none"> zły stan techniczny dróg leśnych i dojazdowych do lasu.
<ul style="list-style-type: none"> czyste środowisko naturalne. 	

1.2 Strefa rozwój gospodarczego (w tym rozwoju przedsiębiorczości, turystyki i współpracy międzynarodowej)

<i>Czynniki sprzyjające</i>	<i>Czynniki niesprzyjające</i>
<ul style="list-style-type: none"> zarezerwowane tereny pod usługi w studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego; 	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca w stosunku do potrzeb ilość wykwalifikowanych rzemieślników;
<ul style="list-style-type: none"> bogate tradycje w zakresie rękodzieła artystycznego; 	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca ilość zakładów przetwórczych i usługowych;
<ul style="list-style-type: none"> bogata i zróżnicowana działalność gospodarcza; 	<ul style="list-style-type: none"> duże bezrobocie – niskie dochody mieszkańców;
<ul style="list-style-type: none"> możliwość zaadaptowania istniejącej bazy lokalowej 	<ul style="list-style-type: none"> wysoki odsetek użytków rolnych, w tym gruntów ornych;
<ul style="list-style-type: none"> duża atrakcyjność krajobrazu umożliwiająca 	<ul style="list-style-type: none"> mały zakres świadczenia usług

rozwój funkcji turystycznych i wypoczynkowych;	agroturystycznych;
• dobre warunki dla rozwoju farm wiatrowych;	• brak bazy turystycznej;
• rozwinięte usługi w zakresie podstawowego przetwórstwa drewna;	• słaba promocja walorów przyrodniczych;
• wykorzystywane kąpieliska rzeczne;	
• istniejące sklasyfikowane zabytki.	

1.3 Strefa rozwoju rolnictwa i leśnictwa

<i>Czynniki sprzyjające</i>	<i>Czynniki niesprzyjające</i>
• bardzo dobre warunki dla rozwoju agroturystyki, turystyki rolnej;	• niskie klasy gleb (III, IV i V);
• duży zasób siły roboczej- wielopokoleniowe gospodarstwa rolne;	• duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych;
• dobre warunki do produkcji eko - żywności (zdrowej żywności)	• niski stopień odnowy drzewostanu;
• duże zapotrzebowanie na drewno opałowe i budowlane;	

1.4 Bezpieczeństwo i Infrastruktura społeczna

<i>Czynniki sprzyjające</i>	<i>Czynniki niesprzyjające</i>
• rozwinięta sieć usług szkolnictwa;	• Duże bezrobocie, niezorganizowany czas;
• prężnie funkcjonujące OSP;	• ujemny przyrost naturalny;
• istniejące Gminny Dom Kultury i Domy Ludowe;	• zbyt niskie świadczenia rentowe i emerytalne;
• bogata i zróżnicowana działalność kulturalna;	• zbyt mała współpraca rodziców w zakresie wychowywania dzieci i młodzieży;
• dobrze zorganizowana działalność samorządowa;	

Długi horyzont czasowy, jaki przedstawia dokument, uzależniony jest zarówno ze zmianą wewnętrznymi, jak i zewnętrznymi warunków działania o nieprzewidywalnym w dużej mierze charakterze np. czynniki polityczne. Strategia jako scalony dokument wraz z poszczególnymi zapisami w niej zawartymi ma charakter elastyczny. Przyjęte w dokumencie zapisy mogą ulec zmianie w procesie aktualizacji strategii uwzględniającej nowe okoliczności działania. Prezentowany dokument może być aktualizowany w okresach rocznych, czemu służyć ma m.in. system monitoringu zawarty w strategii.

2. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest metodą stosowaną w opracowaniach strategii rozwoju jednostek terytorialnych, w tym: regionów, województw, miast i gmin. Pozwala na przeanalizowanie atutów i słabości danej jednostki terytorialnej, w tym przypadku Gminy Osiek Jasielski. W szczególności identyfikuje mocne strony (strengths), słabe strony (weaknesses), szansę (opportunities), threats (zagrożenia). SWOT można traktować jako identyfikację problemów i potencjałów rozwojowych gminy oraz wyodrębnienie spośród nich tych, które mają lub mogą mieć znaczenie zagrożeń (problemy) i szans (potencjały).

Nazwa techniki pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

S	Strengths	Silne strony, atuty	Zasoby Gminy
W	Weaknesses	Wady, słabe strony	Zasoby Gminy
O	Opportunities	Okazje, możliwości, szanse	Otoczenie Gminy
T	Threats	Trudności, zagrożenia	Otoczenie Gminy

Analiza została przeprowadzona w celu określenia szans oraz zagrożeń hamujących rozwój gminy, jak również w celu określenia jej słabych i mocnych stron, w celu zdefiniowania elementów potencjalnej przewagi strategicznej w regionie.

Gmina Osiek Jasielski posiada walory przede wszystkim w położeniu -wysoka turystyczna atrakcyjność terenów Beskidu Niskiego w otulinie Magurskiego Parku Narodowego wyznaczają turystyczno-rekreacyjny charakter Osieka Jasielskiego, który ma szansę stać się centrum turystycznym i wizytówką tych malowniczych terenów.

Najważniejsze wyznaczone przez mieszkańców obszary problemowe to: sfera infrastruktury technicznej gminy- w tym wykorzystanie energii odnawialnej, sfera rozwoju gospodarczego w tym rozwoju turystyki i rozwoju gospodarczego, sfera rozwój rolnictwa i leśnictwa, oraz sfera spraw społecznych. Do ważnych problemów należą problemy związane z infrastrukturą techniczną.

Ważną sprawą jest rozwój turystyki na terenie gminy oraz wykorzystanie posiadanego dziedzictwa kulturowego, tradycji kulinarnych, rzemiosła lokalnego czy promocji twórców ludowych. Ponieważ obszar gminy stanowią obszary wiejskie, pojawiają się liczne problemy związane z nierównomiernym rozwojem wsi, słabszymi możliwościami edukacyjnymi czy

większymi trudnościami w znalezieniu pracy przez mieszkańców. Ważne jest również przekształcanie produkcji rolnej i szukanie nowych źródeł dochodu.

Analizie poddane zostały następujące strefy:

- Infrastruktura techniczna i ochrona środowiska naturalnego;
- Rozwój gospodarczy (w tym rozwój turystyki, przedsiębiorczości i współpracy międzynarodowej);
- Rozwój rolnictwa i leśnictwa;
- Sprawy społeczne.

ANALIZA SWOT GMINY OSIEK JASIELSKI	
POLE STRATEGICZNE 1	
Infrastruktura techniczna i ochrona środowiska naturalnego	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • przygraniczne położenie gminy o dobrej sieci dróg; • nieskażone środowisko naturalne; 	<ul style="list-style-type: none"> • niezadawalający stan dróg gminnych i mostów na terenie gminy; • słabo rozwinięta infrastruktura sieci wodociągowej i kanalizacyjnej;
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozwinięta sieć gazowa, elektryczna i telefoniczna 	<ul style="list-style-type: none"> • mało miejsc parkingowych;
<ul style="list-style-type: none"> • wolne niezagospodarowane tereny pod inwestycje i budownictwo mieszkaniowe; 	<ul style="list-style-type: none"> • brak odpowiedniego zabezpieczenia przeciwpowodziowego;
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozwinięta gospodarka odpadami; 	<ul style="list-style-type: none"> • brak dostępu większości mieszkańców do dobrej jakościowo pitnej wody;
<ul style="list-style-type: none"> • dostęp do telefonii stacjonarnej i komórkowej; 	<ul style="list-style-type: none"> • "dzikie" wysypiska śmieci;
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoczęta realizacja planów kanalizacji gminy; 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wiedzy ekologicznej mieszkańców.
SZANSE, MOŻLIWOŚCI	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskania środków zewnętrznych- funduszy UE, środków krajowych i międzynarodowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • wysokie koszty na inwestycje;
<ul style="list-style-type: none"> • bliskość granicy ze Słowacją- bezpośrednie połączenie komunikacyjne; 	<ul style="list-style-type: none"> • duża konkurencja przy aplikowaniu o środki zewnętrzne;

<ul style="list-style-type: none"> • pojawienie się nowoczesnych technologii; 	<ul style="list-style-type: none"> • zagrożenie powodziowe;
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • słabo rozwinięta sieć połączeń komunikacyjnych z gminami ościennymi i Miastem Jasłem.

POLE STRATEGICZNE 2

Rozwój gospodarczy (w tym rozwój turystyki, przedsiębiorczości i współpracy międzynarodowej)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • walory krajobrazowe i kulturowe; 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczna baza turystyczna;
<ul style="list-style-type: none"> • korzystne warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki; 	<ul style="list-style-type: none"> • niewiele gospodarstw agroturystycznych;
<ul style="list-style-type: none"> • przychylność władz dla istniejącej i nowopowstającej działalności gospodarczej; 	<ul style="list-style-type: none"> • trudności w dostępie do kapitału;
<ul style="list-style-type: none"> • duże zasoby siły roboczej; 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczona liczba małych i średnich przedsiębiorstw;
<ul style="list-style-type: none"> • gościnność i zaradność mieszkańców; 	<ul style="list-style-type: none"> • brak oferty turystycznej i niski stopień usług turystycznych;
<ul style="list-style-type: none"> • zabytki na terenie gminy: stare kościoły, cerkwie; 	<ul style="list-style-type: none"> • brak bazy noclegowej;
<ul style="list-style-type: none"> • sprzyjające warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki; 	<ul style="list-style-type: none"> • migracja mieszkańców – zwłaszcza młodych- do dużych centrów;
<ul style="list-style-type: none"> • działające aktywnie stowarzyszenia na terenie miejscowości; 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zachęt dla inwestorów;
	<ul style="list-style-type: none"> • brak zainteresowania zewnętrznych inwestorów tworzących miejsca pracy.
SZANSE, MOŻLIWOŚCI	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość stworzenia platformy porozumienia z organizacjami pozarządowymi; 	<ul style="list-style-type: none"> • niskie dochody mieszkańców utrudniające założenie działalności gospodarczej;
<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjne fundusze zewnętrzne na założenie gospodarstw agroturystycznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • spadek tempa rozwoju gospodarczego gminy, powiatu i kraju;
<ul style="list-style-type: none"> • promowanie walorów gminy; 	<ul style="list-style-type: none"> • brak kompleksowej oferty promującej gminę;

<ul style="list-style-type: none"> • tereny nadrzeczne - miejsca odpoczynku dla mieszkańców i ludzi z innych miejscowości; 	<ul style="list-style-type: none"> • skomplikowana procedura ubiegania się o środki Unii Europejskiej.
<ul style="list-style-type: none"> • popularyzacja zdrowej żywności; 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój gospodarstw agroturystycznych. 	

POLE STRATEGICZNE 3 Rozwój rolnictwa i leśnictwa	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • brak przemysłu- małe skażenie gleb; 	<ul style="list-style-type: none"> • duże rozdrobnienie gospodarstw;
<ul style="list-style-type: none"> • tradycje rzemiosła; 	<ul style="list-style-type: none"> • słabe gleby;
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój rolnictwa ekologicznego; 	<ul style="list-style-type: none"> • obszar Natura 2000 powodujący utrudnienie w prowadzeniu inwestycji;
<ul style="list-style-type: none"> • zalesianie gruntów o niskiej klasie; 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój hodowli bydła. 	
SZANSE, MOŻLIWOŚCI	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • napływ funduszy zewnętrznych na wspomaganie rozwoju rolnictwa; 	<ul style="list-style-type: none"> • niestabilna polityka rolna;
<ul style="list-style-type: none"> • tradycje drobnej wytwórczości; 	<ul style="list-style-type: none"> • wysokie ceny środków do produkcji rolniczej;
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość skorzystania z doradztwa dla rolników 	<ul style="list-style-type: none"> • mentalność ludzi do tradycyjnych form gospodarowania;
<ul style="list-style-type: none"> • dostęp do preferencyjnych kredytów dla rolników; 	
<ul style="list-style-type: none"> • polityka regionalna sprzyjająca rozwojowi obszarów wiejskich 	
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość wypromowania produktu regionalnego 	

POLE STRATEGICZNE 4	
Sprawy społeczne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> funkcjonujący klub sportowy; 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wyposażenie szkół, sal gimnastycznych;
<ul style="list-style-type: none"> instytucje edukacyjno-kulturalne: szkoła, świetlica w Gminnym Ośrodku Kultury (GOK); 	<ul style="list-style-type: none"> nie wyposażone plac wokół szkoły;
<ul style="list-style-type: none"> szeroko rozwinięte wikliniarstwo; 	<ul style="list-style-type: none"> brak wystarczającej infrastruktury do uprawiania sportów (stadion, korty);
<ul style="list-style-type: none"> istniejący zasób siły roboczej; 	<ul style="list-style-type: none"> niefunkcjonalne Domy Ludowe;
	<ul style="list-style-type: none"> wysokie bezrobocie;
	<ul style="list-style-type: none"> słabo wyposażone placówki kulturalne;
	<ul style="list-style-type: none"> brak ofert pracy
	<ul style="list-style-type: none"> słaby dostęp do usług medycznych
	<ul style="list-style-type: none"> słabo rozwinięta oferta spędzania wolnego czasu
SZANSE, MOŻLIWOŚCI	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> rozwój oświaty i społeczeństwa informacyjnego. 	<ul style="list-style-type: none"> patologie i wzrastająca przestępczość wywołane brakiem pracy;
<ul style="list-style-type: none"> wzrost kwalifikacji mieszkańców; 	<ul style="list-style-type: none"> emigracja na zagraniczną w poszukiwaniu źródeł utrzymania rodziny;
<ul style="list-style-type: none"> przekazywanie większej ilości środków pieniężnych na szkolnictwo; 	<ul style="list-style-type: none"> zubożenie społeczeństwa
<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie systemu kształcenia na miarę standardów UE. 	

3. MISJA GMINY I WIZJA ROZWOJU GMINY

MISJA GMINY OSIEK JASIELSKI

**GMINA OSIEK JASIELSKI
SŁUŻY MIESZKAŃCOM,
DBA O ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ
WSZYSTKICH MIEJSCOWOŚCI,
WSPIERA LOKALNĄ KULTURĘ
I CHRONI ŚRODOWISKO NATURALNE.**

WIZJA ROZWOJU GMINY OSIEK JASIELSKI

**GMINA OSIEK JASIELSKI
WYKORZYSTUJĄC SWOJE ZASOBY
I ROZWIJAJĄC POSIADANY POTENCJAŁ
BĘDZIE GMINĄ ZAMOŻNĄ I BEZPIECZNĄ,
ZAPEWNIAJĄCĄ SWOIM MIESZKAŃCOM
DOSTĘP DO WSPÓŁCZESNYCH UDOGODNIENÍ
CYWILIZACYJNYCH, OTWARTĄ NA NOWE
INWESTYCJE I ZNANĄ W REGIONIE.**

Rozwój Gminy Osiek Jasielski w dużej mierze zależy od wykorzystania w najbliższej przyszłości szans rozwojowych stworzonych przez pozyskiwanie źródeł zewnętrznych, walorów krajobrazowych i potencjału zasobów ludzkich. Społeczeństwo wiejskie powinno sprostać nowym wyzwaniom jakie Gmina Osiek Jasielski posiada i wykorzystać je w celu tworzenia nowych miejsc pracy, poszukiwaniu i wdrażaniu dodatkowych źródeł dochodu dla gospodarstw domowych, poprawy warunków życia jej mieszkańców i przyjeżdżających tu gości.

Gmina Osiek Jasielski przyciąga zróżnicowanym krajobrazem Beskidu Niskiego i Pogórza, czystym środowiskiem naturalnym, dorobkiem kulturowym minionych i obecnych lat, życzliwością i gościnnością mieszkańców.

Walory krajobrazowe w zestawieniu ze społecznymi pozwala odnaleźć tu spokój i bezpieczeństwo, a zarazem sprzyjający klimat i przychylność władz do prowadzenia działalności gospodarczej przyjaznej dla środowiska. Bliskość przejść granicznych ze Słowacją i korzystny układ komunikacyjny sprawia, że stanowi korzystną lokalizację w której warto zainwestować nawet duże pieniądze, bo można zarobić jeszcze większe.

Dbając o czystość zagród i całego środowiska, stałą rozbudowę infrastruktury, w pełni wykorzystując lokalne warunki środowiskowe i kulturowe, produkując żywność o wysokiej jakości biologicznej, a nade wszystko dbając o zdrowie mieszkańców i gości można przyciągnąć zarówno turystów krajowych i zagranicznych jak i inwestorów zewnętrznych zapewniając tym samym trwałe źródło dochodu tak dla mieszkańców jak i budżetu gminy.

4. Obszary strategii rozwoju gminy

Obszary strategiczne są najistotniejszymi polami działania gminy, jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe kilka lat. Diagnoza sytuacji strategicznej gminy uzasadnia ustalenie czterech obszarów strategii jej rozwoju, w których to obszarach zawarte są cele służące realizacji wizji rozwoju gminy.

RYSUNEK 6. OBSZARY STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY OSIEK JASIELSKI

A. OBSZAR STRATEGICZNY 1. Infrastruktura techniczna i ochrona środowiska naturalnego

Celem jest wzrost atrakcyjności gminy, jako miejsca pracy i życia, wykorzystanie własnych zasobów gminy oraz promocja zewnętrznych inwestycji. Konkurencyjność gminy jest związana z rozwojem dziedzin: ochrony środowiska i zachowania zasobów naturalnych, poprawy infrastruktury, rozwoju miejsc inwestycyjnych, gospodarczych, społecznych, turystycznych, sportowych i kulturalnych. Istotne jest także zwiększenie możliwości równomiernego rozwoju gospodarczego, dostępu do zatrudnienia, nauki, kultury, rekreacji i wypoczynku. Ważnym dla realizacji priorytetu jest rozwój układu transportowego i zwiększenie dostępu mieszkańców do infrastruktury technicznej i społecznej.

Priorytetem w zakresie infrastruktury technicznej jest modernizacja infrastruktury drogowej, inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, działania zmierzające do poprawy systemu zabezpieczeń przeciwpowodziowych, ograniczenie ilości zanieczyszczeń, efektywna gospodarka odpadami, ich segregacja, jak również zapobieganie tworzeniu się dzikich wysypisk.

W wyniku realizacji celu działania nastąpi poprawa jakości środowiska i podniesienie standardu życia mieszkańców, co daje możliwości zwiększenia inwestycji w sektorze usług (turystyki) i sektorze przemysłu przyjaznego środowisku. Należy również zwrócić uwagę na działanie mające na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

B. OBSZAR STRATEGICZNY 2. Rozwój gospodarki (w tym rozwój przedsiębiorczości, turystyki i współpracy międzynarodowej)

Celem jest także rozwój mikroprzedsiębiorstw działających poza sektorami tradycyjnymi, zwiększenie skłonności do podejmowania ryzyka działalności gospodarczej poprzez pracowników sektorów poddanych restrukturyzacji, w szczególności wychodzących z rolnictwa, także wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw w początkowym okresie ich działalności.

Celem jest rozwój gospodarczy z uwzględnieniem potrzeb zapewniających zrównoważony rozwój i ochronę środowiska, ułatwienie dostępu do atrakcji turystycznych, obiektów turystycznych i kulturalnych, wydłużenie sezonu turystycznego oraz zapewnienie całorocznych atrakcji.

Na terenie gminy funkcjonuje wiele małych i średnich przedsiębiorstw. Promocja gospodarcza i turystyczna gminy z wykorzystaniem kontaktów międzynarodowych powinna przyczynić się do zwiększenia napływu inwestorów i turystów obszar gminy.

Konieczne jest stworzenie wszelkich warunków, by gmina stała się atrakcyjnym miejscem dla turystów. Należy zwrócić uwagę na obsługę tranzytowego ruchu turystycznego w kierunku na Słowację, Bieszczady i na Ukrainę. Potrzebna jest rozbudowa zaplecza noclegowo-gastronomicznego, w tym tworzenie prywatnych kwater turystycznych; inwestowanie mieszkańców w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną, w tym powstanie ośrodków rekreacyjnych, wyciągów narciarskich; stadnin koni, kąpielisk i przystani wodnych, zagospodarowanie szlaków turystycznych.

C. OBSZAR STRATEGICZNY 3. Rozwój rolnictwa i leśnictwa.

Najważniejszym celem jest przeciwdziałanie zjawiskom marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów wiejskich powiatu, zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i inwestorów wewnętrznych, poprawa jakości środowiska, zapobieganie problemom społecznym.

Rolnictwo gminy charakteryzuje się rozdrobnieniem gospodarstw indywidualnych. Wysoka jakość środowiska przyrodniczego oraz łagodny klimat sprzyja produkcji ekologicznej i agroturystyce. Konieczna jest aktywizacja środowisk wiejskich i wspieranie doradztwa rolniczego, w celu poprawy efektywności gospodarstw rolnych oraz wprowadzania nowych sposobów produkcji rolnej, w tym produkcji ekologicznej.

Ważne jest podjęcie działań mających na celu dostosowanie mieszkańców gminy do funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno ekonomicznych oraz przygotowanie ich do wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich, w tym zatrudnienia poza sektorem rolnym (w produkcji, przetwórstwie, usługach i dystrybucji). Celem jest także wyposażenie w umiejętności umożliwiające ponowne zatrudnienie i wykonywanie nowych zawodów osób zmuszonych do zmiany profilu zatrudnienia, w wyniku procesów restrukturyzacji polskiego sektora rolnego, zapewnienie dostępności do usług doradztwa zawodowego dla osób zaprzestających prowadzenia działalności rolniczej.

D. OBSZAR STRATEGICZNY 4. Sprawy społeczne

Celem głównym tego pola strategicznego jest poprawa jakości infrastruktury społecznej, w tym lokalnej infrastruktury edukacyjnej i ochrony zdrowia oraz rozwój społeczny, z uwzględnieniem potrzeb zapewniających zrównoważony rozwój i ochronę środowiska.

Bardzo ważnymi działaniami w tym obszarze są również te, skupione na działaniach na rzecz osób zagrożonych marginalizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób niepełnosprawnych. Konieczne jest wzmocnienie działań w zakresie wychowania i profilaktyki oraz doskonalenie systemu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego. Szczególną rolę pełnią tu Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej i oraz lokalne organizacje pozarządowe.

Modernizacja bazy lokalowej szkół i placówek oświatowych będzie ukierunkowana na dostosowanie do współczesnych standardów oraz na obniżenie kosztów funkcjonowania przez kontynuację dociepleń budynków i wymianę stolarki okiennej, a także budowę nowoczesnych, oszczędnościowych systemów grzewczych. Konieczna jest również likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.

Nie mniej ważnym zadaniem jest opracowanie i wdrożenie programu cyklicznych imprez kulturalnych oraz sportowo – rekreacyjnych przyczyniających się do promocji gminy i regionu.

W dziedzinie kultury celem jest wspieranie ochrony dziedzictwa kulturowego, poszerzanie wiedzy o historii regionu, promocja tradycji lokalnych oraz wspieranie lokalnych twórców kultury, rzemiosła tradycyjnego i tradycyjnych potraw lokalnych.

Kolejnym zadaniem jest podnoszenie standardu i wyposażenia istniejących na terenie gminy obiektów sportowych i rekreacyjnych.

5. Cele i zadania strategiczne.

Głównym czynnikiem determinującym realizację misji strategii jest kontynuacja podjętej już w poprzednich latach aktywnej polityki gospodarczej na terenie gminy.

Przed sformułowaniem celów strategicznych, które powinny zapewnić zrównoważony rozwój gminie, dokładnie przeanalizowano materiał wynikający z elementów diagnozy zawartej w materiale Planu Strategicznego Gminy Osiek Jasielski w obrębie którego dokonano oceny poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkańców, zidentyfikowano występujące problemy oraz wyznaczono czynniki rozwojowe gminy.

Sformułowane zostały następujące cele strategiczne:

1. Poprawa infrastruktury drogowej i stanu środowiska naturalnego jako głównego elementu kształtującego rozwój obszarów wiejskich gminy oraz źródła dochodu dla lokalnej społeczności.
2. Rozwój usług turystycznych oraz agroturystycznych, w oparciu o walory terenów, przygraniczne położenie, walory krajobrazowe i dziedzictwo kulturowe gminy i regionu
3. Modernizacja rolnictwa w celu zwiększenia dochodów ludności rolniczej z zachowaniem troski o naturalne warunki środowiskowe.
4. Stałe doskonalenie oraz kształtowanie warunków pracy i życia mieszkańców gminy dla umożliwienia im realizacji celów ekonomicznych i społecznych.
5. Rozwój bazy edukacyjnej szkolnictwa poprzez remontu szkół i placów przyszkolnych (placów zabaw).

A. OBSZAR STRATEGICZNY1 Infrastruktura techniczna i ochrona środowiska naturalnego

Priorytet 1. Infrastruktura techniczna, ochrony środowiska i energetyki

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z wyposażeniem techniczno-obługowym.
2. Budowa i modernizacje ujęć wody pitnej.
3. Termomodernizacja obiektów publicznych i remonty systemów ogrzewania.
4. Wykorzystanie energii odnawialnej – pompy ciepła, kolektory słoneczne, wiatraki.
5. Modernizacja sieci energetycznej wraz z przebudową transformatorów.
6. Uzbieranie terenów inwestycyjnych.
7. Wykonanie umocnień i regulacji brzegów rzek i potoków.

Priorytet 2. Infrastruktura drogowa

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Remonty dróg gminnych, oświetlenia i małej infrastruktury drogowej (chodniki, wiaty przystankowe, zatoki autobusowe, parkingi)
2. Budowa i remonty mostów i kładek pieszo-rowerowych
3. Remonty i budowa dróg rolniczych, polnych i leśnych.

Priorytet 3. Infrastruktura społeczna

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Budowa infrastruktury ogólnodostępnego Internetu
2. Usprawnienie funkcjonowania gminnych instytucji publicznych poprzez budowę i modernizacje obiektów publicznych, w tym przystosowanie ich dla osób niepełnosprawnych.
3. Rozbudowa, modernizacje oraz zakup wyposażenia dla remiz Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie gminy.

KLUCZOWE ZADANIA

Poniżej przedstawione zostały przykładowe projekty przewidywane do realizacji w poszczególnych polach strategicznych strategii. Nie wyczerpują one wszystkich koniecznych do realizacji projektów i zadań, które powinny być sukcesywnie zgłaszane i realizowane w zgodzie z założeniami strategii.

<i>Priorytet</i>	<i>Nazwa zadania</i>	<i>Termin realizacji</i>
1	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa sieci wodociągowej, • rozbudowa sieci kanalizacji, • likwidacja dzikich wysypisk, zwłaszcza w lasach i na obszarach chronionych, • ochrona zieleni i obszarów cennych przyrodniczo, • ułatwienia formalno – prawne dla podejmujących działania w zakresie wykorzystania zasobów naturalnych (wody, wiatru itp.), • umacnianie brzegów rzek i potoków, • termomodernizacja budynków publicznych (Domy Ludowe, Urząd Gminy, GOK, GOPS, szkoły). 	2008-2015
2	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa, modernizacja i budowa dróg powiatowych, gminnych i dróg dojazdowych do pól, • poprawa stanu oświetlenia dróg, • poprawa stanu bezpieczeństwa na drogach poprzez oznakowania, widoczności oraz drożności rowów i przepustów przy drogach, • budowa chodników i zatok autobusowych. 	2008-2015
3	<ul style="list-style-type: none"> • udostępnienie szerokopasmowego Internetu mieszkańcom gminy, • budowa i modernizacja Domów Ludowych w miejscowościach gminy, w tym remonty pomieszczeń przeznaczonych na wiejskie świetlice młodzieżowe oraz kafejki internetowe, • modernizacja budynku Urzędu Gminy wraz z zakupem wyposażenia, • adaptacja pomieszczeń dla potrzeb GOPS wraz z zakupem sprzętu. 	2008-2015

Wszelkie działania związane z infrastrukturą techniczną i ochroną środowiska naturalnego są na ogół strategicznym rodzajem działań realizowanych przez Gminę Osiek Jasielski. Do tego typu działań należą przede wszystkim: budowa, rozbudowa dróg gminnych, dojazdowych do pól, uzbrajanie terenów inwestycyjnych gminy (sieci kanalizacyjne, wodociągowe), budowa/modernizacja oczyszczalni ścieków etc. Działania te muszą pozostawać w synchronizacji ze środowiskiem naturalnym i ekologią. Powyżej przedstawione zostały przykładowe projekty przewidywane do realizacji w poszczególnych polach strategicznych strategii. Nie wyczerpują one wszystkich koniecznych do realizacji projektów i zadań, które powinny być sukcesywnie zgłaszane i realizowane w zgodzie z założeniami strategii.

B. OBSZAR STRATEGICZNY 2 Rozwój gospodarki

Priorytet 1. Rozwój turystyki

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Budowa stacji narciarskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
2. Rozwój małej infrastruktury turystycznej (parkingi, szlaki turystyczne, tablice informacyjne).
3. Budowa tras dla narciarstwa biegowego i szlaków konnych.
4. Zagospodarowanie terenów nadrzecznych na tereny turystyczne.
5. Promocja turystyczna gminy.

Priorytet 2. Rozwój przedsiębiorczości

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Zagospodarowanie ujęcia wód mineralnych ze źródeł zlokalizowanych w gminie.
2. Gospodarcze wykorzystanie lokalnych źródeł energii odnawialnej
3. Wspieranie prowadzenia małych i średnich przedsiębiorstw
4. Promocja gospodarcza i wspieranie inwestycji w gminie

Priorytet 3. Współpraca lokalna i zagraniczna

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Rozwój współpracy z innymi jednostkami samorządu lokalnego.
2. Rozwój współpracy przygranicznej ze Słowacją i Ukrainą.

KLUCZOWE ZADANIA

Priorytet	Nazwa zadania	Termin realizacji
1	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie dokumentacji i budowa wyciągu narciarskiego, • budowa tras narciarstwa biegowego i szlaków konnych, • budowa parkingów turystycznych, • właściwe oznakowanie informacyjne gminy, • przygotowanie i przeprowadzenie kampanii promocyjnej gminy. • zagospodarowanie wolnych terenów pod rekreację- np. tor saneczkowy, rekreacja konna, • budowa infrastruktury turystyczno- sportowej, • organizacja imprez kulturalno- sportowych, • inwentaryzacja zabytków i atrakcji turystycznych na terenie gminy. 	2008-2015
2	<ul style="list-style-type: none"> • budowa farmy wiatrowej, • promocja produktu regionalnego- wikliniarstwo, • informowanie i promocja gospodarczego wykorzystania energii odnawialnej – biomasa (np. brykiety, biopaliwa), energia wiatrowa i słoneczna itp. 	2008-2015
3	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju i wymiana doświadczeń z innymi samorządami w regionie w kraju, • nawiązanie i poszerzenie współpracy w różnych dziedzinach z samorządami na Słowacji i Ukrainie, • wymiana kulturalna, sportowa i gospodarcza. 	2008-2015

Sfera usług w gminie nie powinna być tylko ściśle związana z rolnictwem. Wskazany byłby kompleksowy rozwój wszelkiego rodzaju drobnych usług dla mieszkańców. Pomoc ze strony władz gminy w doradztwie lub w preferencyjnych ulgach podatkowych może być czynnikiem wpływającym korzystnie na rozwój tego obszaru.

C. OBSZAR STRATEGICZNY 3 Rozwój rolnictwa i leśnictwa

Priorytet 1. Podniesienie efektywności gospodarstw rolnych

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Rozwój usług rolniczych i wspieranie działalności około rolniczej.
2. Wspieranie nowoczesnych form produkcji rolnej.
3. Wspieranie produkcji produktów regionalnych.
4. Wspieranie tworzenia grup producenckich (klastrów) w produkcji rolniczej.

Priorytet 2. Wspieranie gospodarstw ekologicznych i agroturystyki

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Wspieranie tworzenia i rozwoju nowych gospodarstw agroturystycznych.
2. Wspieranie tworzenia gospodarstw ekologicznych.

Priorytet 3. Wspieranie leśnictwa

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Ochrona lasów, prawidłowa gospodarka leśna, powiększanie zasobów leśnych.

KLUCZOWE ZADANIA

<i>Priorytet</i>	<i>Nazwa zadania</i>	<i>Termin realizacji</i>
1	<ul style="list-style-type: none">• organizacja lokalnego rynku zbytu produktów rolnych,• utworzenie punktu skupu,• produkcja ekologicznej żywności.	2008-2015
2	<ul style="list-style-type: none">• stworzenie bazy gospodarstw agroturystycznych,• promocja estetycznych domostw,• wykreowanie produktu regionalnego.	2008-2015
3	<ul style="list-style-type: none">• zalesienie nieużytków rolnych.	2008-2015

D. OBSZAR STRATEGICZNY 4 Sprawy społeczne

Priorytet 1. Edukacja i wychowanie, sport i rekreacja.

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Budowa i modernizacja obiektów sportowych (sal gimnastycznych, stadionów, boisk).
2. Budowa kompleksów sportowo-rekreacyjnych oraz zakup wyposażenia sportowego.
3. Modernizacja obiektów szkolnych.
4. Budowa i remonty placów zabaw dla dzieci.

Priorytet 2. Pomoc społeczna, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo mieszkańców

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Redukowanie zjawiska ubóstwa oraz wspieranie działań na rzecz osób bezrobotnych.
2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców oraz integracja osób niepełnosprawnych, starszych i przewlekle chorych.
3. Prewencja, profilaktyka oraz skuteczna walka z wszelkimi przejawami patologii społecznych
4. Zapobieganie klęskom żywiołowym i ich skutkom.

Priorytet 3. Promocja lokalnej kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Budowa i modernizacja obiektów kultury (Domów Ludowych, scen koncertowych, placów publicznych).
2. Remonty i odnowa obiektów zabytkowych (kościoły i zabytkowe cmentarze).
3. Promocja i rozwój lokalnej kultury, lokalnego rzemiosła, kuchni regionalnej i dawnych zawodów.

Priorytet 4. Wspieranie instytucji i organizacji działających na rzecz lokalnej społeczności

NAJWAŻNIEJSZE CELE:

1. Wsparcie w zakresie zaplecza lokalowego, pomocy technicznej i szkoleń.
2. Wspieranie w zakresie pozyskiwania środków na działalność.

KLUCZOWE ZADANIA

Priorytet	Nazwa zadania	Termin realizacji
1	<ul style="list-style-type: none"> • wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej i pozaszkolnej, • wprowadzanie funduszy stypendialnych i naukowych dla młodzieży, • wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z położeniem nacisku na dostępność edukacji dla osób niepełnosprawnych, • tworzenie klubów młodzieżowych przy Domu Ludowym w każdym sołectwie, • organizacja imprez i turniejów sportowo – rekreacyjnych • inicjowanie zajęć pozalekcyjnych w formie „kótek” zainteresowań dla dzieci i młodzieży, • zielone szkoły- dla dzieci i młodzieży w postaci wykorzystania obiektów szkolnych w czasie wakacji i ferii zimowych. 	2008-2015
2	<ul style="list-style-type: none"> • rozszerzenie działalności specjalistycznej SP ZOZ, • popularyzowanie wśród mieszkańców gminy aktywnego, zdrowego stylu życia (aktywność fizyczna i zdrowe odżywianie.), • tworzenie świetlic wiejskich, w tym środowiskowych, socjoterapeutycznych, opiekuńczo – wychowawczych, działających w poszczególnych miejscowościach i dostępnych dla wszystkich dzieci, • podejmowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych uniemożliwiających dostęp do dóbr i usług osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym, • podejmowanie działań zmierzających do uświadomienia społeczności lokalnej możliwych zagrożeń dla życia i mienia (powodziowego, burzowego, chemicznego), • szkolenia dla dzieci i młodzieży w zakresie zasad ruchu drogowego, w szczególności zasad bezpieczeństwa w ruchu pieszym oraz udzielania pierwszej pomocy, • pomoc przy tworzeniu domów spokojnej starości. 	
3	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie bogatej oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy, • nawiązanie współpracy z instytucjami kulturalnymi, • organizowanie warsztatów mających na celu kultywowanie tradycji regionalnych i rękodzielnictwa ludowego, • promocja gminy poprzez organizację imprez kulturalnych opartych na lokalnych podaniach i tradycjach, 	2008-2015

	<ul style="list-style-type: none">• wyposażenie Domów Ludowych w sprzęt i wyposażenie zapewniający sposób na spędzenie czasu wolnego,• remonty kościołów i cerkwi pozostających na terenie gminy,• remonty zabytkowych obiektów służących turystyce.	
4	<ul style="list-style-type: none">• realizacja wspólnych projektów partnerskich gminy ze stowarzyszeniami non- profit, mające wpływ na integrację środowiska wiejskiego.	2008-2015

To wszelkiego rodzaju działania, które pozwolą rozwinąć gminę pod względem kulturowym (m.in. poprzez organizację imprez o takim charakterze), ale także przyczynić się rozwoju turystyki na tym obszarze oraz aktywnych form wypoczynku, jak również rozwoju aktywności sportowej w gminie.

6. Harmonogram realizacji najważniejszych zadań

Legenda :

	Kolorem zaznaczono rok (lub lata) realizacji zadania
---	--

HARMONOGRAM REALIZACJI NAJWAŻNIEJSZYCH ZADAŃ STRATEGII W LATACH 2008-2015										
LP	Nazwa zadania	Wartość zadania	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Budowa sieci wodociągowej	2 120,00								
2	Modernizacja Domów Ludowych	2 710,00								
3	Modernizacja Budynku Urzędu Gminy wraz z zakupem wyposażenia	90,00								
4	Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej - Samokłęski	50,00								
5	Budowa Sali gimnastycznej - Zawadka Osiecka	1 700,00								
6	Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej - Pielgrzymka	120,00								
7	Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej - Załęże	100,00								
8	Modernizacja obiektów szkolnych - Świerchowa	100,00								
9	Modernizacja obiektów szkolnych - Mrukowa	100,00								
10	Adaptacja pomieszczeń dla potrzeb GOPS wraz z zakupem sprzętu	80,00								
11	Inwestycje w zakresie gospodarki ściekowej w gminie Osiek Jasielski	12 940,00								

LP	Nazwa zadania	Wartość zadania	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
12	Inwestycje w zakresie gospodarki ściekowej w gminie Osiek Jasielski - etap II	12 120,00								
13	Adaptacja budynku na bibliotekę	200,00								
14	Budowa kompleksu rekreacyjnego w Osieku Jasielskim	520,00								
15	Budowa stacji narciarskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą	19 650,00								
16	Modernizacja płyty stadionu w sołectwie Pielgrzymka	20,00								
17	Modernizacja płyty stadionu w sołectwie Czekań	20,00								
18	Modernizacja płyty stadionu w sołectwie Samokłęski	150,00								
19	Zagospodarowanie terenów okolicy w m. Załęże na tereny rekreacyjno-turystyczne	300,00								
	OGÓŁEM	53 390,00								

Źródło: Urząd Gminy Osiek Jasielski, 2008

7. Proponowane źródła finansowania zadań

Powyższe propozycje zadań realizacyjnych muszą zostać sfinansowane z budżetu gminy oraz źródeł dodatkowych- takich jak fundusze pomocowe, dotacje czy partnerstwo publiczno-prywatne.

Budżet gminy

Budżet gminy będzie źródłem finansowania wielu celów i zadań założonych w strategii. Będą to jednak głównie zadania mniejsze i najpilniejsze. Pomimo faktu, że wysokość dochodów budżetu i jego wielkość corocznie wzrastają, środki możliwe do przeznaczenia na inwestycje infrastrukturalne w danym roku nie są wielkie i wobec mnogości potrzeb niewystarczające. Dlatego ważne jest efektywne gospodarowanie posiadanymi środkami budżetowymi i wspieranie w pierwszej kolejności takich zadań, które będą mogły przynosić oszczędności (jak termomodernizacje) lub generować dochody (jak rozwój przedsiębiorczości czy nowe inwestycje).

Fundusze pomocowe

W celu realizacji Strategii Rozwoju Gminy duży nacisk należy położyć na efektywne i skuteczne zdobywanie i wykorzystywanie funduszy pomocowych. Środki pomocowe stanowiąc będą bowiem podstawowe źródło finansowania najważniejszych i największych zadań strategii. Konieczne jest dobre przygotowanie inwestycji pod względem dokumentacyjnym, nawiązywanie współpracy z wieloma partnerami, jak również wspieranie instytucji i organizacji pozyskujących środki na cele niezwiązane z inwestycjami, ale ważne dla mieszkańców gminy, jak pomoc społeczna czy rozwój turystyki i kultury.

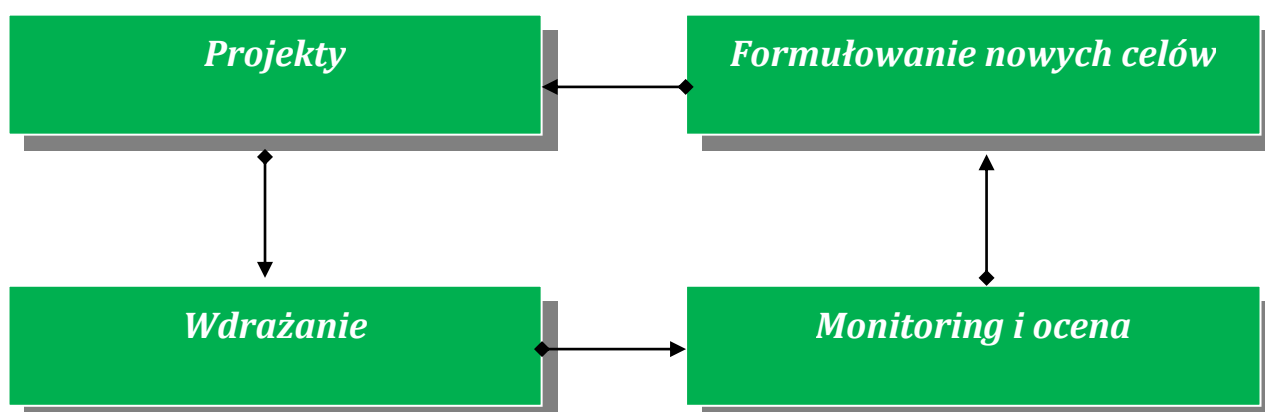
IV. MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI STRATEGII

Monitorowanie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Osiek Jasielski jest podstawowym warunkiem realizacji celów określonych w tym dokumencie. Monitoring ten służyć ma kontroli postępu realizacji kierunków działań oraz konkretnych działań, weryfikacji osiągniętych rezultatów i porównywaniu ich zgodności z celami strategicznymi oraz przedstawionym tłem porównawczym.

Monitoring polega na systematycznej, okresowej ocenie stopnia realizacji zadań zapisanych w dokumencie oraz wprowadzaniu modyfikacji wynikających ze zmieniających się czynników zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na rozwój społeczny i gospodarczy gminy. Urząd Gminy w Osieku Jasielskim odpowiada za monitoring i ewaluację zadań, zawartych w programie, dla których jest jednostką wdrażającą.

Poza modyfikacją zadań w trakcie ich realizacji istnieje możliwość generowania nowych projektów, które będą wpisywać się w wyznaczone cele operacyjne. Dzięki takiemu podejściu „Strategia Rozwoju Gminy Osiek Jasielski na lata 2007-2015” może się rozwijać wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym np. powiatu jasielskiego, a zmiany w zapisach będą wprowadzane do dokumentu w postaci aneksu, po wcześniejszym zatwierdzeniu przez Radę Gminy.

RYSUNEK 7. ETAPY REALIZACJI I MONITORINGU STRATEGII

Monitoring, czyli śledzenie realizacji zadań wynikających ze „Strategii Rozwoju” prowadzony będzie na poziomie oceny realizacji poszczególnych zadań. Bieżąca ocena powinna pozwolić

na natychmiastowe dostosowanie działań lub ich elementów do zmieniających się warunków zewnętrznych (inne źródła finansowania, zmiana zadań, zmiany prawa).

Odpowiedzialność za prowadzenie procedury monitoringu spoczywa na Urzędzie Gminy Osiek Jasielski. Jednostka koordynująca będzie składać roczne sprawozdanie do Wójta Gminy, dotyczące stopnia realizacji strategii.

1. Harmonogram monitorowania

<i>Lp</i>	<i>Zadania</i>	<i>Odpowiedzialni za realizację</i>	<i>Termin wykonania</i>
1	Przedkładanie informacji z przebiegu realizacji projektów i zadań zamieszczonych w programach operacyjnych	Osoba odpowiedzialna za realizację projektów UE i pozyskiwanie środków zewnętrznych dla gminy.	Raz w roku, Wójt na ręce Przewodniczącego Rady Gminy
2	Organizowanie debat strategicznych w przypadku zmiany istotnych uwarunkowań zewnętrznych lub wewnętrznych mających znaczenie dla oceny aktualności strategii	Wójt Gminy wraz z Radami Sołeckimi oraz Radą Gminy	W zależności od potrzeb
3	Organizowanie debat strategicznych z udziałem osób tworzących wcześniej Strategię dla oceny jej aktualności	Wójt Gminy wraz z Radami Sołeckimi oraz Radą Gminy	Raz na 2 lata
4	Wprowadzanie zmian w strategii związanych z zachodzącymi, istotnymi zmianami w otoczeniu gminy	Wójt Gminy wraz z Radami Sołeckimi oraz Radą Gminy	W zależności od potrzeb

2. Wskaźniki monitorowania

Przykładowa lista wskaźników, które mogą być wykorzystane w procesie monitoringu:

OBSZAR STRATEGICZNY 1- INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA
Ilość wytwarzanych odpadów komunalno-bytowych na mieszkańca w skali roku	m ³ /rok
Liczba pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	szt.
Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska ogółem na 1 mieszkańca	zł.
Ścieki komunalne oczyszczane w ogólnej ilości wytwarzanego ścieku	%
Udział ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię do ludności ogółem	%
Liczba zmodernizowanych dróg gminnych	km
Wydatki na drogi publiczne na 1 mieszkańca	zł.
Długość dróg publicznych o nawierzchni utwardzonej	km
Zużycie wody z sieci wodociągowej przez jednego mieszkańca	dam ³ /rok/osobę
Liczba czynnych przyłączy sieci wodociągowej	szt.
Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej w gminie do ludności ogółem	%
Ogólna długość sieci wodociągowej na terenie gminy	km
Długość sieci kanalizacyjnej	km
Liczba czynnych przyłączy sieci kanalizacyjnej	szt.
Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w gminie do ludności ogółem	%
Długość sieci gazowej	km
Udział ludności korzystającej z sieci gazowej w gminie do ludności ogółem	%
Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci telefonii stacjonarnej	szt.
Liczba gospodarstw domowych z dostępem do bezprzewodowej sieci internetowej	szt.
Liczba systemów informatycznych ułatwiających załatwianie spraw administracyjnych w Urzędzie Gminy	szt.

OBSZAR STRATEGICZNY 2 ROZWÓJ GOSPODARCZY	
NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA
Wysokość ulg w zakresie kosztów dla nowych przedsiębiorców	zł.
Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw	szt.
Struktura przedsiębiorstw na terenie gminy	szt.
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	szt.
Powierzchnia terenów uzbrojonych i przygotowanych pod inwestycje	ha
Udział pracujących w usługach	%
Stopa zatrudnienia - liczba pracujących na 1 000 mieszkańców	
Ogólny wskaźnik aktywności zawodowej – udział czynnych zawodowo w ludności w wieku 15 lat i więcej	%
Udział osób fizycznych w liczbie jednostek ogółem	%
Udział jednostek z sekcji rolnictwa i leśnictwa w liczbie jednostek ogółem	%
Udział jednostek z sekcji przetwórstwa rolno-spożywczego w liczbie jednostek ogółem	%
Udział jednostek z sekcji budownictwa w liczbie jednostek ogółem	%
Dochody budżetu gminy z turystyki i agroturystyki na 1 mieszkańca	zł.
Liczba turystów krajowych odwiedzających gminę w skali roku	osoba
Liczba turystów zagranicznych odwiedzających gminę w skali roku	osoba
Liczba imprez skierowanych bezpośrednio do turystów	szt.
Udział pracujących w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%
Stopień wykorzystania gleb niskiej jakości do uprawy roślin energetycznych	ha
Liczba nowo wytyczonych szlaków turystycznych	szt.
Liczba nowo powstałych obiektów rekreacyjno - sportowych	szt.
Liczba punktów konsultacyjno-doradczych dla mieszkańców	szt.
Liczba miejscowości (gmin) partnerskich w kraju i zagranicą [szt.]	szt.

OBSZAR STRATEGICZNY 3-ROZWÓJ ROLNICTWA I LEŚNICTWA	
NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA
Powierzchnia użytków rolnych na terenie gminy	ha
Powierzchnia gruntów ornych ogółem na terenie gminy	ha
Powierzchnia lasów i gruntów leśnych ogółem na terenie gminy	ha
Powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków ogółem na terenie gminy	ha
Liczba gospodarstw rolnych ogółem	szt.
Liczba gospodarstw rolnych indywidualnych ogółem na terenie gminy	szt.
Liczba gospodarstw rolnych do 1 ha włącznie	szt.
Liczba gospodarstw rolnych powyżej 1 ha do mniej niż 2 ha	szt.
Wielkość uprawy zbóż ogółem	ha
Wielkość plonów z 1 ha	t/ha
Powierzchnia uprawy warzyw i owoców	ha
Wielkość pogłowia zwierząt ogółem	szt.
Wielkość globalnej produkcji rolniczej na 1 ha użytków rolnych	zł
Wielkość towarowej produkcji rolniczej na 1 ha użytków rolnych	zł
Skup zbóż na 1 ha użytków rolnych	kg
Powierzchnia użytków rolnych na 1 mieszkańca	ha
Udział pracujących w sektorze rolniczym w ogólnej liczbie pracujących	%
Wydatki na rolnictwo i leśnictwo ogółem na 1 mieszkańca	zł
Liczba produktów markowych gminy (rolnych, żywnościowych)	szt.
Liczba stworzonych grup producenckich	szt.
Liczba zrzeszonych rolników w grupach producenckich	osoba
Miejsca noclegowe agroturystyczne na 1000 mieszkańców	szt.
Stopień wykorzystania gleb niskiej jakości do uprawy roślin energetycznych	ha

OBSZAR STRATEGICZNY 4 –SPRAWY SPOŁECZNE	
NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA
Liczba programów podnoszących kwalifikacje zawodowe dla osób dorosłych	szt.
Liczba zmodernizowanych placówek oświatowych	szt.
Liczba nowopowstałych boisk przyszkolnych	szt.
Absolwenci szkół podstawowych i gimnazjalnych na 1000 ludności	osoba
Wydatki na szkoły podstawowe na 1 mieszkańca	zł.
Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy	osoba
Wskaźnik zatrudnienia kobiet (liczba pracujących do kobiet ogółem)	%
Liczba osób wyjeżdżających za granicę w celach zarobkowych	osoba
Wysokość pomocy materialnej skierowanej do najuboższej części mieszkańców	zł.
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca	m ²
Wydatki na gospodarkę mieszkaniową ogółem na 1 mieszkańca	zł.
Liczba programów aktywizujących mieszkańców gminy w zakresie sportu i rekreacji	szt.
Nakłady na rozwój klubów sportowych działających na terenie gminy	zł.
Nakłady skierowane na polepszenie infrastruktury rekreacyjno-sportowej	zł.
Liczba uczniów korzystających z obiektów sportowych na terenie gminy	osoba
Liczba imprez sportowych na terenie gminy w skali roku	szt.
Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca	zł.
Liczba imprez kulturalnych na terenie gminy	szt.
Wydatki na ośrodki kultury, świetlice i kluby na 1 mieszkańca	zł.
Liczba ofert programowych dla mieszkańców	szt.
Liczba uczestników imprez kulturalnych w skali roku	osoba
Wydatki na ochronę zdrowia ogółem na 1 mieszkańca	zł.
Liczba programów z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia	szt.
Wydatki na opiekę społeczną ogółem na 1 mieszkańca	zł.
Liczba przestępstw ogółem na terenie gminy w skali roku	szt.
Liczba zdarzeń drogowych ogółem na terenie gminy w skali roku	zdarzenie drogowe
Nakłady skierowane na zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy	zł.
Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy	szt.
Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska w stosunku do wydatków inwestycyjnych ogółem	%

V. ZGODNOŚĆ CELÓW STRATEGII Z INNYMI STRATEGIAMI I DOKUMENTAMI

W trakcie opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Osiek Jasielski uwzględniono kontekst ogólnokrajowy i regionalny, wyrażony najpełniej w Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 i w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego oraz w Strategii Rozwoju Powiatu Jasielskiego na lata 2007-2015. Dokumenty te identyfikują główne problemy i wyznaczają priorytety rozwojowe regionu i kraju w ramach procesu integracji z Unią Europejską.

Podstawą do opracowania kierunku rozwoju gminy była Strategia Rozwoju Powiatu Jasielskiego na lata 2007-2015 oraz Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego. Strategie te wyznaczają cele i działania służące podnoszeniu konkurencyjności regionu i powiatu oraz przełamywaniu istniejących jeszcze strukturalnych problemów gospodarczych i społecznych.

Dodatkowo starano się zapewnić zgodność strategii z zapisami następujących dokumentów:

- Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia na lata 2007-2015.
- Programami Operacyjnymi: Rozwój Obszarów Wiejskich, Kapitał Ludzki, Rozwój Polski Wschodniej, Innowacyjna Gospodarka.
- Strategią Rozwoju Turystyki Województwa Podkarpackiego.
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego.

Powiązanie Strategii Rozwoju z programami strategicznymi, w ramach których możliwa będzie realizacja wielu projektów, finansowanych ze środków Unii Europejskiej, umożliwi łatwiejsze aplikowanie o te środki, zarówno przez instytucje powiatowe jak i organizacje pozarządowe czy przedsiębiorstwa działające na terenie gminy. Składane projekty przyczyniać się będą do zdynamizowania rozwoju gminy poprzez realizację inwestycji infrastrukturalnych, wsparcie przedsiębiorstw oraz sfery dotyczącej rolnictwa i obszarów wiejskich. Pozwolą również na rozwój turystyki, lepszą promocję gminy i ochronę jej kultury oraz rozbudowę infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia.

VI. **PODSUMOWANIE**

Przygotowanie Strategii Rozwoju Gminy Osiek Jasielski było pracą twórczą, a jednocześnie dość żmudną i pracochłonną. Wymagało zainteresowania i poświęcenia czasu pracy wielu osób: radnych, pracowników urzędu gminy, liderów lokalnej społeczności oraz mieszkańców gminy. Ich wspólny udział w pracy zaowocował wypracowaniem wspólnej wizji rozwoju gminy i wspólną chęcią jej realizacji.

Dziękujemy wszystkim osobom, które uczestniczyły w procesie powstawania strategii za wsparcie i wniesione uwagi.

VII. SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL

A. Spis rysunków

RYSUNEK 1. ETAPY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO	4
RYSUNEK 2. WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE-POWIATY	8
RYSUNEK 3. GMINY POWIATU JASIELSKIEGO	8
RYSUNEK 4. MAPA GMINY OSIEK JASIELSKI	9
RYSUNEK 5. SCHEMAT PRZEPŁYWU ODPADÓW KOMUNALNYCH W POWIECIE JASIELSKIM W ROKU 2006	50
RYSUNEK 6. OBSZARY STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY OSIEK JASIELSKI	81
RYSUNEK 7. ETAPY REALIZACJI I MONITORINGU STRATEGII	96

B. Spis wykresów

WYKRES 1. POWIERZCHNIA POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU JASIELSKIEGO (W HA)	31
WYKRES 2. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W GMINIE, WG MIEJSCOWOŚCI (OSÓB/KM2)	32
WYKRES 3. LICZBA LUDNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU JASIELSKIEGO	33
WYKRES 4. STRUKTURA LUDNOŚCI GMINY WG MIEJSCOWOŚCI 2003-2007	34
WYKRES 4. LUDNOŚĆ GMINY OSIEK JASIELSKI W LATACH 2003-2007	34
WYKRES 5. LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY WG PŁCI W 2003- 2007 R.	35
WYKRES 7. LUDNOŚĆ GMINY WG PŁCI NA TLE WOJEWÓDZTWA I POWIATU W 2007	35
WYKRES 8. STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW GMINY W 2007 ROKU (DANE W %)	36
WYKRES 9. LUDNOŚĆ GMINY OSIEK JASIELSKI– STRUKTURA WIEKOWA	36
WYKRES 10. LUDNOŚĆ GMINY W WIEKU	37
WYKRES 11. STRUKTURA LUDNOŚCI GMINY – WG WIEKU	38
WYKRES 12. SZACUNKOWY, ŚREDNI WIEK MIESZKAŃCA GMINY (W LATACH)	38
WYKRES 13. LUDNOŚĆ GMINY WG GRUP WIEKOWYCH W 2007R	39
WYKRES 14. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI GMINY (OSOBY)	40
WYKRES 15. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W GMINIE OSIEK JASIELSKI NA TLE POWIATU JASIELSKIEGO	46
WYKRES 16. LICZBA PODMIOTÓW ZAREJESTROWANYCH W REGON	59
WYKRES 17. POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH POWIATU JASIELSKIEGO (W HA) WG GMIN W ROKU 2005	62
WYKRES 18. OSOBY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE W 2007 ROKU	67
WYKRES 19. POWODY PRYZNAWANIA POMOCY SPOŁECZNEJ W 2007 ROKU	68
WYKRES 20. LICZBA PRZESTĘPSTW I WYKROCZEŃ W 2006 ROKU	70

C. Spis tabel

TABELA 1. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ GMINY NA KONIEC 2007 ROKU	32
TABELA 2. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ MIEJSCOWOŚCI GMINY NA KONIEC 2007 ROKU	33
TABELA 3. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI GMINY W LATACH 2003-2007	40
TABELA 4. MIGRACJE LUDNOŚCI W GMINIE OSIEK JASIELSKI NA TLE POWIATU JASIELSKIEGO.....	41
TABELA 5. STOPA BEZROBOCIA W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE, POWIECIE JASIELSKIM W LATACH 2004-2007	42
TABELA 6. BEZROBOCIE W POWIECIE JASIELSKIM W LATACH 2000-2007	43
TABELA 7. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W GMINACH POWIATU JASIELSKIEGO	44
TABELA 8. BEZROBOTNI WEDŁUG MIAST I GMIN POWIATU JASIELSKIEGO	45
TABELA 9. DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ W GMINIE, W LATACH 2003-2007.....	57
TABELA 10. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ZAREJESTROWANE W SYSTEMIE REGON WG FORM WŁASNOŚCI	58
TABELA 11. WYBRANE PODMIOTY ZAREJESTROWANE W SYSTEMIE REGON W POWIECIE WG PKD W 2007 R. 60	
TABELA 12. UŻYTKI ROLNE W ROKU 2005 WG GMIN	62
TABELA 13. PRZEDSZKOLA W 2007 R.....	64
TABELA 14. SZKOŁY PODSTAWOWE W 2007 R.	64
TABELA 15. SZKOŁY GIMNAZJALNE W 2007 R.	64
TABELA 16. LICZBY KOMPUTERÓW I INTERNET W SZKOŁACH POWIATU WG GMIN, W ROKU 2006.	65
TABELA 17. PLACÓWKI OPIEKI ZDROWOTNEJ W 2007 R.	66
TABELA 18. POWODY UDZIELANIA POMOCY SPOŁECZNEJ RODZINOM W LATACH 2002-2006:	68
TABELA 19. MIESZKAŃCY GMINY OSIEK JASIELSKI OBJĘCI POMOCĄ SPOŁECZNĄ W ROKU 2007	69
TABELA 20. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE W 2007 ROKU WG MIEJSCOWOŚCI (W ZŁ).....	69

VIII. ZAŁĄCZNIKI

1. Bibliografia i źródła danych
2. Schemat priorytetów i celów strategii.

1. Bibliografia i źródła danych

1.1 Bibliografia:

1. Strategia Rozwoju Powiatu Jasielskiego na lata 2007-2015.
2. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Osiek Jasielski na lata 2006-2015.
3. Opracowania dotyczące bezrobocia - Powiatowy Urząd Pracy w Jaśle.
4. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Jasielskiego na lata 2004-2015.
5. Plan Strategiczny dla Gminy Osiek Jasielski.
6. Plany Odnowy Miejscowości dla poszczególnych miejscowości gminy.
7. Władysław Sarna ks. „Opisanie powiatu jasielskiego”, Jasło 1908.

1.2 Strony Internetowe:

1. Gmina Osiek Jasielski- www.osiekjasielski.pl
2. Powiat Jasielski- www.powiat.jasielski.pl
3. Podkarpacki Portal Turystyczny - www.epodkarpacie.com
4. Encyklopedia Internetowa Wikipedia – pl.wikipedia.org
5. Główny Urząd Statystyczny- oddział w Rzeszowie- www.stat.gov.pl/rzesz
6. Opoka/dekanaty – rzeszow.opoka.org.pl
7. Beskid Niski- www.beskidniski.pl
8. Ziemia Jasielska-www.ziemiajasielska.pl
9. Ochotnicza Straż Pożarna w Załężu- www.ospzaleze.za.pl
10. Województwo podkarpackie – www.podkarpackie.pl
11. Projekt Dziedzictwo – www.dziedzictwo.ekai.pl
12. Stowarzyszenie Subregion Magurski- www.subregionmagurski.pl

2. Schemat priorytetów i celów strategii:

WIZJA: GMINA OSIEK JASIELSKI WYKORZYSTUJĄC SWOJE ZASOBY I ROZWIJAJĄC POSIADANY POTENCJAŁ BĘDZIE GMINĄ ZAMOŻNĄ I BEZPIECZNĄ, ZAPEWNIĄCĄ SWOIM MIESZKAŃCOM DOSTĘP DO WSPÓŁCZESNYCH UDOGODNIEŃ CYWILIZACYJNYCH, OTWARTĄ NA NOWE INWESTYCJE I ZNANĄ W REGIONIE.

1. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Priorytet 1. Infrastruktura techniczna, ochrony środowiska i energetyki

1. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z wyposażeniem techniczno-obługowym
2. Budowa i modernizacja ujęć wody pitnej
3. Termomodernizacja obiektów publicznych i remonty systemów ogrzewania
4. Wykorzystanie energii odnawialnej- pompy ciepła, kolektory słoneczne, wiatraki
5. Modernizacja sieci energetycznej wraz z przebudową transformatorów
6. Uzbrajanie terenów inwestycyjnych.
7. Wykonanie umocnień i regulacji brzegów rzek i potoków.

Priorytet 2. Infrastruktura drogowa

1. Remonty dróg gminnych i powiatowych, oświetlenia i małej infrastruktury drogowej (np. chodniki, wiaty przystankowe, zatoki autobusowe, parkingi).
2. Budowa i remonty mostów i kładek pieszo-rowerowych.
3. Remont i budowa dróg rolniczych, polnych i leśnych.

Priorytet 3. Infrastruktura społeczna

1. Budowa infrastruktury ogólnodostępnego Internetu
2. Usprawnienie funkcjonowania gminnych instytucji publicznych poprzez budowę i modernizację obiektów publicznych
3. Rozbudowa i modernizację remiz OSP na terenie gminy.

2. ROZWÓJ GOSPODARKI

Priorytet 1. Rozwój turystyki.

1. Budowa stacji narciarskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
2. Rozwój małej infrastruktury turystycznej (parkingi, szlaki turystyczne, tablice informacyjne).
3. Budowa ścieżek rowerowych i tras dla narciarstwa biegowego.
4. Zagospodarowanie terenów okolicznych na tereny turystyczne.
5. Promocja turystyczna gminy.

Priorytet 2. Rozwój przedsiębiorczości.

1. Zagospodarowanie ujęcia wód mineralnych ze źródeł zlokalizowanych w gminie.
2. Gospodarcze wykorzystanie lokalnych źródeł energii odnawialnej.
3. Wspieranie prowadzenia małych i średnich przedsiębiorstw.
4. Promocja gospodarcza i wspieranie inwestycji w gminie.

Priorytet 3. Współpraca lokalna i międzynarodowa

1. Rozwój współpracy z innymi jednostkami samorządu lokalnego.
2. Rozwój współpracy przygranicznej ze Słowacją i Ukrainą.

3. ROZWÓJ ROLNICTWA I LEŚNICTWA

Priorytet 1 Podniesienie efektywności gospodarstw rolnych

1. Rozwój usług rolniczych i działalności około rolniczej.
2. Wpieranie nowoczesnych form produkcji rolnej.
3. Wspieranie produkcji i promocja produktów regionalnych.
4. Wpieranie tworzenia grup producenckich (klastrów) w produkcji rolniczej.

Priorytet 2. Wspieranie gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych

1. Wspieranie tworzenia i rozwoju nowych gospodarstw agroturystycznych.
2. Wspieranie tworzenia gospodarstw ekologicznych.

Priorytet 3. Wspieranie leśnictwa

1. Ochrona lasów, prawidłowa gospodarka leśna, powiększenie zasobów leśnych.

4. SPRAWY SPOŁECZNE

Priorytet 1 Edukacja, wychowanie, sport i rekreacja.

1. Budowa i modernizacja obiektów sportowych (sal gimnastycznych, stadionów, boisk).
2. Budowa kompleksów sportowo-rekreacyjnych oraz zakup wyposażenia sportowego.
3. Modernizacja obiektów szkolnych.
4. Budowa i remonty placów zabaw dla dzieci.

Priorytet 2 Pomoc społeczna, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo mieszkańców

1. Redukowanie zjawiska ubóstwa oraz wspieranie działań na rzecz osób bezrobotnych.
2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców oraz integracja osób niepełnosprawnych, starszych i przewlekle chorych.
3. Prewencja, profilaktyka oraz skuteczna walka z wszelkimi przejawami patologii społecznych
4. Zapobieganie klęskom żywiołowym i ich skutkom.

Priorytet 3 Promocja lokalnej kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego

1. Budowa i modernizacja obiektów kultury (domów ludowych, scen koncertowych, placów publicznych).
2. Remonty i odnowa obiektów zabytkowych (w tym zabytkowych kościołów i cmentarzy).
3. Promocja i rozwój lokalnej kultury, lokalnego rzemiosła, kuchni regionalnej i dawnych zawodów.

Priorytet 4 Wspieranie instytucji i organizacji działających na rzecz lokalnej społeczności

1. Wsparcie w zakresie zaplecza lokalowego, pomocy technicznej i szkoleń.
2. Wspieranie w zakresie pozyskiwania środków na działalność.